
FORTUNE NE VIEILLIT PAS

F Whagley

VLAEMSCHE

BIBLIOGRAPHIE.

Uitgaven van het Willems'-Fonds.

—

Nr 1.

DRUKKERY VAN L. HEBBELYNCK,
Kammerstraet, 6, te Gent.

VLAEMSCHE

BIBLIOGRAPHIE,

OF

LYST DER NEDERDUITSCHE BOEKEN,

IN BELGIE SEDERT 1830 UITGEGEVEN.

Le vrai caractère des peuples ne se montre que dans l'emploi de leur langue vulgaire.

(Villemain, *Hist. de la Litt. franç.*, XXe leçon, p. 731, éd. de Brux.)

GENT,
H. HOSTE, BOEKHANDELAER.

1851.

Voorrede.

Ten einde al haer nut in onze landstreken te stichten, heeft de Vlaemsche Zaek, gelyk iedereen moet bekennen, hoofdzakelyk behoefte aen geldmiddelen. Sedert lang had men aen het inrigten van een bestendig *Fonds*, by middel van vrywillige inteekeningen, gedacht, waermede men de doelmatige ontwikkeling der Nederduitsche Letterkunde krachtdadig zou behulpzaem wezen. Doch verscheidene moeijelykheden, waervan hier niet dient gesproken te worden, bleven dit vaderlandsch ontwerp gedurig dwarsboomen.

Overtuigd van het goede dat uit dergelyke onderneming kan spruiten, kwamen eindelyk eenige welmeenende persoonen, in het begin van dit jaer, byeen om zulks tot stand te brengen. Er werd besloten het vaderlandsch gevoel van elken voorstander der nederduitsche tael in te roepen, opdat eenieder het zyne zoude bybrengen ter uitvoering van gezegd doelwit. Onze hoop werd niet te leur gesteld, en binnen weinige dagen zagen wy talryke begunstigers van het ontwerp zich by ons aensluiten, ten einde een *Fonds* te stichten dat den naem zou dragen van *Willems'-Fonds*, ter verheerlyking, als het ware, van den verdienstelyken letterkundige, wiens gantsche leven aen het welzyn van zyn vaderland toegewyd was.

De dertig eerste inteekenaren werden op eene algemeene vergadering den 2 maert 1851 beroepen, en hun werden de volgende grondstellingen ter overweging aengeboden.

« Willende de Nederduitsche Tael en Letterkunde en al wat haer aengaet krachtdadig ondersteunen en aenmoedigen, ter versterking van den algemeenen nationalen geest in België, hebben eenige welmeenende voorstanders van onze intellectuele belangen voorgenomen een *Fonds* daer te stellen, dat den naem van *Willems'-Fonds* zal voeren, ter verheerlyking van den man wiens naem het draegt, en dat tevens moet dienen ter bereiking

van het doel, waernaer die beroemde geleerde gedurende zyn gantsche leven zoo yverig heeft gestreefd.

» Dit *Fonds* zal tweeledig zyn, bestaende :

» *a*) Uit bepaelde bydragen van inschryvers die zich verbinden tot het betalen van een jaerlyksch inleggeld, waervan het bedrag niet minder dan *vier* frank zyn mag. Ieder inschryver zal den tyd mogen bepalen, gedurende welken hy wenscht deel te nemen aen het *Willems'-Fonds*.

» *b*) Uit vrywillige geldstortingen, bydragen en giften.

» Het bestuer van het *Fonds* wordt toevertrouwd aen een Comité te Gent gevestigd, samengesteld uit zeven leden die hunnen Voorzitter, Schatmeester en Secretaris kiezen. De leden dit Comité uitmakende worden voor de eerste mael door de dertig eerste inteekenaren aengewezen. Jaerlyks zullen zy verslag geven over het bedrag en het gebruik der ingezamelde gelden. Dit Comité zal, wanneer dit later nuttig zou geoordeeld worden, eenige leden buiten Gent verblyvende, by zich mogen aensluiten.

. . . .

» Zoodra het bedoelde Comité gekozen zal zyn, blyft het in zyne magt zulke maetregelen te nemen als noodig en geraedzaem zullen bevonden worden, om bovengemeld doelwit te bereiken; de verantwoordelykheid daervan blyft op deszelfs leden rusten.

» Dit Comité zal alle jaren in de algemeene vergadering der inschryvers, in de maend mei daertoe byeengeroepen, vernieuwd worden. Het Comité is herkiesbaer. »

Na eenige beraedslagingen werden de daerin voorkomende maetregelen aengenomen, en de aenwezige inteekenaren gingen onmiddelyk over tot het benoemen van een hoofdcomité met de uitvoering der bovenstaende maetregelen belast.

Dit hoofdcomité werd samengesteld uit de volgende heeren :

B[n] J. DE SAINT-GENOIS, hoogleeraer-bibliothekaris by de Universiteit, *voorzitter*.

J. J. HEREMANS, leeraer by het Koninklyk Atheneum.

F. RENS, voorzitter van de Maetschappy: *De tael is gansch het volk*.

T. CANNEEL, bestuerder der Schilder-akademie.

P. KERVYN DE VOLKAERSBEKE, bibliothekaris der Koninklyke Maetschappy van Letteren en schoone Kunsten.

F. SNELLAERT, lid der Koninklyke Akademie van België, *schatmeester*.

E. DEGERICKX, letterkundige, *secretaris*.

In de eerste zitting door die zeven leden gehouden, besloot men, zoohaest mogelyk, ten koste van het *Willems'-Fonds,* eene zoo veel mogelyk volledige lyst uit te geven van de nederduitsche werken sedert 1830 in België verschenen.

Het is dit belangryk werk dat wy heden den leden van het *Willems'-Fonds* aenbieden. Niemand toch zal het nut van zulk een boek ontkennen, byzonderlyk op een oogenblik, waer men alle dagen hoort zeggen dat de nederduitsche tael allengskens in België verdwynt, by gebrek aen kunstmatige beoefening.

Het plan door ons gevolgd is zeer eenvoudig. Wy hebben alle welkdanige boeken in deze bibliographie geplaetst, en dezelve, volgens de algemeene verdeelingen door de bibliographen aengenomen, gerangschikt.

Het werk wordt overigens slechts als eene proef eener meer volledige bibliographie voorgedragen. Er dient bemerkt te worden dat reeds vroeger de verdienstelyke boekhandelaer H. Hoste, alhier, eenen kortbondigen kataloog van by hem verkrygbare vlaemsche werken uitgaf.

Hoewel de beste poogingen aengewend zyn, om zoo veel mogelyk al de titels op te nemen van de veelvuldige vruchten uit nederduitsche pennen, sedert 1830 gevloeid, zyn wy ongelukkiglyk overtuigd dat er nog talryke verdienstelyke werken zullen vergeten zyn.

Ten andere wordt deze lyst min opgemaekt om de rykdommen van de vlaemsche letterkunde te bewyzen, dan om de gapingen die vooral in de ernstige vakken bestaen aen te duiden. In het nederduitsche gedeelte van België bezitten wy tamelyk veel tooneel-, romans- en geschiedenisschryvers. Het krielt er van dichters. Inderdaed een tooneelstuk wordt uit het alledaegsche leven of de historie geput, zoo ook romans en verhalen; om onze geschiedenis te schryven heeft men slechts reeds bestaende kronyken, jaerboeken en oorkonden te raedplegen. Voor de poëzy is al wat ons omringt geschikt. Doch anders gaet het met de eigenlyk gezegde wetenschappelyke boeken. Daervoor moet men voorloopige diepe kennissen bezitten, en tevens eene byzondere vatbaerheid tot opmerkzaemheid, hetgeen aen eenieder niet gegeven is; men moet veel lezen, vele wetenschappelyke stoffen doorgronden en nog meer denken, iets waeraen men zelden den noodigen tyd besteedt.

Wy wenschen dat de bedoelde gapingen by eene tweede uitgave van de *Vlaemsche Bibliographie* op eene voldoende wyze aengevuld worden. Om deze eerste proef zoo volledig mogelyk te maken, verzoeken wy ten slotte alle letterkundigen en boekhandelaren die onze onderneming willen

begunstigen, deze Bibliographie te doorloopen en ons met gelegenheid de werken te willen opgeven welke er niet in zyn opgenomen. Later zullen wy een byvoegsel laten drukken. Hooger dan het jaer 1830 gaen wy niet, omdat wy enkel de vlaemsche boeken sedert dat politiek tydstip uitgegeven, willen aenduiden. Van eenen anderen kant, bepalen wy ons met het jaer 1850 om deze lyst te sluiten; zoo hebben wy eene vaste tydruimte van twintig jaren, die den toestand der nederduitsche letterkunde hier te lande gedurende dien tyd bepaelt. Misschien vindt men deze eenvoudige opgave van boekentitels koud en styf. Inderdaed liever hadden wy het werk met aenmerkingen en korte recentiën opgeluisterd. Maer zulke doenwyze ware niet alleen allermoeijelykst en vol gevaer voor misgrepen geweest, byzonderlyk ten opzichte der nog levende schryvers; maer zy viel daerby buiten ons eerste doelwit, te weten den lezeren eene kortbondige aenwyzing mede te deelen van al de vlaemsche voortbrengselen onzer nationale letterkunde.

In deze bibliographie hebben wy dat allergrootst getal christelyke werkjes niet opgenomen welke in de vorm van novellen, verhalen en leesboekjes, meest uit het fransch vertaeld of op de fransche vertalingen naer kanonik Schmid, verminkt, onverstaenbaer gemaekt en van hunne natuerlyke eenvoudigheid beroofd, in het nederduitsch zyn overgezet. Ook hebben wy de menigvuldige stukjes ter zyde gelegd te Rousselare by Van Hee, te Brussel by Greuze en Van der Borght, te Turnhout by Brepols, te St-Nikolaes by Edom, te Gent by Rousseau, Van der Schelde en Tydgat, te Antwerpen by Van Aarsen, te Doornik by Casterman, te Mechelen by Hanicq uitgekomen, en welke, hoewel van zedelyke verdiensten niet ontbloot, niet genoeg eigenaerdig schenen te zyn om in eene wezenlyke vlaemsche bibliographie te worden geplaetst. Onder deze laetste boekjes, hebben wy slechts diegene gekozen welke als uit eene vlaemsche pen gevloeid of als oorspronkelyke overzettingen uit vreemde talen in het nederduitsch bekend zyn. Kerk- en gebedenboeken, nieuwe uitgaven van geestelyke en ascetische werken hebben wy gelykelyk daergelaten.

Wy eindigen deze kleine voorrede met onzen hartelyken dank te betuigen aen de heeren M. Van der Voort, Conscience, Van Peene, Ondereet, Hoste, kanonik David en P. Van Duyse, welke ons in het uitvoeren dezer moeijelyke taek eene vriendelyke en behulpzame hand hebben aengeboden.

GENT, wintermaend 1851.

INLEIDING.

> Le vrai caractère des peuples ne se montre que dans l'emploi de leur langue vulgaire.
>
> (VILLEMAIN, *Hist. de la Litt. franç.*, XXe leçon, p. 731, éd. de Brux.)

Toen de omwenteling van 1830 het koningryk der Nederlanden uit een sloeg, was in Vlaenderen en Braband de zoo lang verwaerloosde landtael eerst begonnen het hoofd weêr op te beuren. Nog eenige jaren vrede, en het Nederduitsch zou op nieuw hooger leven door ons maetschappelyk lichaem hebben verspreid. Doch de scheiding was volbragt. Men had het vlaemsche volk vertoogschriften doen teekenen tegen het gebruik van het zoogenaemde hollandsch en ten voordeele eener vryheid van tael. De omwenteling wierp het hollandsch weg, en wat kreeg de Vlaming in onderwys, in bestuer- en regtszaken in de plaets? Zyne spraek? 's Vlamings goede trouw was blykbaer verschalkt; hy had dwazelyk een juk, dat hy eerst maer begon af te werpen, op nieuw zich op den hals laten schuiven : het fransch werd hem te sterker om de lenden geslagen, naermate hy er zelve naer scheen te zuchten. Nauwelyks had hy eene beweging gedaen voor zyne zedelyke ontwikkeling, of hy liet zich door de twee-eeuwsche zonde overwinnen : wantrouwen in eigen leven, in eigen krachten. België werd Europa's gistkom, waer allerlei vreemde grondstoffen in te samen vloeiden, ten einde ons nationael gevoel te doen ryzen. Alles wat opgenomen werd, was ons volkomen vreemd, in zeden gelyk in tael; en dat oneigene

nam zoodanig de overhand, dat niet alleen de Vlaming werkelyk van geen aenzien meer was, maer dat de Wael zelf tegen den overmoed van uit den vreemde aengewaeide helpers en inlichters begon op te zien. Eindelyk kwam men, in volle vergadering der volksvertegenwoordigers, als wat nieuws ons toeduwen, dat België noch eigen zeden noch eigen tael bezit.

Neen, daer wordt in België geene tael gesproken, welke voor gantsch het land de ziel is en van België een gelykslachtig geheel maekt. Onze natie is geene enkele vrucht : zy is een tweeling, door aert en karakter onderscheiden, maer door opvoeding aen elkander verknocht.

Heeft, by het verdryven van den derden broeder uit het algemeene huishouden, de eene tweeling zyn blyvenden broeder volgens zyn eigen karakter niet willen leiden? Athans mag men voor vast aennemen dat de Luikerwael, die nooit dan door en voor zichzelven had leeren denken, in het praktisch leven noodwendiglyk die mildere denkbeelden miste, welke op het erkennen van elks byzondere belangen en regten, welke eigendunkelyk niet mogen gekrenkt worden, uitloopen. Klaerblykelyk is het ook dat van de omwenteling af het Staetsbestuer enkel in het fransch gedacht, en eene gelykslachtigheid van gantsch het land by middel van fransche grondstoffen alleen betracht heeft. De verstandige hovenier snoeit de gulzige loten; onze politike hovenier handelt omgekeerd.

In de vroegere politische stelsels vertoonde zich steeds éene heerschende gedachte : het opslorpen van vele individualiteiten door eene enkele, het langzamerhand voortstreven naer eene wereldheerschappy, welke door één individu en éene tael zou vertegenwoordigd zyn. Van zoo ver wy in de geschiedenis kunnen zien tot op Napoleon, heeft

ons werelddeel op onderscheidene punten opvolgelyk daervan het bewys gegeven. De nayver van degenen die naer hetzelfde doel streefden heeft dit stelsel doen vallen, eer nog dan de volkeren er al de gewigtigheid van gevoeld hadden. De nieuwe wereldbeweging heeft eene tegenovergestelde rigting — ze streeft naer de individueele vryheid, dat uit moet komen op eene gelykmatige werking van alle gelykslachtige deelen; in éen woord op nationaliteit van rassen, hetzy die nationaliteiten politisch zyn of enkel door een zedelyken band zyn gevestigd. By ons bestond ze zedelyk sedert vele eeuwen, en ze werd opentlyk maer miskend wanneer een vreemde of een vreemdgezinde meester zyn drukkenden arm wilde doen gevoelen (1). Onze grondwet erkent de zedelyke nationaliteiten, het tweelingschap in het belgisch huisgezin; doch tot heden is het Staetsbestuer voor deze logische consequentie van de omwenteling doof gebleven : immer werkt het voort in den zin der vroegere stelsels van overheersching, in den zin eener fransche wereldheerschappy. Andere beduidenis kan het toch niet hebben wanneer men eene oneigene tael aen ons, vlaemsche Belgen, helpt opdringen; wanneer men zeggen kan dat, by eene mogelyke bezetting van het Land door den vreemde, niets te veranderen zou zyn om de versmelting volkomen te maken — noch bestuerlyke Tael, noch inrigting van leger, noch inrigting van hooger en

(1) Lodewyk van Male verbood zyne soldaten, die hy tegen Artevelde aenvoerde, vlaemsch te spreken. Alva zond fransche opene brieven aen de Staten van Braband; doch de Staten weigerden andere dan in de volkstael geschrevene stukken van dien aert te ontvangen. Eerst de fransche republikanen verboden, in naem der broederschap, het gebruik onzer tael. Thans verbiedt men dit gebruik niet by dekreet; maer de beletselen zyn er niet minder zwaer om.

middelbaer onderwys (1). Zeker althans was dat opdringen een misslag, waervan ter verschooning geene enkele daed, noch van het gevallene bestuer noch van de eerste brabandsche omwenteling kon worden ingeroepen.

Die verschooning echter werd gezocht, en niet zonder reden, in een deel der vlaemsche bevolking zelve. Inderdaed, zoo wel koning Willems eigene daden van menschlievendheid en liberalismus als de handelwyze van zyn bestuer omtrent het onderwys, liepen regtstreeks de ontwikkeling van den nationalen geest in Vlaemsch-België tegen. Willem ontving met opene armen fransche bannelingen, die hem te gelyk vleiden en tegenwerkten; hy bevorderde overmatig den nadruk van fransche werken (2), en liet de nederlandsche boeken in handen van den alleenhandel. De fransche wetboeken bleven van gezag en werden in vreemde, in plaets van in de volkstael uitgelegd. Men sloot de geestelyke collegien en verjoeg de leerlingen naer Saint-Acheul en Friburg. De omwenteling vond dus jonge advokaten en jonge geestelyken die hun vaderland byna vreemd waren. Een leger Voltairisten en Lammenisten kwam in beweging, voorgeleid door eenen wysgeer die zyne moedertael by den vreemde schier vergeten had, opgehitst door dagbladschryvers meestendeels uit fransche gelukzoekers bestaende; en by den haet van velen tegen het zoogenaemd hollandsch en het uitsluitend lezen van fransche werken, werd niet eens meer aen eene

(1) Men heeft nu ook al studie-*prefecten* in de koninklyke atheneums ingevoerd. Zoo zal men niet nuchter opzien, wanneer onze provincie-gouverneurs door prefecten eens vervangen worden.

(2) Onder anderen kregen de brusselsche nadrukkers een aenzienlyk deel in het zooveel gerucht gemaekt hebbende Nyverheids-miljoen. Zie *La Réimpression*. Brux. 1851, p. 43.

nationale tael gedacht. De navolgingszucht sloeg in de meeste revolutionnaire steden zoo dom als belachelyk op het volk over; en daer alle ambtenaren en alle gemeenteraden werden afgezet onder de leus van vryheid eener vreemde tael, werd het vlaemsch als een vermomd hollandsch overal verbannen.

Wat meer is, de vervallene orde van zaken werd eenige jaren lang nog verdedigd; maer noch in ruimeren noch in engeren zin won de nationale geest het minst by die zoo lange bemoeijing van mannen, welke de belangrykheid eener nationale tael of niet begrepen, of verwaerloosden, of zelfs vyandig waren, en aen vreemde huerlingen de verdediging van een nederlandsch ryk toevertrouwden. Toen de stryd ophield, mogt de vyand van eigen tael en zeden een legioen te meer onder zyne vaendels tellen.

By zulk eene drukking van vreemden invloed, zoo in den boezem van 't land zelf als langs buiten werkende, was de vrye uitdrukking van den vlaemschen geest onmogelyk, te meer daer de jeugd overspannen door de bekomene politieke vryheden, in haren overmoed de gevaren nog niet berekende, welke het vaderland over het hoofd hingen. Wel bleef het onderwys in de eerste jaren na de omwenteling voor het een en ander nog vlaemsch; maer van tyd tot tyd werd er iets weggemoffeld, en wat er thans nog overschiet hangt byna alleen van de grillen van enkele regenten af. Zelfs, hetgene tot hiertoe misschien ongehoord was, de volkstael, het *Sermo vulgaris,* is onder de vleugels der beschavende godsdienst niet langer meer veilig (1).

(1) Er zyn scholen, waer de kinderen uit de kleine burgerklas en den boerenstand den katechismus en de dagelyksche gebeden in 't fransch geleerd worden. Heerlyk middel voorwaer, om, by gebrekkige kennis van die tael, het verval van 't godsdienstig gevoel te verhaesten, en het dogma te doen vergeten!

Doch het staetsbestuer mogt al aenkondigen dat het fransch de officieele tael van België geworden was, en elk die een post betrachtte in zyne vooringenomenheid medeslepen; de haet tegen Holland mogt al de volkstael doen verwaerloozen; het land mogt al opgepropt zyn met vreemdelingen en mogten de partyen beurtelyks allerlei professoren uit Frankryk ontbieden; bestuerders mogten al drogredenen tegen het onderwys in 't vlaemsch bedenken; zooveel verdrukking, zooveel miskenning mogt al de natie krenken, in staet was dit alles toch niet de natie voor eene terugwerking krachteloos te maken. De oproep van Willems in 1834 en het gelyktydig verschynen van een paer letterkundige tydschriften bragten de verstrooide krachten eenigzins by een. In 1836 kwamen te Gent en te Antwerpen maetschappyen tot stand, welke de kweekscholen werden van die vlaemsche jongelingschap, wier stemme op zoo menige plegtige byeenkomst in de voornaemste steden van vlaemsch België krachtvol klinken zou. Met 1840 nam het volk een dadelyk aendeel aen hetgeen men van dan af de Vlaemsche Beweging heette. Het tooneel geraekte op vasten voet en gaf oorspronkelyke stukken; tydschriften voor een ruimer publiek zoo wel als voor den engeren kring van geleerden zagen het licht, en honderd duizende stemmen bekrachtigden duizende en duizende handteekens ten behoeve der verdrukte vlaemsche nationaliteit. Het volk vond den weg tot zyne tael terug door dat groot getal poëtische gewrochten ten zyne behoefte geschreven, terwyl meer ernstige studie ook op het gebied van tael en geschiedenis aenmerkelyken voortgang deed. Overal kwamen vereenigingen tot stand ter verdediging en verheerlyking der Tael; de kamers van rhetorica heropenden zich op de dorpen, of werden vervangen door vlaemsche gezelschappen en zang-

maetschappyen, ja eindelyk vond de geduldige iever des Vlamings den weg om in Brussel den geest van Ruysbroek, van Houwaert en van Marnix herop te wekken.

Over de betrekkelyke waerde, welke aen de vlaemsche letterkundige gewrochten van heden dient toegekend, kan in dit geschrift geene spraek zyn; doch dat vooral in deze laetste jaren haer voortgang groot was en België niet ongunstig er door vertegenwoordigd is, valt buiten kyf. Wil men zich hiervan een denkbeeld vormen, men vergelyke wat Ledeganck kort vóor zyn verscheiden het vaderland aenbood — de drie Zustersteden — met het gene twintig jaren vroeger uit zyne pen vloeide. Gedachte en vorm hebben even aenmerkelyk gewonnen.

Heeft reeds de letterkunde betrekkelyk veel op het veld van uitspanning bezorgd, minder wel staet het geschapen ten aenzien van het praktisch leven. Niet alleen de hoogere wetenschappen, waerin toch nooit veel zal geleverd worden zoolang de tael uit het hooger onderwys gebannen blyft, maer zelfs voor 't gene den ambachtsman het noodigst is, voor het wetenschappelyk kennen van zyn eigen bedryf, toonde deze halve eeuw een volslagen gebrek aen boeken. Sedert Fernand, die op 't laetst der jaren zeventienhonderd te Gent drukte, is weinig of niets gedaen om in gezegde behoefte te voorzien. De regtsgeleerde en geneeskundige wetenschappen, voor zoo ver zy onmiddelyk tot het volk spreken, zyn nog karig vertegenwoordigd. Het praktisch sociael leven, wanneer de geloofsleer er niet onmiddelyk tusschen komt, ligt zoo goed als geheel verwaerloosd. Wat de werken van godsgeleerdheid betreft, moeten wy met droefheid bekennen dat de oorspronkelyke nog dagelyks eerder schynen af- dan toe te nemen. Men zou haest zeggen dat de kerkwelsprekendheid in Vlaenderen

geheel heeft opgehouden, en de predikstoel der Massemin's, der Verslypen ingeruimd is voor doortrekkende fransche predikanten.

Wat er ook van zy, de tegenwoordige lyst diene tot maetstaf van onze armoede gelyk van onzen rykdom. Onder de ongunstigste omstandigheden, onder de meest regtstreeksche tegenwerkingen heeft de vlaemsche geest zyne wedergeboorte aengekondigd. Die geest heeft thans zyne bestendige tolken in meer dan zestig tydschriften en nieuwsbladen, waeronder menig een in oorspronkelyke redeneering en onafhankelyke beschouwing de fransche bladen van onze gewesten vooruit is; en by eene verstandige werkzaemheid kan de tyd niet ver af meer wezen, dat het vlaemsche volk zegevierend uit den kamp voor eigenzelvigheid komen zal.

Dat men in die betrachting de handen in elkander sla. Zien wy onbevangen wat er nog gebrekkigs by ons in de letterkunde is; trachten wy, ingewyden in welkdanig vak, de gapingen voor het praktisch leven aen te vullen; toonen wy, redenaers op den predikstoel en voor de balie, dat ook in de negentiende eeuw, ten aenhoore van het keurigste publiek, de Tael de tolk is voor de verhevenste waerheden. Spannen wy onze vereenigde krachten in, om de dwalenden, die schynen vergeten te hebben dat de volkstael de grondslag is van eene echt christelyk-nationale opvoeding, tot verlichtere, harte en verstand meer bevredigende gevoelens terug te brengen. Dat elk zyne plicht doe! Zyne plicht in betrouwen en liefde.

Gent, 15 november 1851.

F. A. SNELLAERT.

NEDERDUITSCHE BIBLIOGRAPHIE.

GODGELEERDHEID.

—

Beugels (H. J.). — Gemeenzame preken op al de zondagen en feestdagen van het jaer. Brussel, 1835; 5 deelen in-8°.

Claes (J.), priester. — De Boeren theologie, of den Godvruchtigen Kluyzenaer. Gent, Snoeck-Ducaju en zoon; in-12, 280 bladz. Prys 75 centimen.

Davidts (M. H.). — Is de Kerk een winkel? Ja, of neen? Samenspraek tusschen een' ziende, een' blinde en een' byziende. 2e uitg. Thienen, P. J. Merckx, 1849; 96 bl. in-12. Prys 45 cent.

—— Wat doet de priester in den biechtstoel? Tweede samenspraek tusschen een' ziende, een' blinde en een' byziende. Thienen, P. J. Merckx, 1851; 256 bl. in-12. Prys 75 cent.

De Cart (P. J.), pastor van S. Germanus te Thienen. — Sermoenen. Leuven, Van Linthout, 1842; in-8°.

—— Vier en twintig meditatien over het lyden en de dood des Zaligmakers. Leuven, 1842; in-8°.

De Smet (Den eerw. heer Corn.). — Sermoenen en meditatiën. Brussel, 1842; 10 deelen in-8°.

De Vrieze (C. L.) — Keus van christelyke geschiedenissen, byeen verzameld uit verscheidene katholyke schryvers. Gent, Michiels, 1841; in-12.

Gobinet. — Onderwys der Jeugd en de Christelyke Godvruchtigheid. Mechelen, Hanicq, 1844; in-12. Prys fr. 1-20.

Goetkoop (A.), predikant te Gent. — Korte grondstellingen betrekkelyk den aerd onzer ziel, met opzigt tot de zedekunde en eene goddelyke openbaring. Brussel, Meline, Cans et Ce, 1838; in-8°.

—— Bybelsche beschouwing van den staetkundigen voorspoed

des menschdoms, gedurende de onderscheidene tydperken van des zelfs bestaen op aerde. Gent, 1842; in-12.

Henry. — Onderwyzing over de christelyke leering. Mechelen, Hanicq; in-12.

Hermans (G.), pastor te Leest. — Zamenspraek waerin de geloofstukken, de gebruiken en de herders der catholyke Kerk, tegen de Bybelbroeders verdedigd worden. Mechelen, Van Velsen, 1842; in-12.

In 't Groenewout (J. B.). — Meditatiën op het lyden en sterven van Onzen Heer en Zaligmaker. Antwerpen, 1830-1832; in-8°, 11 boekdeelen.

Jacobs (J.). — Sermoenen op de zon- en heiligdagen. Mechelen, J. F. Gillis, 1842; in-8°, 5 boekdeelen.

Lang (J. N.). — Verklaringen van den Catechismus. Brussel, 1846; in-12.

Michielsen (P. A.). — Sermoenen op de H. Communie en H. Sacrificie der Mis. Turnhout, 1832, 2 deelen in-8°.

Paeps (J. B.). — Boetveerdigen Zondaer, of Onderrigting om het H. Sacrament der biegt, enz. Mechelen. Prys 50 centimen.

Philotheus (Pater Franc.). — Pelgrimagie van het kindeken Jesus, voorstellende eene zeer zoete maniere hoe men in den geest met dit allerliefste Lammeken moet converseren; dienstig voor alle godvruchtige menschen. Gent, we Poelman; in-8°. Prys fr. 1-25.

Pietersz (J.). — Uitlegging van de twaelf artikelen des Geloofs, een leesboekje voor kinderen. Mechelen, Hanicq, 1838; in-18.

Piron. — De Gevaren der Wereld. St-Nicolaes, 1844.

Schellens (H. M.), pastor te Borgt-Lombeek. — Meditatien op het Lyden en de Dood van Jesus voor den Vasten. Mechelen, Hanicq, 1839; in-8°. Prys 2 fr.

—— Sermoonen op de byzonderste feestdagen en op alle de zondagen van het jaer, voorgegaen van de meditatiën op het lyden en de dood van Jesus, 2e uitgaef. Mechelen, Hanicq, 1843-44; 6 deelen in-8°. Prys 15 fr.

Resteleu (Den eerw. heer P. J.). — Sermoenen op de evangeliën van alle de zondagen en bezonderste feestdagen van het jaer. Gent, 1833; 3 deelen in-8°.

Tollenaere (J.), kanonik te Gent. — Beschryving van de dood der vervolgers, van het begin der Kerk af tot onze tyden toe; naer Lucius Cecilius, Fermianus Lactantius, Paulus Orosius en andere schryvers; gevolgd door de beschryving der vervolging van Diocletianus en Maximianus; het boek der martelaren van Palestina en den brief der kerken van Vienne en Lions, in Frankryk, naer E. Pamficius. Met aenteekeningen. Gent, Van Ryckegem-Lepere, 1851; in-12, 404 bladz.

Tourbée (F. J.). — Meditatiën op het lyden van Jesus, uitgesproken in verscheidene kerken te Antwerpen ten tyde van den Vasten. Luik, Grandmont-Donders, 1844; in-8°.

Van Loo. — Den Godsdienst, waren troost der gevangenen. Gent, Van Ryckegem, 1841; in-32, 119 bl.

Visschers (P.) — Den Christen overweégende het lyden en de dood van Onzen Zaligmaeker Jesus Christus. Leuven, Van Linthout; in-18. Prys 50 cent.

BEDENKINGEN over het christendom; bewyzen zyner waerheid, naer het fransch van Jozef Droz. Gent, P. Van Hifte, 1849.

BIBLIA SACRA, dat is de geheele heylige Schriftuer, bedeyld in het oude en nieuwe Testament. Overzien en verbeterd naer den laetsten roomschen text door sommige doctoren in de H. Godheyd in de Universiteyt van Loven, gedrukt te Antwerpen by Jan Moerentorf, 1599. Deze uytgaef bevat alle de boeken van het oude testament die in den hebreeuwschen text zyn. — Brussel, Meline, Cans en C^e, 1838; in-8°. — Oud Testam., 986 bl.; Nieuw Test., 306 bl.

———— Hetzelfde nieuwe Testament (uit den Moerentorfschen bybel). Brussel, 1846; in-12, 427 bl.

BRIEF encykliek van Gregorius XVI, aen alle patriarchen, primaten, aertsbisschoppen en bisschoppen. Brussel, Nat. Maets., 1832; in-8°, 24 bl.

CATECHISMUS of Christelyke Leering, enz., met eenige uitleggingen op denzelven. Mechelen, Hanicq, 1833; in-8°, 152 bl.

CHRISTELYKEN VADER (Den) brekende het brood voor de kinderen, of uytleggingen van de evangeliën en epistels voor het geheel jaer. Gent, 1841; 9 deelen in-8°.

DE EVANGELIEN van alle zondagen des jaers, met zedelessen, door J. F. V. B., priester; tot gebruik der christene scholen. Brussel, J. J. Van der Borcht, 1840; in-8°.

DE H. KERKE geschiedkundig beschouwd — haren oorsprong en ingevoerde nieuwigheden. Uit het fransch vertaeld. 1842; in-8°.

DE LEERINGEN der roomsche Kerk in vergelyking gesteld met de heilige Schriftuer. Brussel, Belgisch-evangelische genootschap, 1844; 116 bl. in-16. Prys 10 cent.

EERSTE en tweede verslag van het belgische en buitenlandsche Bybel-Genootschap, voorgedragen den 4 april 1837, en den 3 april 1838. Brussel, Hodd, 1839; in-8°, 70 bl.

GEDURIGEN EERDIENST tot het H. Hert van Jesus. Uyt het italiaensch vertaeld door J. B. Paeps, priester. Leuven; in-12.

HET BITTER LYDEN O. H. Jesus Christus volgens de beschouwing van Anna Catharina Emmerich, uit het hoogduitsch vertaeld door Willem Van West. St-Truijen, Van West; in-8°, 338 bl.

HERDELYKEN BRIEF van Zyne Hoogw. Fr. Ren. Boussen, bisschop van Brugge, nopens het genootschap tot voortplanting van het geloof, gevolgd door het reglement van hetzelfde genootschap. Rousselaere, Van Hee, 1840; in-8°, 29 bl.

HERDERSBRIEF van den hoogweerdigsten heer vorst-bisschop van Breslau, Melchior Baron van Diepenbrock, aen het gezamentlyk eerweerdige Priesterschap en alle geloovigen des bisdoms, by zyne ambts-aenveerding uitgegeven; vertaeld door J. M. Dautzenberg. Antwerpen, Buschmann, 1846; 34 bladz.

HET HEIDENSCHE ROME. Brussel, 1838; in-12, 35 bl.

HET LEVEN van Onzen Heer Jesus Christus, getrokken uit de vier heilige Evangelisten. Gent, Rousseau, 1838; in-8°, 500 bl.

HET LEVEN van Onzen Heer Jesus Christus, getrokken uit de vier heilige Evangeliën, zamengevoegd in eene evangelische geschiedenis. St-Nicolaes, E. J. Landrien, 1850; in-8°, 300 bladz.

HET LEVEN van Onzen Heer Jesus Christus, door wylen H. Cornelius De Smet, S. J. Brussel, C. J. De Mat, 1841; in-8°, XXVI en 492 bl.

JESUS in zyne kindschheyd en verborgen leven. Gent, Hemelsoet, 1842; in-12.

KORTBEGRYP van de instelling, privilegiën en aflaeten van het broederschap van den heyligen Schapulier van O. L. V. des bergs Carmeli. Rousselaere, Van Hee, 1840; in-18.

KORTBONDIGE GESCHIEDENIS van het Oud en Nieuw Testament, of Byhel der kindschheid, vertaeld voor de kinderen van acht tot twaelf jaren, naer het fransch van den abt Martin De Noirlieu, door E. J. Landrien. S[t]-Nicolaes, E. J. Landrien, 1847.

MEDITATIEN of christelyke overwegingen voor alle de dagen van het jaer, door den eerw. heer Pater Franc. Nepveu, S. J.; vertaeld door J. Van Steenkiste. Rousselaere, Van Hee, 1837; 4 deelen in-12. Prys 7 fr.

MEDITATIEN op het lyden van Jesus Christus, door den E. T. Corn. Smet, uitgegeven door J. B. Mortas, pastoor. Brussel, De Wageneer, 1842; in-8°.

MEDITATIEN (Dertig) voor de leermeestersen der jongheid, zoo religieuze als wereldsche, die zich in de zondagscholen of weekscholen tot het onderwys besteden. Brugge, Van de Casteele, 1843; in-18.

MISSIEBOEK (Catholyk) of inleiding tot eenen christelyken levenswandel, voor het meeste deel getrokken uit de schriften van den H. Alphonsus de Liguori. Uitgegeven door de vergadering der Redemptoristen. Mechelen, Hanicq; 552 bladz. in-18. Prys fr. 1-10.

NAVOLGING (De) van Christus, door Thomas à Kempis. Nieuwe overzetting uyt het latyn, door J. B. De Corte. Rousselare, Van Hee, 1840; in-18.

NAVOLGING CHRISTI (Vier boeken van de), uit het latyn in 't neêrduitsch gesteld door J. David, priester, prof. in de cath. Hoogeschool te Leuven. Mechelen, Hanicq, 1843; in-16, 312 bl.

NAVOLGING (De) van Christus, door Th. à Kempis, met christelyke en stichtende Bemerkingen achter ieder hoofdstuk voor de eerste mael geplaetst, en vermeerderd met het leven van den schryver, enz. Gent, Snoeck-Ducaju en zoon, 1848; in-18, 475 bladz. Prys fr. 1-60.

——— Zonder Bemerkingen. fr. 1-25.

NAVOLGING der allerheyligste Maegd Maria volgens het voorbeeld van de Navolging van Christus. Brussel, Soc. Nat., 1840; in-18.

NAVOLGING van den H. Joseph, gevolgd door eene oefening voor de H. Misse en door verscheyde gebeden en oefeningen van godvruchtigheyd ter eere van den H Joseph. Brussel, id., 1840.

OEFENING der christelyke volmaektheyd, in het spaensch uytgegeven door den eerw. P. Alphonsus Rodriguez, in het vlaemsch vertaeld door J. J. Gevaert. Gent, wᵉ Poelman, 1831-1833; 6 deelen. Prys 12 fr.

ONDERWYS en inlichting voor protestanten die, luisterende naar de roepstem der genade, in den schoot der katholyke Kerk willen terugkomen; door J. J. Scheffmacher, S. J. uit het hoogduitsch. Mechelen, Hanicq, 1844. Prys 90 centimen.

ONDERWYZINGEN over de christelyke leering, door P. Henry, vertaeld door M. Æ. Eggen, pastoor te Wezenmael. Mechelen, Hanicq; 5 deelen in-12. Prys 7 fr.

ONDERWYZINGEN voor de geestelyke dochters. Gent, 1842; in-12, 287 bl.

OVER de studie der H. Schriftuer. — Raed op de wyze van de H. Schriftuer te lezen. Brussel, Meline, 1842; in-8°.

REGLEMENT der Vereeniging van den H. Vincentius à Paulo. Gent, 1851; in-12, 70 bl.

ROOMSCHE CATECHISMUS (De), uit last der H. Kerkvergadering van Trente opgesteld, en door bevel van den paus Pius V uitgeven. Antwerpen, Van Dieren en Cᵒ, 1850; 2 deelen in-8°. Prys 4 fr.

SAEMENSPRAEK tusschen een oom en zyn neef, die afkeerig wordt van het ware geloof, en een pastor om hem weder tot de H. Kerke te rug te brengen. in-12.

SECRETE VERMANINGEN van de Societeyt Jesu, ten eersten mael uitgegeven naer een vlaemsch handschrift der XVIIᵉ eeuw, met een fac-simile. Brussel, verkrygbaer by alle boekhandelaren des ryks, 1844; in-8°, 21 bl.

VERHANDELING over den inwendigen vrede, in 4 deelen, door den eerw. P. Ambr. van Lombez, uit het fransch vertaeld door F. De Clercq, secretaris te Teemsche. Brussel, C. J. De Mat, 1840; in-8°, 226 bl.

VERHAEL der reformatie van de abdy van Maegdendale, voorheen een vrouwenklooster binnen de stad Audenaerde, 1468. Gent, Annoot, 1846; in-8°, 45 bl.

(Uitgegeven door de *Vlaemsche Bibliophilen*).

VREUGD (De) der Christelyke Ziel, door P. Ambr. van Lombez, uit het fransch vertaeld door F. De Clercq, secretaris te Teemsche. S. Nicolaes, Rukart-Van Beesen, 1840; in-12, 294 bl.

ZIEL (De) op den Kruisweg. of twee en twintig oefeningen om met godvruchtigheid den heiligen Kruisweg te doen, benevens eene manier van leven, gebeden onder de heilige Mis, Roozenkrans, enz.; vermeerderd met eene *geestelyke associatie van godminnende zielen op den Kruisweg.* S. Truijen, Van West-Pluymers; groot in-32 van omtrent de 600 bladz. Prys 1 fr.

REGTSGELEERDHEID.

—

A. BURGERLYK REGT.

Besschaerts (A. J.), notaris en regter suppleant te Wachtebeke. — Verhandeling op de Protesten, Wisselbrieven, Orderbiljetten en het boekhouden met deszelfs voorschriften, overeenkomstig de bestaende wetten in België; in-8°.

Campens (Ed.). — Over de koopvernietigende gebreken en de waerborging in het verkoopen en verwisselen van huisdieren, volgens de grondregels van het burgerlyk wetboek en de wyzigende wet van 28 january 1850. Gent, Hoste. Prys 50 centimen.

Cannaert (J. B.), oud-raedsheer by het oud Gerechtshof te Brussel. — Bydragen tot de kennis van het oude strafrecht in Vlaenderen, verrykt met vele tot dus verre onuitgegevene stukken. Gent, F. en E. Gyselinck, 1835; in-8°, 537 bladz., met platen. Prys 6 fr.

De Deyn, notaris te Ninove. — Vertoog over de behandeling der zaken van wylen den Eerw. heer Luyckx, gewezen pastor, met hare gevolgen en omstandigheden. Ninove, 1842; in-8°.

—— De landbouwkundige schatter, of verhandeling over de aftredende pachters-regten. Gent, F. en E. Gyselinck; klein 8°, 60 bl.

D'Huygelaere (H.), notaris. — Bemerkingen en uitleggingen op het geschil ontstaen tusschen de besturende commissie der burgerlyke Hospitalen, Gods- en Weeshuizen te Aelst, en eene

byzondere door den Stedelyken Raed ingestelde commissie, met betrek tot het bezit en beheer der goederen, 't gebruik der opbrengsten en de uitvoering der fondatiën van het Beggynhof en andere weldadige instellingen derzelfde stad. Aelst, Byl, 1849; in-8°, 24 bladz.

Ledeganck (C.) — Het burgerlyk Wetboek, uit het fransch vertaeld, en beknoptelyk uitgelegd, met byvoeging der aen het zelve toegebragte wyzigingen voor België. Gent, Hoste, in-8°; 1e, 2e en 3e uitg., 1841-1848.

Orient (J. A.), advocaet. — Over de vrystellingen van den dienst der nationale militie. Brussel, J. De Mat, 1840; in-8°, 108 bl.

Pieron. — Handboek voor Veld- en Boschwachters, bevattende de wetten op de jagt en beurtwegen, met derzelver uitleggingen en aenmerkingen. 2e uitgave. Dendermonde; in-8°, 160 bladz. Prys fr. 1-50.

Van Eechoute (P. J.), kantoorbediende aen het arrondissement kommissariaet te Rousselare. — Handleiding der gemeente-secretarissen, met alle slach van voorschriften tot het opmaken van bestierings akten. Rousselare, Stok-Werbrouck, 1839; in-8°, 298 bl.

——— Handleiding der gemeente-secretarissen, 2e uitgaef, aenzienlyk vermeerderd en verbeterd. Rousselare, 1849; in-8°. Prys 5 fr.

EENVOUDIGE VERHANDELING over de Belgische Grondwet en de schikkende wetten, door H. Wyvekens; uit het fransch. Brussel, Parent; in-8°. Prys fr. 1-50.

GEWOONTEN, Vryheden en Privilegiën der stad Sint-Truijen. Gent, Annoot-Braeckman, 1846.

(Uitgegeven door de *Vlaemsche Bibliophilen*).

HANDBOEK der Kerkfabrieken, behelzende het keyzerlyk besluyt van 30 december 1809, met byvoegselen en uytleggingen. Gent, We Van der Schelden; in-8°, 192 bl.

HANDBOEK van den Belgischen Burger, inhoudende de grondwet van België, de kieswet en de gemeente en provinciale wet. Gent, Snoeck-Ducaju en zoon; in-18. Prys 1-50.

HANDLEIDING tot den Koophandel, in betrekking gesteld met de wet; ten gebruike der kooplieden en onderwyzers. Gent, Snoeck-Ducaju en zoon; in-8°. Prys fr. 1-50.

INLEIDING tot het burgerlyk leven, of ieder is zyn eigen zaekwaernemer. St-Nicolaes, Edom en De Cock, 1841; in-8°.

VERSLAG over den administrativen toestand der provincie Antwerpen in 1842; in-8°.

VERSLAG door het kollegie van burgemeester en schepenen der stad Aelst, in deszelfs zitting van den 8 november 1847 voorgedragen; in-8°, 38 bladz. — Zonder plaetsaenduiding of naem van drukker.

WETBOEK der civiele Regtsvoordering, officieele uitgave. Brussel, Van Roy, 1844; in-8°.

WETBOEK (het Burgerlyk). Brussel, Van Roy, 1844; in-8°.

B. NYVERHEID, KOOPHANDEL, HUISHOUDKUNDE, ENZ.

Jacquemyns (M. J.) — School voor kunsten en ambachten te Gent : Antwoorden op de vragen over de werktuigkunde, enz. Gent, Annoot-Braeckman; in-8°, 54 bl.

Verlinde-Müller. — Nood zoekt troost, of Verdediging van het handgespin en geweefsel, met de aenwyzing der zekere middels om onze oude vlasnyverheid grootendeels te herstellen, in weêrwil der gevoelens van een groot deel onzer staetsmannen en andere bevooroordeelde menschen, ten einde aen de arme volksklas werk en brood te verschaffen. Gent, F. en E. Gyselynck, 1848; in-8°, 88 bl.

Willequet en **Courtmans.** — Huishoudkunde en Nyverheid. Gent, Annoot-Braeckman, 1841; in-12, 194 bl.

BELANG der oude linnenmakery, gepaerd met dat van den landbouw, of inleiding tot een provintiael Reglement. Thielt, Van Welden, 1848.

BRIEFSCHRYVER (De nieuwe) op kostschool, in de samenleving koophandel dryvende, zaekgelastigde, enz., of Keus van brieven op alle soort van onderwerpen, voorafgegaen van algemeene en byzondere voorschriften betrekkelyk tot de kunst van brieven te schryven. Mechelen, Hanicq, 1841.

LEIDSMAN in den Koophandel of de driedobbele Negociant. Brussel, Dupont, 1842; in-8°.

NATIONALE MAETSCHAPPY tot den voortgang der lynwaedsnyverheid. — Instelling-redevoering. Statuten. Brussel, in-8°.

PROCES tusschen de Vlas-spinsters en het gouvernement. Uitdaging toegestuerd, uit naem der lydende volksklas, aen den heer Manilius, volksvertegenwoordiger der provintie Oostvlaenderen, en aen het hoog staetsbestuer. Gent, Snoeck-Ducaju, 1815; 15 bl. in-24.

C. ONDERWYS.

Steyaert (J. J.) — Verhandeling over de noodzakelijkheid van eene wet op het onderwijs in België, beschouwd als het geschiktste middel ter bevordering van de zedelijkheid en welvaert der geheele natie. Gent, Annoot, 1840; in-8°, 35 bl.

——— Over het lager onderwijs in België, en een woord over een werk getiteld : *Essai sur l'instruction primaire,* par C. Van Nerum. Gent, Annoot-Braeckman, 1838; in-8°.

Visschers (P.), priester. — De zondagscholen te Antwerpen, van in de vroegste jaren tot op den huidigen dag. Antwerpen, P. J. Van Aarsen en C^{e}, 1847; in-8°, IV en 68 bladz.

Willems (J. F.). — Aenmerkingen, voorgedragen aen de heeren leden der wetgevende Kamers, nopens het ontwerp van wet over het middelbaer onderwys. Brussel, De How, 1850; in-4°, 8 bladz.

EENVOUDIGE VERHANDELING over de Belgische Grondwet en de schikkende wetten, ten gebruike der scholen van lager onderwys, voor bejaerden, enz., uit het fransch vertaeld door H. Wyvekens. Brussel, Deprez-Parent, 1850; in-18, 144 bladz.

ORGANIEKE Wet op het lager onderwys in België. Gent, Hoste, 1842; in-8°, 24 bl.

ZEDELYKE RIGTING voor onderwyzers, naer het fransch van Th. H. Barrau, door Ed. Vermandel, werkend lid der maetschappy van vlaemsche letteroefening : *De Tael is gansch het Volk,* te Gent. — Gent, Th. en D. Hemelsoet, 1848.

KUNSTEN EN WETENSCHAPPEN.

A. WYSBEGEERTE EN ZEDELEER.

De Jonghe (J.), doctor in de letteren en wysbegeerte. — De leerstoel voor talen en wetenschappen, of handleiding tot de geleerdheid. Brugge, 1842; in-8°.

Hanegraeff. — Eerste Grondbeginsels der Wysbegeerte. Antwerpen, Jonghmans, 1850; in-8°, III, 60 bladz.

Lansens (P.). — De leidsman tot het ware geluk. Brugge, 1847; in-12.

—— Iets over de nadeelen der onkunde of ongeleerdheid en de voordeelen der geleerdheid. Brugge, Demoor, 1844; in-12, 15 bladz.

GEDACHTEN, door Felix Bogaerts; uyt het fransch vertaeld door Robbert Van Halmale. Antwerpen, J. M. Jacobs, zoon, 1837; in-12, 139 bl.

GEVAEREN der wereld in de jonge jaeren, door Mr P. De la Mennais, priester; uit het fransch vertaeld.

GEVANGENISSEN (Myne). Gedenkschriften van Silvio Pellico van Saluzzo, uit het italiaensch vertaeld door A. D. Wouters. Brussel, Desprez-Parent, 1839; in-18, 387 bl.

GRONDREGELEN van verdraagzaamheid, ten gebruike der belgischen roomsch-katholyken, door De Potter; vertaald door F. De Vos. Gent, Duvivier, 1834; in-8°, 32 bl.

ONDERRIGTING over de dansvergaderingen, door Hulot, priester; uit het fransch vertaeld door P. Visschers, priester. Mechelen, Hanicq 1838; in-18.

ONDERRIGTING over het houwelyk, voórgedraegen volgens de beste schryvers, aen die welke tot deézen staet geroepen zyn, en welke in den zelven reeds leéven, vertaeld door M. C. Hermans, priester. Loven, Van Linthout en Van de Zande, 1834; in-18.

VAN DE PLIGTEN DER MENSCHEN, redevoering aen een jongeling door Silvio Pellico van Saluzzo, uit het italiaensch vertaeld door Eduard Neelemans. Gent, W^{e} Van der Schelden, 1850; in-12, 180 bladz.

B. OPVOEDING.

Geirnaert, professeur in het gesticht St-Joseph te St-Nicolaes. — De twaelf deugden van eenen goeden onderwyzer, enz. St-Nicolaes, Edom, 1843.

Visschers (P.). — Onderrigting over het houwelyk, vóórgedraegen, volgens de beste schryvers, aen die welke tot deézen staet geroepen zyn, en aen die welke in denzelven reeds leéven. Leuven, Van Linthout; in-18. Prys 30 centimen.

BOEK (Het) der moeders, of handleiding om de kinderen het opmerken en spreken te leeren, in orde gebragt door J. B. Courtmans. Gent, Annoot-Braeckman, 1844; in-12.

DE KUNST om zich gelukkig te maken, voor dienstboden van beyden geslacht en voor werklieden, enz. Mechelen, Hanicq; in-12. Prys 35 centimen.

ONDERRIGTINGSBOEK der christelyke wellevendheid, eene bydrage tot *algemeene volksbeschaving*, door Bernard Galuza, prins-bisschop van Brixen, uit het hoogduitsch vertaeld door eenen roomsch-katholyken priester; uitgegeven door het genootschap « De Balsem. » St-Truijen, Van West-Pluymers, 200 bladz. in-16. Prys 50 centimen.

VERHANDELING over de opvoeding der dochters, en voorgegaen van een uittreksel van den bevelbrief van Z. H. den aertsbisschop van Mechelen. Brussel, Nationale Maetschappy, 1839; in-32.

VERHANDELING over de opvoeding der dochters, door Fenelon, naer het fransch gevolgd door J. B. Courtmans. Gent, Hemelsoet, 1843; in-24°, 168 bladz.

——— over de opvoeding van dochters, door Fenelon, vertaeld door T. V. S., priester. Gent, Van Ryckeghem-Lepere.

C. WISKUNDE.

De Geyter (A.), onderwyzer te Sotteghem. — Inleiding tot de eerste beginselen der cyferkunst. Sotteghem, L. Vekeman en R. Ceuterick, 1842; in-12, 56 bladz.

Sylvester (J. P.). — Grond der Cyferkunst. Kortryk, A. Blanchet, 1882; 104 bladz.

Timmermans (L. N. J) en **Titeux** (R. L.). — Leerboek der werkdadige meetkunst, ingerigt tot school- en byzonder gebruik. Maeseyck, A. Titeux en zoon, 1848; in-8°.

Van Nerum (C. M.) — Rekenkunde : 1e of lagere cursus. Gent, Snoeck-Ducaju, 1841; in-12.

—— Rekenkunde : 2e cursus. Gent, by denzelfde.

Van Rompay (J. A.). — Rekenboek voor scholen n° I tot V. Lier.

Van West (W.). — Nieuw volledig Cyferboek, met 1400 zagt opklimmende vraegstukken, om door de leerlingen opgelost te worden. St-Truijen, Van West, 1838; in-8°.

—— Nieuwe verhandeling over de tiendeelige rekenkunst; zynde het werk verrykt met 1400 vraegstukken, om door de leerlingen opgelost te worden. Brussel, Nationale Maetschappy ter verspreiding van goede boeken, 1839; in-8°.

Verboekhaven (P. F.), oud gezworen landmeter. — Meetkunde, inhoudende de manier om begank- en onbegankelyke landen, bosschen, weylanden, vyvers en andere voorwerpen te meten en te verdeelen; tevens de driehoekmeting, door de sinus en logarithmus. Gent, Van der Haeghen-Hulin, 1839; in-8°, 260 bladz., met platen.

Verstegen (G. A.), gezworen landmeter, en **De Graef,** leeraer in de wiskunst. — Grondregels der Stelkunst. Gent, L. Hebbelynck. 1851; in-18, 150 bladz. Prys 1 fr.

GRONDBEGINSELS van werkdadige meetkunst, landmeting, waterpasmeting, enz., door F. J. Matthyssens; naer het fransch van Perrot. Antwerpen, Buschmann, 1851; in-8°.

ONDERWYS op de eenheidstafel van Pestalozzi. Gent, Th. en D. Hemelsoet, 1851.

TOEPASSING van Pestalozzi's tafel van eenheden, door J. B. Courtmans. Mechelen, Hanicq; in-12.

TARIF voor het meten van Parallelipeden (zeszydige stukken) in meters cubiek. Gent, Hemelsoet, 1842; in-12.

PRAKTISCHE Meetkunde, bevattende de teekening der regelmatige figuren en de maet der oppervlakte en inhoud (Bibliotheek van Nyverheid, n° 1). Brussel, G. Stapleaux, 1851; in-8°, 182 bl. met figuren.

D. SCHEIKUNDE.

Campens (Ed.). — Leerboek der Scheikunde ten behoeve van het landhuishoudelyk onderwys. Gent, Annoot-Braeckman, 1851; in-8° (uitgegeven op koste van het *Willems'-fonds*).

Jacquemyns (E.), professor. — Lessen over de werktuigen scheikunde by de school voor kunsten en ambachten te Gent, in den leergang van het jaer 1837-1838. Gent, Annoot-Braeckman; 53 bladz., met 2 platen.

—— Handboekske der Chimie. Gent, Van der Haeghen; in-16.

Loppens (P.), leeraer der schei- en werktuigkunde by het Athenæum te Gent. — Handboek van scheikunde, op het fabriekwezen toegepast. Gent, C. Gysdaele, 1848; in-8°, 188 bladz.

V[an] d[e] V[yvere] (F.). — Verwboekje, inhoudende : Kort Begrip, zeker en gemakkelyk onderwys tot het verwen van alle kleuren op wolle, zyde en katoen, als ook het ontvetten, kuisschen en alle plekken uit te doen op alle stoffen, en menigvuldige andere geheimen, als om te ondervinden of de wyn, genever, azyn, het brood, enz., niet vervalscht zyn. Gent, Hemelsoet; in-12. Prys 32 centimen.

HANDBOEK voor schei- en aerdkunde, op den landbouw toegepast, door doctor James J. W. Johnston (uit het engelsch vertaeld). Antwerpen, Van Bouwel, 1847; 76 bl. in-12. Prys 75 c.

KORT OVERZICHT van de Landbouw-Scheikunde voor België. Gent, Gyselynck, 1849; in-8°, 59 bladz.

LEERWYZE van landbouwkundige chimie en geologie, door prof. James J. W. Johnston. Vrye navolging der fransche vertaling van F. André. Luik, F. Oudart.

VOLLEDIG etymologisch-chemisch woordenboek, inhoudende een encyclopedisch overzicht over de scheikunde in haren geheelen omvang, door D. G. C. Witsteen, naer het hoogduitsch bewerkt, door P. J. Kipp.

E. NATUERKUNDE.

Matthyssens (F. J.). — Natuerkunde lessen. Antwerpen, J. E. Buschmann. 1846; in-8°, met platen.

Van Driessche (E. E.). — Natuerkundig onderwys. Gent, T. en D. Hemelsoet, 1846.

GRONDBEGINSELEN der algemeene Natuerkunde (*Introduction to the* NATURAL PHILOSOPHY, for the use of beginners, by Ch. Romlinson). Bibliotheek voor Nyverheid. Brussel, Stapleaux, 1851; in-18, 194 bl. met afbeeldingen. Prys 70 centimen.

F. LAND- EN HOFBOUWKUNDE.

Brogniez. — Handboek voor den hoefsmid. Brussel, Stapleaux, 1851; in-8°, 75 bl. Prys, 30 centimen.

Campens (Ed.). — Een woord over het Durhams Runderras en het stelsel Guenon. Gent, Hoste, 1850; in-12. Prys 65 cent.

—— Eenige lessen over practysche Veeartseny. Gent, Hoste, 1851; in-12. Prys fr. 1-80.

—— Opbrenging en bestiering der nuttige huisdieren, volgens de wetten van de levensleer, werktuigkunst en gezondheidsleer, door Ed. Campens, ryks-veeartseny-kundig lid van de provinciale Landbouw-commissie van Oostvlaenderen. Gent, Hoste, 1850; in-12. Prys 70 centimen.

—— Opbrenging en bestiering der huisdieren in de verbetering der rassen. Gent, Hoste, 1851. Prys 70 centimen.

De Bal (J.). — Ziekten en genezing der paerden, koeijen, schapen, geiten, enz., ten gebruike der landslieden. Gent, Hemelsoet; in-8°. Prys fr. 1-50.

De Lathauwer (L. A.). — De Belgische Moerbeziënboomplanter en Zydeworm-opvoeder, ten voordeele van den armen uitgegeven. Gent, Snoeck-Ducaju en zoon, 1840; in-12, 178 bl.

—— Verhandeling over de Aerdappel-ziekte, 1845-1849, Gent, Hemelsoet, 1850; in-8°, 102 bladz.

De Vrieze. — Verhandeling over den landbouw in de provincie Oost-Vlaenderen. Een leesboek voor de jeugd ten dienste der lagere scholen. Gent. Gyselynck, 1848; in-12, 108 bladz.

Piers (Ridder). — Over het gebruik van het plaester in den landbouw. Brussel; in-12. Prys 75 centimen.

Rampelbergh (A.) — Aenleiding tot de landbouwkunde, of beredeneerde en proefondervindelyke gesprekken over de schei- en aerdkunde, in betrekking met den landbouw. Lier, Van Rompay, 1850; 96 bl. Prys 50 centimen.

Traits (P.). — Eenige eenvoudige middelen om krachtdadig by te dragen tot de ontginning der Kempen. Peer (Limburg), Hendricks, 1848; in-8°.

Van Geert (Ch.), vader. — Nieuwe leerwyze voor het kweeken der Ananassen, volgens de behandelingen in de koninglyke broeijeryen van Engeland bestudeerd, opgesteld door Ch. V. G[eert] zoon; in-4°, met platen.

Verplancke (J. A.). — Beschryving der werkdadige landbouwkonst van de Meekrap, voor de ingezetene van de provincien Oost- en West-Vlaenderen. Gent, De Goesin-Verhaeghe, 1830; in-8°, 36 bladz.

BEKNOPTE BESCHRYVING der vreemde Verkensrassen; in-12, met platen. Brugge, Bogaert. Prys 50 centimen.

DE RYKDOM des landbouwers, of de geheimen van Jan Nikolaes Benoit. Een leesboek ten gebruike der katholyke scholen. Gent, Gyselynck, 1850; in-8°, 69 bladz.

DE WARE WYZE van de Honingbijen te kweeken en te vermenigvuldigen. Brugge, Bogaert; in-18. Prys 35 centimen.

DE WARE WYZE van Konynen op te kweeken en te vermenigvuldigen, zoowel in stad als ten platte lande. Brugge, Bogaert; in-18. Prys 35 centimen.

GEBRUIK van den Kalk in den landbouw (Bibliotheek van Landbouw). Brussel, Stapleaux; in-8°. Prys 20 centimen.

GRONDLESSEN over den landbouw, ten dienste der lagere scholen in Vlaemsch-Belgie (naer het fransch van den heer J. B. Bivort), door J. Van Biesbroeck. Yperen, Lambert Verwaerden; in-12.

HANDBOEK over de bebouwing (Bibliotheek van Landbouw). Brussel, Stapleaux. Prys 80 centimen.

HANDBOEK VOOR BOOMKWEEKING, bevattende de studie der kweeking en snoeijing der vruchtboomen, met voorafgaende begrippen van ontleedkunde en levensleer der planten; voorzien van 250 figuren in den tekst gelascht. (Bibliotheek van Landbouw). Brussel, Stapleaux, 1851; 2 boekdeelen in-18. Prys, fr. 1-25.

HANDBOEKJE voor degenen die zich op de planten-, tuin-, boom- en landbouwkunde toeleggen. Antwerpen, J. Van Isboven; Lier, J. Van In en Comp., 1850; in-12, 38 bl.

HANDBOEK voor den Landbouwer, vooral geschikt om in de dorpscholen gebruikt te worden, naer het fransch van M. L. Moll, door Felix Van de Sande, onderwyzer by de lagere hoofdschool en lid van het Tael- en Letterkundig Genootschap te Brussel. Brussel, F. Parent, 1847; 343 bladz. in-8°. Prys fr. 1-25.

KEUS DER MELKKOEIJEN, of Beschryving van al de teekenen, door middel van welke men de melk-hoedanigheden der koeijen kan waerderen, door J. H. Magne; eene uitgave herzien, vermeerderd en toepasselyk gemaekt op de rassen van België, met platen (Bibliotheek voor Landbouw). Brussel, Stapleaux, 1850; in-18, 50 bl. Prys, 40 centimen.

KORTBEGRIP van de landbouw-scheidkunde voor België. Gent, 1849; in-12.

KORTE VERHANDELING over de drainering of droogmakery der landeryen. (Bibliotheek voor Landbouw). Brussel, Stapleaux, 1851; in-18, 86 bl. met platen. Prys, 30 centimen.

LEERBOEK over den Landbouw, ten dienste van de gemeente lagere scholen. Gent, Hemelsoet; V stukjes in-8°. Prys 2 frank.

NIEUWE KEUS van de Duiven te kweeken en te vermenigvuldigen. Zoo van het Duivenbok als van de Duivenkooi, zoo in stad als ten platte lande. Brugge, Bogaert; in-12. Prys 35 c^{men}.

NIEUWE KUNST van de Geiten op te kweeken en dezelve te doen voortteelen, zoo in stad als ten platte lande, gevolgd van het maken der kazen. Brugge, Bogaert; in-18. Prys 35 centimen.

NIEUWE KUNST van de Hoenders, Kiekens en Kapuinen op te kweeken, zoo in stad als ten platte lande. Brugge, Bogaert; in-18. Prys 35 centimen.

VERHANDELING over de Melkkoeijen, ten einde op het eerste zigt van eene koei de hoeveelheid melk te kennen die zy iederen dag kan geven, enz., uit het fransch van Guenon. 2e druk. Gent, Snoeck-Ducaju; in 8°, met platen. Prys fr. 1-50.

VERSTANDIGEN HOVENIER (Den). — Gent, Snoeck-Ducaju en zoon; in-12. Prys 75 centimen.

VOLMAEKTE KENNIS om het vlas te rooten, zeer dienstig voor de landbouwers die zich met den kweek van het vlas bezig houden, door ......, landbouwer. Gent, Van der Haeghen, 1833; in-8°, 16 bladz.

Morren (K.). — Volks-onderrigtingen over de Aerdappelen en hare ziekte, en over de aenkweeking en het gebruik der Aerdappelen. Gent, Annoot-Braeckman, 1849; in-12. Prys 40 c.

G. NATUERLYKE HISTORIE.

Conscience (H.). — Eenige bladzyden uit het boek der Natuer. Antwerpen, Buschmann, 1846; in-8°, XIII en 292 bladz.

Courtmans (J. B.). — Kleine Diergaerde voor kinderen (viervoetige dieren). Brussel, Sacré, 1837; in-12, 120 bladz.

—— Kleine Diergaerde voor kinderen (vogelen). Brussel, uitgegeven door de Nationale Maetschappy ter verspreiding van goede boeken, bestuerder C. J. De Mat, 1840; in-12.

—— Kleine natuerlyke historie voor kinderen. — Eerste deel : het Dierenryk. Tweede deel : het Plantenryk. Mechelen, Van Velsen-Van der Elst, 1848; in-12.

De Lathauwer (L. A.). — Het belgische Kruidboek, of de gentsche Hovenier. Gent, H. Hoste, 1848-1850; 4 deelen gr. in-8°. Prys 14 fr.

De Vrieze (C. L.). — Mengelwerk over merkwaerdige byzonderheden uit de drie ryken der natuer. Gent, Gyselynck; in-8°, 213 bladz.

Pietersz (J.) — Natuer- en Kunstboek voor jonge lieden en huisgezinnen. Mechelen, Hanicq, 1843; in-12. Prys fr. 1-50.

Van de Steene (B.), kantonale schoolopziener. — Verhalen uit de natuerlyke geschiedenis. St-Nicolaes, Edom, 1851; in-8°, 380 bladz. Platen tusschen den text. Prys 2 fr.

H. GENEESKUNDE.

Claes (G). — Grondregels van Hippocrates, 83 bladz., ingevoegd in : Recueil d'un mémoire couronné, d'une thèse inaugurale et d'une traduction des aphorismes d'Hippocrate en langue nationale, par Georges Claes, de Looz. St-Trond, Van West-Pluymers; in-8° (1833?).

De Block (J. G.). — Over de Cholera-Morbus. Gent, Merry, 1849; in-8°.

Magnin (A.). — Behandeling der jicht en der scherpe en slepende zinkingen. Gent, Dullé-Plus; in-8°.

—— Eene kaert bevattende een kort overzicht der ongemakken der oogen, in het engelsch beschreven door Joh Harisson Curtis, Esq. ord., oogmeester van H. M. de koningin van Engeland, met aenmerkingen vermeerderd en verbeterd. Gent, Dullé-Plus; in-8°.

—— Korte schets over eene nieuwe verbindende geneeskundige leer. De voordeelen welke uit zyne zekere en doelmatige wyze van handelen voor het volk moeten voortvloeijen, in vergelyking gesteld met de analytische stelsels, die tot heden toe gevolgd worden. Gent, Dullé-Plus; in-8°.

—— Korte verhandeling over de in onze provincie algemeen heerschende ziekte, bekend onder den naem van *Typhus,* derzelver natuer, oorzaken en gevolgen, enz. Gent, Dullé-Plus, 1847; in-8°, 21 bladz. Prys 30 cent.

—— Natuerkundige beschouwing over de *Elementen* of zamenstellende beginselen aller ligchamen der natuer, hetzy metaelaerdige, plantaerdige of dierlyke. Bevattende derzelver volstrekt noodzakelyke en algemeene eigenschappen. Gent, Dulle-Plus; in-8°.

—— Over de ontwrigting der Schouder, bevattende eene nieuwe en gemakkelyke wyze om deze ontlediging zonder pyn te herstellen. Ten dienste van het volk uitgegeven. Met eene plaet. Gent, Dullé-Plus; in-8°.

—— Verhandeling over de Rokgezwellen en byzonderlyk diegene, bekend onder den naem van *Tumores albi*. Derzelver byzondere geneeswyze, steunende op een aental waernemingen. Gent, Dullé-Plus; in-8°.

TROOST der armen, behelzende ligte en souvereine remedien tegen verscheide ziekten, wonden en gezwellen des lichaems. Gent, Wᵉ Poelman; in-12. Prys 32 centimen.

WELVAREN (HET) DES HUISGEZINS, veertiendaegsch tydschrift van gezondheidsleer voor het volk. Overzigt op landbouw, nyverheid en allerlei wetenschappelyke vorderingen. Door een gezelschap van geneesheeren. Boom, Lamot-De Pauw, 1851, eerste jaer. Prys 4 fr. den jaergang.

I. OPTIEK.

De Caesemaecker (F. Eug.). — Aenmerkingen over de brillen en derzelver gebruik. Gent, by den schryver, 1841; in-8°, 30 bladz.

—— Aenteekening van verschillige merkwaerdigheden over de Brillen en verdere Zienglazen, en over de Oogziekten in en omstreeks de stad Gent. Gent, by den schryver, 1845; in-8°, IV en 36 bladz.

K. OUDHEIDKUNDE.

De Vigne (F.). — Een woord over een der oudste kanonnen in Europa. Gent, Van der Haeghen-Hulin, 1839; in-18, 10 bl.

L. KRYGSKUNDE.

REGLEMENT op den Wapenhandel en Krygsverrigtingen voor de Burgerwacht. — De Soldaten-school met de lading in twaelf en in dertien tempos. Gent, Gyselynck; in-16, 142 bladz., en pl.

—— de Peleton-school. Gent, Gyselynck; in-16, 144 bladz., en platen.

M. SCHOONE KUNSTEN.

---

1. BOUWKUNDE, SCHILDERKUNST.

De Vigne (F.). — Geschiedenis der middeleeuwsche Bouwkunde, haren oorsprong en ontwikkeling. Gent, De Busscher, 1844; 88 bl. in-4°, met 18 platen.

Spyers (F. A.), doctor in de wysbegeerte en letteren. — Schets eener theorie der schoone beeldende kunsten. — De kunst by de volkeren der oudheid. Gent, D. J. Van der Haeghe-Hulin, 1839; in-8°, bl. 64 en 30.

—— Beschryving van twee merkwaerdige monumenten van beeldsny- en schilderkunst. Gent, Van der Haeghen-Hulin, 1835, in-8°, 6 bladz.

—— De Hampton-Courtsche Cartons van Rafaël. Gent, Van der Haeghen-Hulin, 1836; in-12, 18 bladz.

—— Beschryving van twee merkwaerdige schilderyen uit de school der gebroeders Van Eyck. Gent, Gyselynck, 1837; in-8°, 18 bladz., met platen.

Van den Berghe, secretaris te Thielt. — Over het nut, de noodzakelykheid en de toekomst eener school van teeken- en bouwkunde. Thielt, Van Welden-Gaulin, 1840.

—— Eene wandeling in de Expositie van 1849. Antwerpen, P. E. Janssens, 1849.

Visschers (P.), priester. — Oude en nieuwe byzonderheden van St-Andrieskerk. Antwerpen, P. J. Van Aarsen en Ce, 1846; in-18, 64 bladz.

ALBUM op den Leeuw van Vlaenderen, 64 platen in-4°, samengesteld en gegraveerd door Ed. Dujardin, professor by de koninglyke Academie van Brussel. Antwerpen, Janssens, 1850; in-folio.

ALGEMEENE HISTORISCHE feestwyzer voor het tweede eeuwfeest ter eere van P. P. Rubens, door M. D. O. B. Antw., De Cort, 1840; in-8°, 96 bladz.

BESCHRYVING van den historischen stoet der Graven van Vlaenderen, met eene plaet. Gent, 1849; in-8°, 88 bladz.

DRYJAERLYKSCHE tentoonstelling te Gent van 1850, uittreksel uit het dagblad : *den Vaderlander*. Gent, L. D'Hondt, 1850; in-8°, 31 bladz.

JACQUES BAROZZIO DE VIGNOLE, of Grondregels der vyf orden van de Bouwkunde, geteekend door Jacobus Van Hoecke, bouwkundigen, leeraer by de koninglyke Academie, lid der koninglyke Maetschappy van Schoone Kunsten en opzichter der publieke werken te Gent, enz., en gegraveerd door Felix De Vigne, kunstschilder, besturend lid van de klas der schilderkunst der koninglyke Maetschappy van Schoone Kunsten en lid van de gentsche maetschappy van vlaemsche letteroefening : *De Tael is gansch het Volk*. Gent, Gyselynck, 1838; in-4°.

KUNSTZAEL van Gent. — Herinnering aen de tentoonstelling van 1847. Gent, Van der Haeghen-Hulin, 1847; in-8°, 30 bladz.

OVERZICHT der driejaerlyksche tentoonstelling van schilderyen te Gent, gevolgd van de kataloog der tentoonstelling. Gent, bureel van het dagblad : *de Broedermin,* 1850.

UITLEGGING en beschryving van de groote Kavalkade en historischen stoet der gemeente-feesten van Gent. Gent, Dullé-Plus, 1849.

2. MUZYK.

ACHTTIEN vierstemmige liederen, uitgegeven door de maetschappy van vlaemsche letteroefening : *De Tael is gansch het Volk.* Gent, Hemelsoet, 1844; in-4°, 48 bladz.

BELGISCH VOLKSLIED, door P. Van Duyse, in muzyk gebragt, met begeleiding van piano, door F. Surtus. Gent, 1837; in-4°, 2 bladz. (2e druk).

BILLET (L.). — Drie Zangstukken : *De Moeder des Ballings,* getoonzet door Peppe Gambogi, alsmede *'s Konings Soldaet* en *'s Konings Trommelaer,* beide getoonzet door E. Arnaut. Gent, Gevaert, 1851.

BYDRAGE tot de algemeene verbetering van den Gregoriaenschen Zang en het Kerkmuzyk in België, byzonderlyk opgedragen aen de heeren onderwyzers en organisten, door Eduard Gregoir. Lier, Van Rompay, 1849.

DE VLAEMSCHE LEEUW, Nationael Gezang, door H. Van Peene; met muzyk, door Karel Miry. Gent, Gevaert, 1845.

DE VLAEMSCHE KREET, en Een tiran aen de voeten van Z. H. Pius IX; woorden van prof. De Jonghe, muzyk van Lievens. Brugge, Daveluy, 1849.

DE VLAEMSCHE ZANGER, toonkundig tydschrift, of verzameling van vlaemsche liedjes, voor drie stemmen, vergezeld van orgel- en pianospel. Gent, Ivo Tytgat, 1851; in-12. Prys 6 fr. de jaergang.

DE WARE Grondregels van den Gregoriaenschen zang. Mechelen, Hanicq; in-8°. Prys 5 fr.

DE ZANGSCHOOL, Keus van gezangen voor de school en het leven, door H. P. Waterkeyn, 1e en 2e bundeltje. Thienen, Merckx, 1848.

FILOMELE, zes nederduitsche Koorgezangen : woorden van Eduard Michels, muzyk van Johan Van der Spurt. St-Nicolaes, Landrien.

FRAEIJE en gemakkelyke Schoolgezangen met geestelyke goedkeuring; uitgegeven door E. Van Migem, gemeente-onderwyzer en bestuerder der zangmaetschappy te Beveren (Waes). Aldaer te bekomen by Hillegeer, zoon, alsmede by den boekhandelaer Hoste, te Gent, 1847.

HANDBOEKJE tot gebruik der Congreganisten, door C. Duvillers, met gezang en muzyk; in-8°.

HANDBOEKJE der Congreganisten, gevolgd door XVI gezangen. Gent, C. J. Van Ryckegem, 1838; in-12, 140 bladz.

HYMNI SACRI, verzameling van kerkmuzyk, met goedkeuring der Zang-Akademie tot Roomen, enz., door E. E. Van Maldeghem, organist van St-Jacobs-op-Caudenberg, te Brussel. Gent, Gyselynck. Prys 12 fr. 's jaers voor Gent, en 13-50 vrachtvry voor geheel België.

IETS over de zangkundige genootschappen op het einde der XVIIIe en het begin der XIXe eeuw, te Audenaerde. Audenaerde, G. De Vos, 1844; in-8°, 15 bladz.

KOOR voor engelen by het graf des Heilands, woorden van Karel De Graef, muzyk van F. L. Reylof, voor 4 stemmen. Gent, Ivo Tytgat; in-4°, 8 bladz.

'S LANDS ONAFHANKELYKHEID, Krygslied door F. A. Snellaert. Gent, Hoste, 1849.

LEDEGANCK'S laetste lied, GENT : Choor voor vier stemmen, op muzyk gebragt door J. Van der Spurt, aen 't Vlaemsch Gezelschap te Gent opgedragen. Gent, Gevaert, 1849.

MAENLICHT (Het), Koorgezang, woorden door Mr P. Van Duyse en muzyk van Mr F. L. Reylof. Gent, Ivo Tytgat; in-8°. Prys 75 centimen.

MISSE voor dry stemmen en orgel, opgedragen aen de geestelykheyd van beyde Vlaenderen, door E. F. Van de Velde, priester en professor. Gent, Gyselynck. Prys fr. 6-50.

MUZYKLES (De) (*La Leçon de Solfège*), vlaemsche woorden van N. Destanberg, muzyk van V. Parizot. Gent, Gevaert, 1851.

MIRY (Ch.). — Trois Chœurs pour 4 voix d'hommes. Paroles françaises et flamandes : 1° *Chanson à Boire* (Drinklied); 2° *Nuit d'amour* (Liefdenacht); 3° *La Kermesse* (De Kermis). De drie Chooren in één bundel. Gent, Gevaert, 1851.

NIEUWE Congregatie-gezangen, door F. V., priester; in twee stemmen getoonzet, door C. Van de Vyvere. Brugge, J. F. Bal, 1849.

OUDVLAEMSCHE liederen en andere gedichten der XIVe en XVe eeuwen. Gent, Annoot-Braeckman, 1848; in-8°, VIII en 540 bladz., en 31 muzykplaten.

(Uitgegeven door de *Vlaemsche Bibliophilen*).

OUDE vlaemsche liederen, ten deele met de melodiën, door J. F. Willems en F. A. Snellaert. Gent, 1848; in-8°, 548 en LX bladz. Prys 15 fr.

PASTOOR PATIENTIE (*Le bon Curé Patience*), vlaemsche woorden van Destanberg; muzyk van J. Peyet. Gent, Gevaert, 1851.

RHYN- EN SCHELDEGALMEN, vlaemsche koorgezangen voor vier stemmen, uitgegeven en gedeeltelyk vervaerdigd door E. en R. Van Maldeghem. Gent, Gyselynck, 1847.

1° Verzameling behelzende 25 koorgezangen. Prys 4 fr.

2° Verzameling behelzende 12 koorgezangen. Prys 2 fr.

THEORITISCHE en praktische methode der Muzyk en Zangkunst, geschikt voor lagere, middelbare en normale scholen, door Eduard Gregoir, professor by 's ryks normale school te Lier. Gent, Th. en D. Hemelsoet, 1850; in-8°, 160 bladz.

TOONKUNDIGE GRONDREGELS, ten gebruike van het wederzydsch onderwys, opgesteld voor eerstbeginnenden, door H. L. D***, professor van toonkunst. — Gent, Ivo Tytgat, 1847, 2 stukjes; in-8°, 24 en 25 bladz. Prys 50 centimen elk.

TWEE ROMANCEN, door J. A. Callaert : 1° *Barcarolle,* woorden van Ch. P. Du Mont; 2° *Hartewensch,* woorden van P. F. Van Kerckhoven. Antwerpen, gebr. Possoz, 1850.

TWEE vierstemmige liederen, gezongen door het Hongaersch Choorzangers Gezelschap te Gent. Gent, 1848, Gevaert.

VADERLAND! woorden van J. A. De Laet, getoonzet door Alph. Belp(aire). Gent, Gyselynck, 1848.

VLAEMSCH-DUITSCH Zangverbond. Groot zangfeest te Brussel, den 24 en 25 september 1846 gehouden. Brussel, J. H. De Hon, 1846; 18 bladz.

VIERSTEMMIG KERKZANG, in het fransch en in het vlaemsch, met of zonder begeleyding van orgel of piano, door J. B. Van Maldeghem. Gent, Gyselynck. Prys 1-75.

VOLKSLIED voor twee of drie stemmen, ten dienste der scholen; woorden van J. Courtmans, professor by de Normale School te Lier; muzyk van den heer Ed. Gregoir, muzykleeraer in dezelfde school. Verkrygbaer by alle muzykhandelaren, 1848.

ZES Romancen en Balladen, voor eene en twee stemmen, met lithographie, door H. Cartol. Antw., Karel Oberts, 1843.

ZES VLAEMSCHE Koorgezangen, door H. Cartol, woorden van E. Rosseels. Antwerpen.

ZES VLAEMSCHE Romancen, met begeleiding van Piano en Guitaire, door Hendrik Cartol.

FRAEIJE LETTEREN.

A. TAELKUNDE.

Behaegel (P.). — Verhandeling over de vlaemsche Spelkunst, byzonderlyk ingerigt ter beslissing van de geschilpunten der geleerden omtrent de spelling. Brugge, C. De Moor, 1843, XLIII en 272 bl.

Bormans (J. H.). — Verslag over de verhandelingen, ingekomen bij het staetsbestuer van België, ten gevolge der taelkundige prijsvraeg voorgesteld bij koninglijk besluit van den 6 september 1836, uitgegeven op last der commissie benoemd om dezelve verhandelingen te beoordeelen. Gent, Annoot-Braeckman, 1841; in-8°, VII en 624 bladz.

De Cloet (J. J.) — Essai sur les langues française et nationale (2e édition). Tirlemont, De Wilde, 1841; in-16. Prys 20 c.

D'Hulster (L.) — Verslag over de verhandeling van den heer Behaegel, ter oplossing van het vraegstuk in 1836 door het

staetsbestuer voorgesteld over de geschilpunten ten aenzien der spelling en woordenbuiging der nederduitsche tael, door L. D'H., een' der leden van de Commissie belast met de beoordeeling der stukken. Gent, Annoot-Braeckman, 1838; in-8°, 89 bladz.

—— Woordenlyst voor spelling en uitspraek. Gent, Annoot-Braeckman, 1839; in-8°, 136 bladz.

Le Brocquy (P.). — Analogies linguistiques : du flamand dans ses rapports avec les autres idiomes d'origine teutonique. Brux., 1845; in-8°, 482 bladz.

Nolet de Brauwere van Steeland (Dr J.) — Z. of S. Twee brieven aen Dr J. N. Wolf, hoofdopsteller van *De Broederhand* (vroeger tydschrift voor *neder-* en *hoog*duitsche letterkunde; thans aen *hoog*duitsche, *neder*duitsche en noordsche letterkunde gewyd). Brussel, Delevigne en Callewaert, 1846; in-8°, 30 bladz. Prys 25 centimen.

Snellaert (A. F.). — Bydragen tot de kennis van den tongval en het taeleigen van Kortryk. Gent, Gyselynck, 1844; in-8°, 48 bladz.

Van den Bossche (F. J.). — Verhandeling over de vlaemsche tael, in vergelyking met de hollandsche. Aelst, 1845; in-8°.

Van den Hove (V. H.). — De verbuigingen der oud-, middel- en nieuw nederduitsche spraek; brief aen professor Bormans. Brussel, 1850; in-8°.

—— De la langue flamande, son passé et son avenir. Bruxelles, 1844; in-8°. Met eene kaert van de landen, waer het nederduitsch gesproken wordt.

—— Staeltjen der volksprake in 't hertogdom Sleswig. Antwerpen, Van Ishoven; Brussel, Muquardt, 1850; in-8°, 15 bladz. Prys 50 centimen.

Willems (J. F.) — Beslissing der koninglyke Commissie wegens de geschilpunten in het schryven der nederduitsche tael, en uittreksel van het daerover ingeleverde verslag. Gent, Gyselynck, 1839; in-8°, 76 bladz. Prys 1 fr.

—— Brief aen professor Bormans, over de tweeklanken IJ en UU. Gent, Gyselynck, 1841; in-8°, 24 bladz.

BESLISSING van de koninglyke tael-commissie. Brussel, 1839.

VLAEMSCHE TAEL. Tael- en letterminnenden Protestant. Antwerpen, Janssens, 1842; in-8°, 32 bladz.

WAREN BELG (Den), of Verzameling van stukken uitgegeven door de brusselsche maetschappy : *Vaderlandsliefde*. Brussel, Van Polack-Duvivier; in-8°.

B. WOORDENBOEKEN.

Dekker (G. J.), professor in talen, schrijver van de Spraakkunst der Spraakkunsten. — Beredeneerd Woordenboek voor de hollandsche en fransche talen, bevattende : 1° Verkorte Spraakkunst; 2° de woorden der beide talen; derzelver beteekenis, eigenlijke en figuerlijke, verklaard en door voorbeelden toegelicht, kunstwoorden, wetenschappelijke benamingen, enz. Brussel, Meline, Cans et Ce, 1841; 2 vol. in-8°, 1128 et 1371 bl.

Olinger. — Nieuw vlaemsch-fransch Woordenboek. Nouveau Dictionnaire flamand-français, où l'orthographe est fixée d'une manière uniforme d'après la décision de la commission royale, 3e édit. Malines, Hanicq, 1843; in-8°, 720 bladz.

—— Woordenboek der eerstbeginnenden, vlaemsch-fransch en fransch-vlaemsch; 2 deelen in-12. Prys 5 fr.

—— Nieuw vlaemsch-fransch en fransch-vlaemsch Zakwoordenboek. Gent, Gyselynck. Prys fr. 3-75.

Sleeckx et **Van de Velde.** — Dictionnaire complet français-flamand. Bruxelles, 1848; in-8°, 1516 pages.

—— Volledig Nederduitsch-Fransch Woordenboek. Brussel, 1850; in-8°, 888 bladz.

Visschers (P.), priester. — Nieuw vlaemsch-fransch Woordenboek. Leuven, Van Linthout; 2 deelen gr. in-8°. Prys 4 fr.

KLEYN DICTIONNAIRE of WOORDENBOEKSKEN, met eenige samenspraken in het fransch en in het vlaemsch. Gent, Snoeck-Ducaju en zoon. Prys 55 centimen.

NIEUW klein Woordenboek, ten gebruike der kostscholen (in 't fransch en vlaemsch). Mechelen, Hanicq, 1842; in-12.

C. SPRAEKKUNST, PROSODIA.

Blieck (H.), priester. — Nieuwe fransche Spraekkunst, ten gebruike der eerstbeginnenden. Rousselaere, Van Hee; in-12, 148 bladz. Prys 70 centimen.

Bòn (J.). — Vlaemsche Spraekkunst, volgens het belgisch taelstelsel, door eenige oefeningen van spraekkundige ontleding gevolgd; ten gebruike der kollegiën en scholen, 2e uitgaef. Brussel, 1844; in-12.

Comberbach. — Grammaire anglaise comparée aux langues flamande et allemande. Bruxelles, Greuse, 1847; in-12.

Conscience (H.). — De sleutel der gezuiverde spelling. Antwerpen, Buschman, 1844; tabel in plano.

Courtmans (J. B.). — Nederduitsche Spraekkunst, naer C. J. Beijer en N. Anslyn, N. Z., ingerigt ten gebruike der vlaemsche scholen, met de toegepaste oefeningen. Gent, Hemelsoet, 1842; in-12, 147 bladz.

—— N. Anslyn, N. Z. Aenleiding tot de nederduitsche Spraekkunst, voor eerstbeginnenden, ingerigt ten gebruike der vlaemsche scholen. Gent, Annoot-Braeckman; in-16, 32 bladz.

—— C. J. Beyers Beknopte handleiding tot den nederduitschen styl, of aenwyzing tot vervaerdiging van schriftelyke opstellen, met toegepaste oefeningen, Gent, Hemelsoet.

—— Praktische Spraekkunst, ten gebruike der onderwyzers en leerlingen. Mechelen, Van Velsen-Van der Elst, 1847; in-24. Prys 50 centimen.

David (J.), kanonik. — Nederduytsche Spraekkunst. 1e deel: Spelling en vormleer, met aenteekeningen vermeerderd. Mechelen, Hanicq, 1836; in-8°, XIV en 115 bladz.
2e deel : Woordenvoeging en Prosodie, 1837; in-8°.

—— Nederduitsche Spraekkunst, in 2 deelen. Mechelen, Hanicq, 1839.

—— Eerste beginselen der nederduitsche Spraekkunst, 2e verbeterde uitgave. Mechelen. Hanicq, 1840; in-12, 132 bladz.

—— Latynsche Spraekkunst naer de *Grammaire latine* van E. Lefranc. Mechelen; in-8°.

Dautzenberg (J. M.). — Beknopte Prosodia der nederduitsche tael. Antwerpen, Peeters, 1851; in-8°, 32 bladz.

De Bal (P. J.). — De nieuwe Des Roches, fransche Spraekkunst volgens de grondregels der Akademie, ten gebruike der Vlamingen. Tiende druk. Gent, we Van der Schelde. Prys fr. 1-70.

Delgeur (Lodewyk), professor aen de school voor koophandel en nyverheid (St-Lodewyks gesticht), te Mechelen. — Rymwoordenboek der nederduitsche tael, voorafgegaen van eene beknopte Prosodia. Mechelen, Van Velsen-Van der Elst, 1846; in-16, XXX en 300 bladz. Prys fr. 2-75.

De Vrieze (C. L.). — Aenleiding tot de nederduitsche Spraekkunst. Deynze, De la Haye, 1841; 2 deelen.

—— Verhandeling over de redeneerkundige ontleding. 1851.

—— Rudimenta of redeneer- en spraekkundige Taeloefeningen voor eerstbeginnenden. Gent, Gyselynck.

—— Nederduitsche Spraekkunst, ten gebruike der lagere scholen in België. Gent, Gyselynck; 2 deelen in-12.

Donies (F. J.), onderwyzer te Liezele. — Fransche Spraekkunst naer de *Grammaire française* van E. Lefranc, ten gebruike der belgische collegiën, pensionnaten en scholen. Mechelen, Hanicq, 1834; in-8°.

Heiderscheidt (P.), professor by het gesticht St-Lodewyk te Mechelen. — Vlaemsche Spraekkunst. Redeneerkundige ontleding. Mechelen, We Kops-Suetens, 1842; in-12, 74 bl.

—— Grammaire flamande à l'usage des colléges et des pensionnats. Malines, Hanicq, 1841; in-12, 74 pag.

—— Eerste beginselen der Vlaemsche Spraekkunst, voorgesteld in vragen en antwoorden, door J. J.**** Mechelen, Van Velsen-Van der Elst, 1844; in-18. Prys 90 cent.

Heremans (J. F. J.). — Beknopte Nederduitsche Spraekleer, ten gebruike der scholen van middelbaer onderwys. Gent, Hoste, 1846; in-12, 59 bladz.

—— Beknopte Nederduitsche Versificatie. Antw., Janssens, 1846; in-12, 28 bladz.

Joachims (M.). — Nieuw spel- of léesboeksken, ingerigt om de kinderen, reeds by de eerste beginselen, op eene zeer gemakkelyke wyze, ook in het lézen te oefenen, ten gebruyke der roomsch-catholyke scholen. St-Truyden, Van West-Pluymers, 1838; in-8°, 18 bladz.

Jonglas (P.), vader. — N. Anslyn's Proeven, hoe men het onderwys in de nederduitsche tael by kinderen tot eene wezen-

lyke oefening des verstands kan maken. Eene handleiding voor onderwyzers, byeen verzameld door.... Gent, Gyselynck, 1850; in-8°, 66 bladz.

Landrien (E. J.). — Vlaemsche en fransche opstellen, met de noodige taelregels en verklaringen, ten gebruike der vlaemsche franschleerende jeugd. St-Nicolaes, Landrien-Fovel; 2 deelen, 1848-1849.

—— Grondregels der Nederduitsche Spraekkunst, gevolgd van eene aenleiding tot de rede- en spraekkundige ontleding, ten gebruike der lagere scholen in België. 2e uitgave. St-Nicolaes, Landrien-Fovel, 1848; in-18. Prys 35 centimen.

—— Précis de Grammaire flamande. Méthode courte et facile pour étudier cette langue. St-Nicolaes, Landrien-Fovel, 1851.

Lansens (P.), bestuerder der kostschool te Couckelaere. — Fransche Spraekkunst, met oefeningen ten gebruike der Vlamingen. Eerste stukje. Brugge, C. De Moor, 1842; in-12, 124 bladz.

Id. Tweede stukje. Brugge, De Moor, 1843; in-12, 114 bladz.

—— Kleine vlaemsche Spraekkunst. Gent, Choquet, 1843; in-12, 64 bladz.

Mussely-Boudewyn. — Beknopte nederduitsche Spraekkunst, naer de spelling der koninglyke commissie opgesteld. Kortryk, Gernaey-Hasaert, 1840; in-8°.

Pietersz (J.). — Nederduitsche Spraekkunst voor meer gevorderden, ten gebruike van collegiën en middelbare scholen. Brussel, De Mat, 1840; in-8°, 276 bladz.

—— Eerste beginselen der nederduitsche Spraekkunst, ten gebruike van lagere en middelbare scholen. 10^e druk. Brussel, Deprez-Parent, 1850; in-12, 176 bladz. Prys 60 centimen.

—— en **Zwager** (N.), hoofdonderwyzer der gemeenteschool te St-Josse-ten-Noode. — Vormleer ten gebruike der lagere scholen in België. Brussel, Deprez-Parent, 1842; in-8°, 57 bladz. Prys fr. 1-50.

Renier (P. J.), bestierder der kostschool te Deerlyk. — Beginselen der vlaemsche Spraekkunst, 2e druk. Kortryk, Beyaert-Feys, 1831; in-8°, 54 blad.

—— Beginselen der vlaemsche Spraekkunst, heringerigt naer het spellingstelsel van het Taelcongres, 4e druk. Kortryk, Beyaert-Feys, 1840.

Somerhausen (H.). — Recueil de thèmes, d'exercices et de versions pour faciliter l'étude de la langue flamande; appliqué aux règles que donnent les meilleures grammaires, employées dans les athénées, collèges, etc., en 3 parties; 3e partie, dans laquelle on a adopté l'orthographe proposée par la commission et renfermant les exercices, etc., sur le style et la prosodie. Bruxelles, Hauman, 1840; in-8°. En tout 3 vol.

Somers (J. L. M), onderwijzer in de nederduitsche taal. — Drie vraagstukken over de filosophische nederduitsche Spraakkunst beantwoord. Antw., De Wever, 1830; in-8°, 89 bladz.

Spyers (F. A.). — De hoogduitsche spraekleer vereenvoudigd voorgedragen en hoogstgemakkelyk tot weinige duidelyke hoofdregelen gebragt. Gent, 1842; in-8°, 40 bladz.

Stroobant (E.), professor te Hoogstraten, by het aertsbisschoppelyk seminarie. — Fransche oefeningen met de noodige spraekkunstige aenwyzingen en ophelderingen, ten dienste der lagere scholen. Turnhout, Brepols en Dierckx, zoon, 1843; in-8°, XX en 128 bladz.

Ternest (C. L.), gemeente-onderwyzer te Auwegem. — Aenvankelyke nederduitsche Spraekleer, tot schoolgebruik. Gent, Ivo Tytgat, 1849; in-8°.

Van den Bossche. — Grammaire flamande ou hollandaise, à l'usage des Français qui veulent apprendre l'un ou l'autre de ces langues, et des Hollandais ou Flamands qui veulent apprendre le français. Lille, 1834; in-12, 220 bladz.

Van der Linden (J.). Grondregels der nederduytsche Spelkonst, volgens de nieuwste en beste brabandsche taelkundigen; waerby gevoegd zyn eenige gemeyne brieven, quittanciën, enz.; regels van welgemanierdheyd, alsook eene korte landbeschryving. Alles zeer dienstig voor de jongheyd. Brussel, Van der Borght, 1832; in-8°, 116 bladz.

—— Grammaire allemande, ou Méthode facile pour apprendre la langue allemande, par la comparaison avec le flamand. Malines, Van Velsen-Van der Elst, 1850; gr. in-8°, VIII en 462 bladz.

—— Nouvelle Grammaire anglaise, à l'usage des colléges et des pensionnats. Bruxelles, Greuse, 1851; in-8°, XII en 384 bl.

NB. In dit boek zyn de taelwetten van het engelsch in vergelyking gebragt met die onzer moedertael.

Van der Vorst (Ch.). — Grammaire flamande, adaptée à la Grammaire française de Noël et Chapsal. Louvain, Van Linthout et Van den Zande, in-12.

—— Nieuwe Belgische Spraekkunst volgens de spelling van Des Roches, Terbruggen, Visschers (priester), Bôn, Renier, Behaegel en andere. 2^en^ druk, vermeerderd en verbeterd. Leuven, Van Linthout, 1849. Prys 55 centimen.

—— Nouvelles Conversations flamandes et françaises. 8e édit. Louvain, Van Linthout, 1849; in-12. Prys 90 centimen.

Van de Velde (F.), priester en professor in het klein seminarie te St-Nicolaes. — Nederduitsche Prosodie, ten gebruike van het lager en middelbaer onderwys. St-Nicolaes, Edom en De Cock, 1846; in-8°. Prys 90 centimen.

—— Nederduitsche Spraekkunst, ten gebruike van collegiën en middelbare scholen in België, 3^e^ uitgave. Brussel, Deprez-Parent; in-18, 186 bladz. Prys, 80 centimen.

Van Durme (Ch.). — Vlaemsche Spraekkunst, ten gebruike der scholen, aengenomen door de Centrale Commissie van het lager onderwys. 8^e^ uitgave. Gent, w^e^ Van der Schelde; in-12, 84 bladz. Prys 50 centimen.

—— 2^e^ stukje. 82 bladz. Prys 50 centimen.

Van West (Willem). — Nederduitsche Spraekkunst, 1^e^ en 2^e^ deel. St-Truiden, Van West-Pluymers, 1839; in-12, 140 bl.

—— Belgische Spraekkunst (in 't fransch). St-Truiden, 1836; in-8°, X en 334 bladz.

—— Fransche Spraekkunst. St-Truiden; in-8°, 354 bladz. Prys 2 fr.

Vereecken (J.), kostschoólhouder te Overyssche, en **Van der Linden** (J.), openbaren onderwyzer te St-Gilles-t'Opbrussel. — Rudimenta of gronden der vlaemsche tael over de woórdvoeging uytgegeéven. Brussel, Van der Borght, 1833, 86 bl.

——— Fransche Spraekkunst, ten dienste der schoolen, door Lhomond, geheel verbeterd door C. Letellier, uyt het fransch

vertaeld en voorzien van toepasselyke opstellen. Brussel, Van der Borght, 1833; in-8°, 204 bladz.

Willequet (R.). — Vlaemsche Spraekkunst, ten dienste der lagere scholen; gevolgd van eenige spraekkundige oefeningen. Gent, H. Hoste, 1840; in-12, 129 bladz.

FRANSCHE OEFENINGEN, met de noodige spraekkunstige aenwyzingen en ophelderingen, ten dienste der lagere scholen. Turnhout, Brepols en Dierckx, 1843; in-12.

FRANSCHE SPRAEKKUNST, met opstellen ter vertaling uit het fransch in 't nederduitsch en uit het nederduitsch in 't fransch (omgewerkt naer het hoogduitsch van Dr F. Ahn). St-Truiden, Van West; in-16, 418 bladz. Prys 2 fr.

HANDBOEK voor de spelling der nederduitsche tael, gewyzigd naer de schryfwyze aengenomen door de algemeene maetschappy ter bevordering van de nederduitsche tael- en letterkunde, in hare zitting ter Hoogeschool van Gent op 23 october 1841. Gent, Annoot-Braeckman; in-12, 56 bl.

KORTBONDIGE vlaemsche Spraekkunst, volgens het taelstelsel van Des Roches, Terbrugge, Visschers, enz. Brussel, De Vadder, 1841; in-12.

KEUS van de meest gebruikelyke woorden en spreekwyzen, vlaemsch en fransch, gevolgd van eenige dichtstukjes; ten gebruike van degenen die de fransche tael beginnnen te leeren; door F. V. G., onderwyzer. — Choix des mots, etc. Gent, Snoeck-Ducaju en zoon, 2e uitgaef; in-8°, 52 bladz.

LEERBOEK van de voornaemste regels der nederduitsche versificatie en dichtkunst, gestaefd door voorbeelden van de beste schryvers, en byzonder geschikt voor het openbaer onderwys, met een voorwoord van J. F. Willems. Turnhout, Glenisson, 1840; in-8°, 23 bladz.

NEDERDUITSCHE SPRAEKKUNST, ten gebruike van collegiën en middelbare scholen. Brussel, Deprez, 1843; in-8°, 186 bladz.

OEFENINGEN in het lezen, getrokken uit de beste schryvers, door R. Willequet en J. B. Courtmans. Gent, Annoot-Braeckman, 1841; in-12, 120 pagen.

OEFENINGEN in het kunstmatig lezen, door L. Willequet, J. B. Courtmans en P. J. F. Van Nerum. Gent, T. en D. Hemelsoet; in-18, 112 bl.

PRAKTISCHE LEERGANG voor het eerste onderwys in de fransche tael, ingerigt volgens de natuerlyke wys waerop het kind zyne moedertael leert, door D[r] F. Ahn; in overeenkomst gebragt met de laetste uitspraek (1835) der fransche Academie. S[t]-Truiden, Van West; gr. in-16, 164 bladz. Prys 65 centimen.

RUDIMENTA of gronden der nederduitsche tael, vermeerderd met vragen over den inhoud en talryke voorbeelden en opgaven tot oefening : opdat het taelonderwys ter verstands-ontwikkeling voor de leerlingen moge verstrekken. Gent, Gyselynck, 1850; in-8°, 87 bladz.

VLAEMSCHE en fransche opstellen, met de noodige spraekkundige taelregels en verklaringen; ten gebruike der vlaemsche franschleerende jeugd, 2 deeltjes. St-Nicolaes, E. J. Landrien.

D. POËZY.

Bellens (P. J.). — Gedichten voor de jeugd. Lier, Van In et Ce, 1842; in-12, 132 bladz.

Blommaert (Ph.). — Liederik de Buck, in drie zangen. Gent, Snoeck-Ducaju en zoon, 1834; in-8°, 32 blad., met eene kunstplaet door Ch. Onghena.

—— *Volu-Spa* of Voorzegging der Priesterin. Antw., Peeters, 1851; in-8°, 10 bladz.

—— en **Von Voicht.** — Knopjes en Bloemen. Liederen en andere kleine gedichten, in den hoog- en nederduitschen tongval, ter vergelyking beider nevens elkander gesteld. Nevens eenige bemerkingen over verscheidenheden derzelve. Gent, Hoste, 1842; in-16, XXXIX en 73 bladz.

Blieck (J. F.), van Wervick. — De Triomf der Nationale Onafhankelijkheid. Het lot des Vaderlands. Dichtstuk, met den gouden eerpenning te Brussel bekroond, in september 1844. Kortrijk, Blanchet-Blanchet, 1834; in-8°, 12 bladz.

—— De Knagingen van een boos geweten, bekroond met den gouden eerpenning door de koninklyke maetschappy van vaderlandsche tael- en dichtkunde, te Oostende, in haren letterstryd van den 28 oogst 1836. Kortryk, Jaspin, 1836; in-8°, 18 bladz.

—— Mengelpoëzy. Kortryk, Jaspin, 1839; in-8°, 140 bladz.

—— 2[e] deel. Rousselaere, Stock-Werbrouck, 1850; in-8°, IV en 108 bl. Met portret van den dichter (Niet in den handel).

Brouwers (J.), zoon. — Lentebloempjes, gedichten. Thienen, Geerts zoon, 1851; in-8°, 250 bl. Prys, 1 frank.

Cappelle (Jan). — Lier-zang, op het ontydig afsterven van Z. E. den heer baron Anton-Reinhard Falck. Gent, Annoot-Braeckman, 1844; in-8°, 8 bladz.

Cazaux (A. C.). — Proeve van dichtstukjes voor jonge lieden. Maastricht, Bury-Lefebvre, 1831; in-16, 88 bladz.

Coninckx (S. M.). — Poésies morales, en français, en flamand et en latin. St-Trond, 1839; in-12, 68 bladz.

—— Punt- en Mengeldichten. St-Truyen, Van West-Pluymers, 1837; in-12, XXX en 207 bladz.

Courtmans (Vrouwe), geboren Berchmans. — Maria-Theresia, lierzang, waervan het Rhetoryk van Veurne den gouden eerpenning heeft toegewezen in den pryskamp van den 26 september 1841. Gent, Hemelsoet, 1842; in-4°, 112 bl.

—— Margaretha van Braband, in zes zangen (1354). Gent, Dullé-Plus, 1843; in-12, 96 bladz.

—— Tuiltjes voor Godvreezenden. Mechelen, Van Velsen, 1845; in-12.

Cracco. — Danklied van de arme begunstigde meisjes der school van barmhertigheid in het klooster van den H. Vincentius à Paulo, te Kortryk, by de uitreiking der pryzen den 23 november 1848. Kortryk, Gernaey-Bontin; 7 bladz.

David (L. J.). — Lentebloempjes. Gent, Hemelsoet, 1844; in-8°, 106 bladz.

—— 2e uitgave. 1847; in-8°, 144 bladz. Prys fr. 1-25.

Dautzenberg (J. M.). — Gedichten. Brussel, Mucquardt, 1850; in-8°, XV en 200 bladz.

De Jonghe (J.). — De Leeuw van Waterloo. Brugge, 1840; in-8°.

De Laet (Johan-Alfried). — Gedichten. Antwerpen, Janssens, 1848; in-8°, 133 bladz. Prys fr. 1-50.

De Smet (J. J.). — Gelukwensch aen den heer J. D. J. De Breuck, 1850; in-8°.

D'Hulster's (L.) Lettervruchten, uitgegeven door Pr. Van Duyse. Gent, Annoot-Braeckman, 1844; in-12, XX en 155 bladz.

D'Huygelaere (A.). — Willem Wenemaer, of de gentsche held, offer zyner vaderlandsliefde; historisch tafereel (1325). Gent, Van der Haeghen-Hulin, 1841; in-12°, VII, 12 bl.

—— Treurzang op het afsterven van den dichter Hofman, van Kortryk; in-8°.

—— Nationale Poëzy. St-Nicolaes. Landrien, 1844; in-8°, 176 bladz.

Dodd. — Dichtstuk op Jakob Van Artevelde. Brussel, Greuse, 1846; in-8°.

Duvillers (C.), pastor van Middelburg, in Vlaenderen. — Lofspraek der Polders. Gent, Van Ryckegem, 1839; in-8°, 22 bl.

—— De Fransquiljonnade, of Dichtproef op de verbasterde Belgen, de Fransquiljons en C°. Gent, Van Ryckegem, 1842; in-8°, VIII en 60 bladz.; met pl.

—— Twintig nieuwe liedjes, ten gebruyke der meysjesschool van Middelburg, in Vlaenderen. Gent, Van Ryckegem, 1844; in-24, 47 bladz.

—— Volksliedjes met een geestig supplement voor den buyten en voor Gent. Gent, 1846; in-24, 132 bladz.

—— Liedjes voor de Kantwerkscholen, gevolgd door de spreuken van Baeske Van de Wiele. Brugge, Van de Casteele-Werbrouck, 1846; in-24, 80 bladz.

—— Liedjes voor de Kantwerkscholen, en spreuken van baeske Van de Wiele. Gent, W^e Van der Schelde, 1847; in-32, 68 bladz.

Eckma (O. J.). — Aen België. Een lied dezer dagen. Brussel, Greuse, 1848; in-8°, 15 bladz. Prys 50 centimen.

Hormans (Hendrik). — De vaderlandsche Lier, een bundel gedichten. Antwerpen, Goddaert, 1851. Prys fr. 1-50.

Karsman (J.). — De Heilige Katrina van Zweden. Antwerpen, Saeyens, 1843; in-8°, 51 bladz.

—— Dichtruiker. Antwerpen, Neuckens. 1844; in-12, 70 bl.

—— Sebastiaan van Portugaal, een berijmd verhaal. Antwerpen, Conart, 1844; in-8°, 59 bl.

Kats (J.). — Volksgedichten. Gent, Bauwens, 1851; in-8°, 32 bladz.

Ledeganck (C.). — Bloemen myner lente. Gent, Van der Haeghen-Hulin, 1839; in-8°, IV en 158 bladz.

—— Zegeprael van 's lands onafhanglykheid; en lotbestemming des vaderlands. Eecloo, Van Han en zoon; in-4°, 10 bladz.

(Dichtstuk met den eersten eereprys bekroond in den letterkundigen wedstryd te Brussel, door den minister van binnenlandsche zaken den 21 juny 1834 uitgeschreven).

—— Het Burgslot van Zomergem. Gent, Hoste, 1840; in-12, 80 bladz.

—— Id. 2e druk, met houtsnêeplaten. Antw, Buschmann, 1840. Prys fr. 1-75.

—— De Zinnelooze. Gent, Ivo Tytgat, 1842; in-8°.

—— De drie Zustersteden, Vaderlandsche trilogie. Gent, Hoste, 1846; in-8°, 38 bladz.

Maerten (Koben), slot- en verzenmaker te Dixmude. — Jubeldicht uitgeboezemd van wege de maetschappy der Muzykoefenaren binnen de stad Dixmude, ter gelegenheid van het vyftigjarig jubelfeest van den heer M. Pieter Derresauw, vader, als onvermoeijelyken muzykyveraer gedurende eene reeks van 50 jaren, den 24 november 1807. Dixmude, We Stock, 1833; in-8°, 32 bladz.

Nolet de Brauwere van Steeland (J.). — Noami. Dichtstuk. Leuven, Van Linthout en Van den Zanden, 1840; in-8°, 34 bladz.

—— Ambiorix. Brussel, Wahlen, 1841; in-8°, 101 bladz. Prys 2 fr.

—— Dichtluimen. Leuven, 1842; in-8°. 212 bl. Prys 2 fr.

—— Het graf der twee Gelieven. Eene legende. Leuven, Van Linthout, 1842; in-8°, 21 bl. Prys 1 fr.

—— Ernst en Boert, dichtbundel. Brussel, Van Dale, 1847; in-8°, 132 bladz.

—— Aen de Germanen, in 1847. Brussel, Van Dale, 1847; in-8°, 12 bladz.

Nouhuys (A. C. J.). — Gedichten. Antwerpen, Van Dieren en Ce, 1844; in-8°.

Peeters (Hendrik). — Meibloesem, dichtbundel. Antwerpen, Janssens, 1847; in-12, 180 bladz.

Pelsers (H.), priester, professor in de normaelschool te St-Truyen. — Keus van Schoolliederen, opgedragen aen de onderwyzers en de vaderlandsche jeugd. 1848.

Petyt (Edmond). — Wydingslied van zyne doorluchtige hoogwaerdigheid den heer J. B. Malou, XIXe bisschop van Brugge. Brugge, L. B. Herreboudt, 1850.

Poirters (Pater Adr.). — Het Duifken in de Steenrots. Gent, Snoeck-Ducaju en zoon, 1844; in-8°, met platen.

—— Het H. Herte. Brussel, Greuse, 1845; in-12, met platen. Prys fr. 1-50.

—— Het heilig Hof van keizer Theodosius, versierd met zedeleeringen, rymdichten en zinnebeelden. Nieuwe uitgave, met zeer fraeije steendrukplaten. Gent, Snoeck-Ducaju en zoon, 1844; in-8°, 252 bladz.

—— Het Masker van de Wereld; op nieuw overzien en verbeterd, 33^{e} druk. Gent, Snoeck-Ducaju en zoon, 1843; in-8°, 148 bladz., met platen.

—— Id. nogmaels overzien. 34^{e} druk. Gent, Snoeck-Ducaju en zoon, 1844; in-8°, met platen.

Renier (P. J.), te Deerlyk. — Uytgekozen Verdichtselen, vry gevolgd naer het fransch van den heer Lafontaine. Kortryk, Beyaert-Feys, 1832; in-8°.

—— Idem, 3^{e} uytgaef. Kortryk, Beyaert-Feys, 1833; in-12, 60 bladz.

—— Nut der Volksbeschaving. Kortryk, Beyaert-Feys, 1837; in-8°, 8 bladz.

—— Vlaemsche Fabelen, opgedragen aen hunne Koninglyke Hoogheden den Hertog van Braband en den Graef van Vlaenderen. Kortryk, Beyaert-Feys.

—— De Kat van Beversluys, 1842, 7 bladz.

—— Fabelen. Kortryk, Jaspin, 1843; in-12, 114 bladz.

—— Vlaemsche Mengeldichten. Kortryk, Beyaert-Feys, 1843; in-16, VI en 212 bladz.

Rens (F.). — Gedichten. Gent, Van der Haeghen-Hulin, 1839; in-8°, II en 162 bladz.

Scholman (Cornelius). — Berymde Schets eener pelgrimsreis naer Roome, 1838-41. Mechelen, Hanicq, 1843-44. Brussel, Greuse, 1845; in-12, te samen 112 bladz.

—— Gedicht op het laetste oordeel, Michel Angelo's onvergelykelyk meesterstuk. Thienen, P. J. Merckx, 1849.

Stips. — (Mengeldichten nagelaeten door wylen den heer A. J.), lid van het tael- en dichtlievend Genootschap binnen Antwerpen, uytgegeéven door P. Visschers, priester. Leuven, Van Linthout, 1837; in-8°, 120 bladz.

Stroobant (Eug. Ed.). — Myne eerste Vlerken. Turnhout, Glenisson en Van Genechten, 1842; in-8°, III en 90 bl. Prys fr. 1-25.

—— Een Winteravond in de Kempen, vry berymde volkslegende. Antwerpen, Buschmann, 1844; in-8°.

Snieders (A.), jr. — Myne eerste Zangen. Antwerpen, Janssens, 1848. Prys, fr. 1-50.

Van Ackere (Vrouwe), geboren Maria Doolaeghe. — Dichtstuk by de inhulding van den nieuwen steenweg van Dixmude op Pervysen, den 24 juny 1840, opgedragen aen het stedelyk bestuer van Dixmude. Dixmude, Van Cuyck, 1840; in-8°, 8 bl.

—— Madelieven. Dixmude, 1840; in-8°, VIII en 152 bladz.

—— Palfyn, Vaderlandsch gedicht. Gent, 1849; gr. in-4°, 40 bladz., met platen.

—— De Avondlamp, dichtbundel. Gent, De Busscher, 1850; in-8°, 200 bladz.

Van Beers (J.). — By de dood van H. M. Ludovica-Maria, koningin der Belgen. Antwerpen, Peeters, 1851; in-8°, 24 bl. Ook verschenen in den bundel : NOORD- EN ZUID-NEDERLAND by het graf van Hare Majesteit Ludovica-Maria, koningin der Belgen : 1° Lierzang, door Mr A. Bogaers, aen welken de koninglyke Akademie van België den gouden eerpenning heeft toegewezen; 2° Dichtstuk, door J. Van Beers. Antw., Peeters, 1851; in-8°.

Van Boeckel (C. H.). — De heer van Trazegnies, historisch romantisch Episode uit den eersten Kruistogt. Gent, Annoot-Braeckman, 1847; in-8°, 136 bladz., met platen.

Van Calbergh (G. F.), pastor te Becelaere. — De zeven Hoofdzonden, bezonderlyk vertoont in den hedendaegschen han-

del van alle staten van menschen; en in rym-digt gestelt tot vermaek en onderrigtinge van alle christene menschen. Yper, Walwein.

Van den Nest (C. J.), priester. — Godsdienstige gedichten. Antwerpen, Van Dieren et C°, 1843; in-8°, IX en 172 bladz.

Van Driessche (E.). — Myn Vaderland, gedicht. Brussel.

Van Duyse (Pr.). — De Stoomwagen, Dichtbespiegeling by het openen des yzeren wegs van Dendermonde op Mechelen (2 january 1837), met eene engelsche navolging. Gent, Gyselynck, 5 bladz.

—— Verwelkomsgroet aen den kunstschilder J. Van den Abeele, by zyne terugkomst uit Rome binnen zyne vaderstad, voorgelezen ter vergadering der maetschappy van fraeie kunsten te Gent, den 2 february 1837. Gent, Van der Haeghen, 8 bladz.

—— De invloed der yzeren wegen op de nyverheid en volksbeschaving. Lierzang, opgedragen aen de stad Gent, ter gelegenheid van de opening des yzeren wegs van Dendermonde op Gent, den 28 september 1837, gevolgd naer zyn fransch prysvers. Gent, Van der Haeghen, 8 bladz.

—— Tobias Morgenlied, Bybelbespiegeling, aen den heer Fierens, doctor in de medecynen. Gent, Van Ryckegem, 1837; in-4°, 4 bladz.

—— Gerem Goethals, ballade uit den riddertyd. Gent, 1839; in-8°, 26 bladz., met 1 plaet.

—— De gentsche Vaderbeul, aen wien de gouden eerepenning is toegekend door de Maetschappy van Schoone Kunsten te Gent. Gent, Van der Haeghen-Hulin, 1839; in-8°, VIII en 12 bladz.

—— Gent, Dichtbespiegeling. Gent, Van der Haeghe-Maya, 1839; in-8°, 8 bl.

—— Vaderlandsche Poëzy. Gent, Hebbelynck, 1839; 3 deelen in-18.

—— Feestkrans voor den weledelen heer Em. Bruno-Quaetfaslem. Gent, Van der Haeghen-Hulin, 1839; in-8°, 8 bl.

—— De Zwarte Zuster. Gent, Hebbelynck, 1841; in-4°, 13 bl.

—— Natalia, Elegien. Gent, Annoot-Braeckman, 1842; in-12.

—— Vader Adam Vlaminc, ene scone sproke. Gent, Annoot-Braeckman, 1842; in-8°, 16 bladz.

—— De Spellingsoorlog, luimig heldendicht in vier zangen, met aenteekeningen, Gent, Th. en D. Hemelsoet, 1842; in-12, 223 bladz.

—— Godfried, of de Godsdienst op 't veld, in vyf zangen. Gent, Annoot-Braeckman, 1842; in-16, VI en 154 bladz.

—— Groentje, in 4 zangen, met andere luimige gedichten na Gresset. Antwerpen, Oberts, 1843; in-16, VIII en 102 bladz.

—— Gedichtjes voor kinderen. Gent, 1844; in-18, IV en 96 bladz.

—— Herinneringen aen het feest gevierd te Merckem, den 20 augustus 1844, ter eere van Sidronius Hosschius. Gent, Annoot-Braeckman, 1845; in-8°, 268 bladz. Met drie platen en eene muzykplaet.

—— De Zeilwagen van Simon Stevin, naer de latijnsche gedichten van Hugo Grotius. Gent, Annoot-Braeckman, 1846; in-8°, XII en 51 bladz.

—— De erbermelicke Wee-clachte van Simon Stevin van Brugge. Nieupoort, De Cuyper, 1846.

—— By het eerste verjaerfeest van het vlaemsch-duitsch Zangverbond. Gent, 1847; in-8°.

—— Het Klaverblad, Romancen, Legenden, Sagen. Brussel, 1848; in-12, XIV en 274 bladz.

—— De Zang des germaenschen Slaefs, oud makker van Ambiorix, op een feestyn binnen Rome. Antwerpen, Buschmann, 1848; in-8°.

—— 2e uitgaef. Gent, gebr. De Busscher, 1849.

—— Nieuwe Kindergedichten. Gent, 1849; in-18; IV en 116 bladz.

—— Dichtbespiegeling na Thomas à Kempis, gevolgd van Natalia (in vier zangen). Dendermonde, Ducaju, 1850; in-12, VIII en 80 bladz.

—— Bede voor de Koningin, in october 1850. Gent, Ivo Tytgaet, 1850.

—— Jubelkrans van Jos. Canneel, sints 50 jaren drukker. Gent, 1850; in-8°.

Van Hasselt (A.). — Het gouden Boeksken. Brussel, Jamar, 1845, kl. in-4°, pl., 104 bladz.

Van Hoogeveen-Sterk (L.). — Christus, Christen Kerstoonen. Antwerpen, K. Oberts, 1843; in-8°, 33 bladz.

—— Aen den beeldhouwer Joseph Geefs, Antwerpen, 1844; in-8°.

—— Christus, Christen Paeschtoonen. Antw., Van Ishoven, 1845; in-8°, 24 bladz.

—— De Slag van Nieuwport. Antwerpen, Van Dieren en C^e^, 1845.

Van Kerckhoven (P. F.). — Gozewyn, graef van Stryen. Een dichtkundig verhael uit de middeleeuwen. Antwerpen, gebr. De Wever, 1841; in-18, XII en 102 bladz.

—— Oud België, twee dichtkundige tafereelen uit de oude geschiedenis des vaderlands. Antw., Van Bouwel, 1842; in-8°, 115 bl.

—— Gedichten en Balladen. Antwerpen, Buschmann, 1846; in-8°.

Van Keur. — Dichtstukken voor de jeugd. Brussel, Nat. Maets. 1839; in-8°.

Van Laere (B.). — Proeven van nederduitsche fabelen en gedichten naer de beste schryvers. Antw., W^e^ Schoesetters, 1836.

Van Loo (Th.) — Vlaemsche Dichtkunst, in vier zangen en heldenverzen beschreven, gevolgd door de vlaemsche Prosodia. Brugge, Noos, 1842; in-8°, 268 bladz.

—— Rouwklacht van Th. Van Loo op zyne moeder. Brugge, in-8°.

Van Ryswyck (Th.). — Eigenaerdige Verhalen. Antwerpen, Jos. M. Jacobs, 1837; in-8°, XII en 137 bl. (met 5 platen).

—— Eppenstein, eene berymde legende. Antwerpen, gebr. De Wever, 1840; in-8°, V en 174 bladz. (1 houtsnede).

—— Antigonus of de Volksklagten. Antwerpen, gebr. De Wever, 1841; in-8°, 73 bladz. (1 houtsnede).

—— Poëtische Luimen. Antwerpen, gebr. De Wever, 1842; in-8°, 209 bladz. (1 houtsnede).

—— Dichterlyke bespiegeling op het Onze Vader. Antwerpen, gebr. De Wever, 1842; in-8°, 78 bladz.

—— Tweede uitgave. Antwerpen, Van Dieren, 1843; in-24.

—— Rubens en Van Dyck, of de Reis naer Itaelje. Eene Brabantsche Volksvertelling. Antwerpen, Van Dieren en C°, 1842; in-8°, 14 bladz. (1 etsing).

—— Bediedenis van den Antwerpschen Ommegang, aen hare britsche Majesteit koningin Victoria. Antwerpen, Sayens, 1843; in-8°, 51 bl.

—— Zamenspraek tusschen Rubens en eenen burger dezer stad; ter gelegenheid der verplaetsing van het standbeeld op de Groenplaets. Een gedicht voor het volk. Antwerpen, Van Dieren en C°, 1843; in-8°, 12 bladz.

—— Balladen. Antwerpen, Van Dieren en C°, 1843; in-8°, 232 bladz. (met 4 platen).

—— Hulde aen de nagedachtenis van koning Willem den Eersten. Antwerpen, 1843; in-8°, 6 bladz.

—— Een woord aen het volk over de voordragt door het ministerie gedaen ter uitvoering van het monopolium of alleenhandel in tabak. Antwerpen, Van Dieren en C°, 1844; in-8°, 10 bladz.

—— Politieke Refereinen. Antwerpen, Van Dieren, 1844; in-8°, 105 blad.

—— Godgewyde Gezangen. Antwerpen, Van Dieren en C°, 1844; in-8°.

—— Drie Volksliedjes. Antwerpen, 1844; in-8°, 8 bladz.

—— Karel de Stoute. Jacob Van Artevelde. Twee onbekroonde dichtstukken uit de pryskampen van Antwerpen en Gent. Antw., Buschmann, 1845; in-8°, 42 bladz.

—— Volksliedjes. Antwerpen, Oberts, 1846; in-8°, 112 bl.

—— Volledige werken. Antwerpen, Van Dieren, 1849.

(Wordt nog voortgezet).

Van Ryswyck (Jan). — Opwekking tot liefdadigheid; uitgegeven ten voordeele der noodlydenden. Antwerpen, Buschmann, 1850.

—— Volkslust, of hekel en luim. Antwerpen, Janssens, 1851; in-8°, 147 bladz. Prys fr. 1-50.

Verspreeuwen. — Dichterlyke Mengelingen. Antwerpen, W^e Schoesetters, 1833; in-8°, 86 bladz.

Vervier (C. A.). — Letteroefeningen. Gent, Hebbelynck, 1840; in-8°, 144 bl.

Willems (J. F.). — Reinaert de Vos, naer de oudste beryming. Eecloo, Van Han, 1834; in-12, XVI en 140 bladz.

—— Reinaert de Vos, naer de oudste beryming, ingerigt tot schoolgebruik. Mechelen, Hanicq, 1839; in-12, VI en 130 bladz.

BEKROONDE Dichtwerken op het afsterven van J. B. Hofman, dicht- en tooneelminnaer. Kortryk, Jaspin, 1836; in-8°, 51 bladz. met portret.

BUNDEL der west-vlaemsche Maetschappy, ter bevoordering der vlaemsche tael- en letterkunde te Brugge, 1839. Brugge, De Pachtere; in-8°, 64 bl.

DAUWDROPPELEN. Poëtische lettervruchten van het taelkundig genootschap : *De Dageraed*, te Turnhout. Turnhout, Brepols en Dierckx zoon, 1848; in-8°, 164 bl.

DE BELG IN 1848, vaderlandsch gezang opgedragen aen den hooggeachten heer Alexander Rodenbach, burgemeester van Rumbeke en volksvertegenwoordiger van het distrikt Rousselaere. St-Nicolaes, Landrien-Fovel, 1849. Prys 1 fr.

DICHT- en Prozastukken, uitgegeven door het tael- en letterlievend genootschap der katholyke Hoogeschool te Leuven, onder de zinspreuk : *Met Tyt en Vlyt*, 1839; in-12.

DICHTBUNDEL der stukjes den eerw. heer K. L. De Vos voorgelezen en aengeboden, na het offeren zyner eerste misse te Gent, den 24 mei 1842. Geeraerdsbergen, Stocquart; in-8°, 30 bl.

DICHTERLYKE proeven over de tydsomstandigheden, voorafgegaen en gevolgd van eenige afzonderlyke stukjes, door V. M. Brussel, Deprez-Parent, 1841. Prys 1 frank.

DICHTKRANSJE voor kinderen, ten vervolge op Van Alphen's Kindergedichten, door Rosseels, Van Duyse, enz. Antwerpen, Oberts, 1844.

DICHTKRANSJE voor leerzame kinderen, ten vervolg op Van Alphen's Kindergedichten.

DULLE GRIETE (De). Vlaemsche liedekens op den tyd, door eenen waren volksvriend. Gent, F. C. Backeljau, 1840; in-8°, 112 bl.

GEDICHTEN en redevoeringen uitgesproken door verschillende persoonen, ter gelegenheid der verheffing van den heere Ridder Gustaf Wappers tot bestierder der koninglyke Akademie van Antwerpen; verzameld en uitgegeven door H. Conscience. Antw., De Cort, 1840; in-8°, 44 bladz.

GEDICHTEN en uitgalmingen, bekroonde en onbekroonde lettervruchten, ingezonden ten plegtigen wedstryde van dicht- en letterkunde, door de aloude maetschappy : *De Goudbloem*, te St-Nicolaes, met deelneming van 's lands bestier, op zondag 18, en maendag 19 february 1849 beroepen en door menigvuldige schryvers beantwoord. St-Nicolaes, Landrien-Fovel, 1849; in-8°, 208 bladz. Prys fr. 1-50.

GEESTENWARELD (De), gedicht van W. Bilderdijk, uitgegeven met inleiding en aenteekeningen door kanonik J. David. Leuven, Van Linthout, 1842; in-8°, 74 bladz.

—— EN HET WAARACHTIG GOED, gedichten van W. Bilderdijk, uitgegeven met inleiding, *analyse* en aenteekeningen door J. David. 2^e uitgave. Leuven, Van Linthout, 1842; in-8°, 179 bladz.

GELYKENISSEN van onzen goddelyken Zaligmaker. Brussel, Meline, 1842; in-32, 46 bladz.

GESPREK van onzen goddelyken Verlosser. Brussel, Meline, 1842; in-32, 64 bladz.

GEZANGEN dienstig om in de Congregatie van Maria gezongen te worden. Gent, W^e Poelman; in-12. Prys 14 centimen.

HEIBLOEMEN, Dicht- en Prozastukken, uitgegeven door de rederykkamer, *Trouw en Broederliefde*, te Turnhout. Turnhout, Brepols en Dierckx zoon, 1840; in-8°, 140 bl.

HULDE aen de Nagedachtenis van Karel Lodewyk Ledeganck (houdende zyne levensschets en de op zyn graf uitgesprokene redevoeringen en gedichten). Gent, gebr. Michiels, 1847; in-8°, 16 bladz.

HULDE van liefde, eerbied en trouw aen Vorst en Vaderland. Eenige vlaemsche gezangen opgedragen aen al hunne medebelgen, door de leden der koninglyke maetschappy van vaderlandsche tael- en letterkunde, gezegd *Rhetorika*, met kenspreuk : *Wat ryp, wat groen, komt wysheid voên.* Oostende, Vermeirsch, 1848; in-8°, 8 bladz.

KLEYNE VERZAMELING van eenige der schoonste vlaemsche zedelyke gezangen, aen de katholyke jeugd en aen alle zangminnende, tot uytroeijing der verboden liedekens, opgedragen door eenen van hunne vrienden. n° 2. Gent, Wᵉ Van der Schelde, 1843; in-24, IV en 12 bladz.

LIED (Nieuw Kersmis-). Sᵗ-Truijen, Van West.

LIED (Nieuw Mei-) tot de Allerheiligste Maegd Maria, op eene schoone wyze. Sᵗ-Truijen, Van West, 4 bladz.

LIED ter eere van de Allerheiligste Maegd Maria. Sᵗ-Truijen, Van West, 4 bladz.

LOFZANGEN ter eere der Allerheiligste Maegd Maria te Cortenbosch, onder den titel van : *Behoudenis der Kranken.* Sᵗ-Truijen, Van West; in-32, 48 bladz. Prys 15 centimen.

MEDITATIEN op den bloedigen Kruysweg van Onzen Heer Jesus Christus, in versen. Rousselare, Van Hee, 1840; in-18. Prys 40 centimen.

MIRAKELEN van onzen goddelyken Zaligmaker. Brussel, Meline, 1842; in-32, 40 bladz.

NEDERDUITSCHE BLOEMLEZING, ten gebruike van het middelbaer onderwys, door F. Van de Velde. Sᵗ-Nicolaes, 1846; in-8°, 208 bladz.

—— Idem. 2ᵉ uitg. Sᵗ-Nicolaes, 1850; in-8°, VII en 320 bl.

NEDERDUITSCH LETTERKUNDIG JAERBOEKJE, verzameld en uitgegeven door F. Rens, 1834-51. Gent, Snoeck-Ducaju en zoon, Van Renterghem, Van der Haeghe-Maya en gebr. Michiels; 18 deelen in-16. Prys 1 fr. het deel.

KEUS van Dicht- en Prozastukken, of tael- en letterkundige verzameling voor allen. Kortryk, Gernaey-Hassaert, 1839-41, in-8°.

NIEUWE KEUS van stichtende en vermakelyke vertellingen. A. M. D. G. Mechelen, Hanicq, 1839; in-18. Prys 35 centimen.

POLITIEKE Balladen, Refereinen, Liederen en Spotgedichten der XVIe eeuw, naer een gelyktydig handschrift. Gent, Annoot-Braeckman, 1847; in-8°, V en 344 bladz.

(Uitgegeven door de *Vlaemsche Bibliophilen*).

PRYSGEDICHTEN ter beantwoording der vraeg : Wat de schouwburg vermag op de beschaving der volkeren, voorgesteld door de maetschappy gezegd *Motionisten*, te Geeraerdsbergen, by gelegenheid van het openen des nieuws opgerigten schouwburgs aldaer, den 28 oogstmaend 1838. Geeraerdsbergen. J. A. Stocquart, 1838; in-8°, 31 bladz.

PRYSKAMP van 1835, uitgeschreven door de maetschappy van tooneel- en letterkunde, voor kenspreuk hebbende : *Yver en Broedermin*, te Brugge; in-8°.

PRYSVERZEN op de dood van Egmond, bekroond door het Rhetoryk van Sotteghem. Gent, Van der Haeghen-Hulin, 1839; in-8°, 40 bl.

PSALMS uit Davids Psalter. Brussel, Meline, 1842; in-32, 43 bladz.

RYKE VREK (De) en de arme Lazarus, uit het heilig Schrift door J. F. N., pr. Met kerkelyke goedkeuring. Ninove, P. Avoux-Van den Eeckt, 1846; in-12, 44 bladz.

STRANDE oft Gedichten van de Schelpen, Kinchornen, ende andere wonderlyke zee-schepselen, door P. Van Borselen. Uitgegeven door H. Mertens. Antwerpen, Schoesetters, 1838; in-8°, 75 bladz.

TREURDICHT en Lykredens uitgesproken over het graf van den heer L. F. E. Van Roo, ten dage zyner uitvaert, 16 november 1836, uitgesproken door de maetschappy van Rhetorica : *Nu, morgen niet*, te Dixmude. Dixmude, W^{e} Stock en zoon (1837).

VERZAMELING der beste dichtwerken, opgesteld voor en ter gelegenheid van den pryskamp die plaets heeft gehad te Iseghem den 12 oogst 1849, uitgegeven door het genootschap onder kenspreuk : *Tael en Kunst*, te Iseghem. Gent, gebr. Michiels, 1849. — Verkrygbaer by de uitgevende maetschappy ten pryze van 50 centimen.

VERZAMELING der byzonderste dichtwerken van den redenstryd, zoo in de vlaemsche als fransche tael, plaets gehad hebbende ter kunstzael van vaderlandsche tael- en dichtkunde, gezegd Rhetorica, onder kenzin : *Wat ryp, wat groen, komt wysheid voên,* te Oostende, op zondag 28 augusty 1836. Oostende, T. Vermeirsch; in-8°, 32 bladz.

VERZAMELING van Dicht- en Prozastukjes, alleen-, twee- en dryspraken, ter uitvoering by de prysuitdeeling in de lagere scholen. Antwerpen, Jos. Van Ishoven. Prys 75 centimen.

VERZAMELING van Jubeldichten en Gezangen, opgedragen aen den heer Françies Canneel, stadhouder der maetschappy van Rhetorika (van Brugge), op den dag der viering van zyn plegtig jubelfeest den 28 february 1836, benevens nog eenige kleyne Dichtstukjes, de beminnaers der zanggodinnen toegewyd. Brugge, Van de Casteele-Werbrouck.

VERZAMELING van Liederen, gezongen in den praelstoet van Gent, 1849; in-12.

VERZAMELING van liedjes en dichtstukjes, betrekkelyk op de tydsomstandigheden in Belgen-land, 1830 en 1831. Door een vriend van het dierbaer vaderland te Gend; in-18, 34 blad.

VOLKSLIEDJES, getrokken uit het weekblad het Gentsch Vosken. Gent, T. en D. Hemelsoet (1848); in-24, 16 bladz.

VOORLEZINGEN van nederduitsche Dichtstukken, [door J. David.] Mechelen, Hanicq, 1836; in-8°, 194 bladz., 2e vermeerderde uitgave.

UITGEKOZEN GEDICHTJES voor kinderen, ten gebruike der roomsch-katholyke scholen. A. M. D. G. Mechelen, Hanicq, 1839; in-18. Prys, 30 centimen.

ZEDIGE EN VROLYKE GEZANGEN, tot gebruik der katholyken. Gent, Van Ryckegem-Hovaere, 1841; in-32, 48 bladz.

ZIEKTE DER GELEERDEN (De), in zes Zangen, gedicht van Mr W. Bilderdijk, uitgegeven met inleiding en aenteekeningen door J. David. Leuven, Van Linthout, 1848-50. De drie eerste zangen in-8°, 207 bladz.

E. TOONEELSTUKKEN.

Bellens (P. J.). — Giafar en Zaida of de Bouwvallen van Babyloniën. Geschiedkundig tooneelspel in verzen. Lier, Van Rompay, 1840; in-8°, 82 bladz.

—— Broeder- en Zusterliefde, tooneelspel in vyf bedryven; en de ware Vlyt bekroond, tooneelspel in één bedryf. Lier, Van In en C°, 1841.

Block (B.) en **Mekerle** (J.). — Jan Hyoens, historisch drama in vier bedryven, in den letterkundigen pryskamp der Fonteinisten met een zilveren eermetael bekroond. Gent, Dullé-Plus, 1848; in-8°. Prys 75 centimen.

Carrein (F.). — De Huiszoeking, tooneelspel in een deel, naer het fransch. Nieupoort, De Cuypers, 1846. Prys 60 cent.

—— Pieter Lanchals, of de Opstand der Vlamingen onder Maximiliaen van Oostenryk, historisch drama in vyf bedryven. Brugge, Bogaert, 1849; in-8°.

—— Arm en Ryk, drama in dry bedryven en vyf tafereelen. Gent, Bauwens, 1851; in-8°. Prys 75 centimen.

D[e] C[raene] (A. J). — De Vereenigde Weduwen, huisselyk tafereel in twee bedryven. Gent, Hemelsoet, 1851; in-12.

Degerickx (L.). — De Keizerlyke Zeepbal, blyspel met zang in twee bedryven. Naer het fransch. Gent, Sieron, 1845; in-12.

—— Het Schoothondje der Gravin, blyspel met zang in twee bedryven. Naer het fransch. Gent, Sieron, 1845; in-12.

Deny (P). — De Koninck en Breydel, of twee dagen uit 's lands geschiedenis, tooneelstuk in vier bedryven. Brugge, Bogaert-Dumortier; in-12.

De Vos (F.). — Zestien jaren of de Brandstichters, tooneelspel in drie bedryven en in zeven tafereelen, met muzyk gemengd, naar het fransch van M. Victor Du Cange. Gent, Van der Haeghen-Maya, 1833; in-18, 165 bladz.

—— Een tooneel van Ariosto, blyspel in één bedryf. Antw., Buschmann, 1846; in-8°.

—— Ernestine, of de Feilen der Jeugd, tooneelspel in drie bedryven, naer den roman van den heer E. Souvestre. Kortryk, Aimé Noppe, 1851; in-12.

Dodd (G. F.). — Het onbekende Meesterstuk, drama in één bedryf, naer het fransch. Brussel, 1846.

Driessens (V.), bestuerlid der maetschapp van Rhetorica : *De Hoop*. — De vrolyke Kruiskensdag, blyspel met zang, in één bedryf. Antwerpen, Van Dieren en C^{o}, 1849; in-8°, 8 bladz., op twee kolommen. Prys 50 centimen.

—— Id. 2e druk. Antwerpen, Peeters, 1851; in-12.

—— De Student zonder geld, blyspel met zang in één bedryf. Antwerpen, Peeters, 1851; in-12.

Duvillers (C.), gewezen professor by het bisschoppelyk kollegie van St-Nikolaes en nu pastor te Middelburg, in Vlaenderen. — Louis Van Wyneghem, of den Student te wege, zedelyk blyspel in vyf bedryven. Gend, C. Van Ryckegem, 1840; in-8°, 79 bladz.

—— Jan van Wyneghem, of den bekeerden Student; zedelyk blyspel in dry bedryven. Gent, W^{e} Van der Schelden; in-12, 64 bladz.

—— Grootmoeders verjaerdag, klucht, in één bedryf. Gent, W^{e} Van der Schelden; in-12, 47 bladz.

Gerrits (L.). — Twee dramas : 1° Menschenliefde; 2° Tanchelm. Antwerpen, in-8°.

Hendrickx. — De laetste dag der eerste wereld, heldenspel in vyf bedryven. Gent, Hoste, 1847; in-8°, 82 bladz.

Jaspin (J.). — Armoede, Verleiding en Liefde, tooneelspel in drie bedryven. Gent, Jaspin, 1842; in-32, XV en 96 bladz.

Jaspin (Karel), voorzitter van het genootschap van vlaemsche tooneeloefening te Kortryk. — De Werkman, tooneelspel in vyf bedryven, naer het fransch van Frederik Soulié. Kortryk, Jaspin, 1849.

Kats (J.). — Klaes Lyden, tooneelspel in één bedryf, ter bevordering van de verlichting. Brussel, by de voornaemste boekverkoopers, 1835; in-8°, 22 bladz.

—— Den verlichten Boer; blyspel in één bedryf. Brussel, P. A. Parys, 1835; in-12, 39 bladz.

Lauwers (Edm.). — De Verkwisting of de huishoudende Zoon, blyspel in éen bedryf. Gent, Hoste, 1842; in-12.

Lemaire (V.). — De hertogin de la Vaubalière, tooneelspel in vyf bedryven, naer het fransch. Gent, Dullé-Plus, 1844; in-8°.

—— Latude, of vyf-en-dertig jaren opsluiting, geschiedkundig tooneelspel in drie bedryven en vyf tafèreelen, voorgegaen door : Een morgen te Trianon, voorspel; naer het fransch. Gent, Dullé-Plus, in-8°.

—— Keizer Karel by Kwaê-Bette, anekdotisch blyspel met zang, in éen bedryf. Gent, 1847; in-18. Prys 75 cent.

Liebaert (A.), voorzitter van de Rhetorica te Oostende. — Lodewyk van Male, of misbruik van grootheid en magt, treurspel in vyf bedryven. Oostende, 1841; in-12, VII en 140 bladz.

—— Lara of de onpligtige Banneling. Oostende, Vermeirsch, 1842; in-12, 107 bladz.

Martens (J. C.), onderwyzer te Ronsele, by Zomergem. — Het verwarde Schooluer, blyspel in éen bedryf. Gent, Choquet, 1842; in-32.

—— De berouwhebbende Zoon, zedelyk tooneelspel in twee bedryven. Gent, Choquet, 1842; in-32.

—— Het Verjaringsfeest, zedelyk blyspel in twee bedryven. Gent, Choquet, 1842; in 32.

Ondereet (Karel). — De Gallomanie of de verfranschte Belg, vaudeville in een bedryf. Gent, Hoste; in-18.

—— De Kapitein van Waterloo, drama in drie bedryven. Gent, Hoste, 1841; in-12.

—— Lodewyk van Nevers, drama in drie bedryven. Gent, Hoste, 1844; in-18.

—— De Gentsche Kermis van het jaer 1844, vaudeville in éen bedryf. Gent, 1844, Hoste; in-18.

—— De vlaemsche Lionne, blyspel in drie bedryven. Bekroond in den letterkundigen kampstryd der koninglyke maetschappy van Rhetorika, *de Fonteinisten*, in 1848 uitgeschreven en door gemelde maetschappy in 1849 voor de eerste mael ten tooneele gevoerd. Gent, Hoste, 1849; in-18.

—— De dood van Hugonet en Himbercourt, treurspel in drie bedryven en in verzen. Bekroond in den letterkundigen kampstryd der koninglyke maetschappy van Rhetorika *de Fonteinisten*, in 1848 uitgeschreven en door gemelde maetschappy in 1849 voor de eerste mael ten tooneele gevoerd. Gent, Hoste; in-18.

—— De familie Dykmans, burgerlyk drama in drie bedryven en vier tafereelen. Gent, Hoste, 1850; in-18.

Petyt (Edmund). — Betrouwen en Liefde, of een gevolg der omwenteling van 1830, tooneel- en blyspel met zang, in één bedryf. Gent, W^e Gysdaele en zoon, 1847; in-18.

Peeters (Hendrik). — Historische dramata : 1° De Wees van Mechelen, drama in vier bedryven; 2° de Bevelhebber van Vlissingen, drama, insgelyks in vier bedryven. Antwerpen, Van Dieren en C^e, 1849; in-8°.

Roelants (F.). — Het Drymanschap of de letterkundige Kwakzalvery, blyspel in één bedryf. Brussel, Greuse, 1847; in-12.

—— Margaretha de Zwarte, historisch drama in vyf bedryven. Brussel, Dehou, 1849; in-12.

—— en **Verbruggen** (Corn.). — Jan de Eerste, drama in vyf bedryven. Antwerpen, Neuckens, 1845; in-8°, 117 bladz.

Rosseels (Em.). — Herman de Dronkaerd, tooneelspel in één bedryf, vrye navolging. Antwerpen, Van Bouwel, 1839; in-8°.

—— De verfranschte Landmeisjes, oorspronkelyk blyspel met zang, in één bedryf. Antwerpen, De Wever, 1841; in-12.

—— Alfried en Karolina, of de Stemme des Bloeds, drama in twee bedryven. Antwerpen, Oberts, 1842; in-8°.

—— De witte Lykbidder of het Feest in den Kelder, kluchtspel in één bedryf. Antwerpen, De Wever, 1842; in-16. Prys 1 fr.

—— De Koning of zyn Broêr! blyspel met zang in één bedryf. Antwerpen, Verstrepen, 1849. Prys 1 frank.

—— en **Dumont** (Ch. P.). — Laster en Onschuld, drama uit het hedendaegsch leven, in vyf bedryven. Antwerpen, Verstraeten, 1851.

—— en **Van Kerckhoven**. — Richilde, geschiedkundig drama in vyf bedryven. Brugge, Van de Casteele-Werbrouck, 1847; in-8°.

Sleeckx. — Smeke-Smêe, duivelary met zang, in drie bedryven, met een naspel. Antwerpen, Peeters, 1851; in-12.

Steyaert (J. J.). — Liederick De Buck, eerste forestier van Vlaenderen, historisch drama in vyf bedryven. Gent, Snoeck-Ducaju en zoon, 1846; in-8°.

Stroobant (Eug. Edw.), voorzitter der koninglyke maetschappy : *De Wyngaerd,* te Brussel. — De Tooneelliefhebbers of de Pryskamp van uiterlyke Welsprekendheid, blyspel met zang, in één bedryf. Bekroond in den letterkundigen pryskamp van 1848, uitgeschreven door de koninklyke maetschappy : *De Fonteinisten,* te Gent. Brussel, Dehou, 1849; in-12.

—— De Barikademakers, blyspel in één bedryf, door Roderich Benedix; vrye navolging naer het hoogduitsch, met zang. Brussel, Dehou, 1849. Prys 50 centimen.

—— De Bloedvlek, drama in drie bedryven, vry vertaeld. Brussel, Van Dale; in-12.

—— De Huisraed van Lisa, vervlaemscht kluchtspel met zang, in één bedryf. Brussel, Dehou, 1849; in-12.

—— Anna of de Molenaerster van oud Turnhout, vervlaemscht tooneelspel met zang, in één bedryf. Brussel, Dehou, 1849; in-12.

—— De Wiskunstenaer, of het gevlugte Juffertje, kluchtspel in één bedryf, door P. Langendyk; voor het vlaemsch tooneel geschikt, met zang. Brussel, Dehou, 1849, Prys 50 centimen.

Terbruggen (Ed.). — Herinnering aen den gentschen pryskamp, bevattende : Alva's geheimschryver of de burger van Gent, vrye navolging; de bekroonde verwachtingen, gelegenheidsblyspel, en een verslag van den tooneelkundigen wedstryd geopend te Gent in 1841; uitgegeven door de bestuerleden der maetschappy : *Liefde en Eendragt,* te Antwerpen. Antwerpen, Rysheuvels; in-8°, 225 bladz.

Van Brée (Matthys). — Brouwers gevangenis op het kasteel van Antwerpen, blyspel met zang, uitgegeven en gewyzigd door Em. Rosseels. Antwerpen, Van Isboven, 1849; in-8°.

Van Bel (Jacob), voorzitter van het tael- en tooneelkundig genootschap : *De Eikel,* en bestuerlid der Rederykkamer : *De Roos,* te Leuven. — Wat eene moeder lyden kan, burgerlyk tooneelspel

in vier bedryven, vry gevolgd naer Hendrik Conscience. Leuven, Van Linthout en Van den Zande, 1850; in-8°, X en 79 bladz.

Van den Bossche (A.). — Verzameling van Dramata in vier oorspronkelyke tooneelstukjes. Antwerpen, De Wever, 1842; in-18.

Van Doosselaere (I. S.). — Bruno de Spinner, blyspel met zang in twee bedryven, naer het fransch. Gent, Annoot-Braeckman, 1846; in-8°. Prys 50 centimen.

—— Richilde, drama in vier bedryven en in vyf tafereelen. Gent, Annoot-Braeckman, 1848; in-8°, 86 bladz.

—— Geen geluk zonder deugd, drama in drie bedryven. Gent, Annoot-Braeckman, 1851; in-8°.

Van Duyse (Pr.). — Willem Tell, treurspel in vyf bedryven. Antwerpen, W^e Schoesetters, 1836; in-8°, VIII en 62 bladz.

—— Tooneelbundeltjen. Gent, Hebbelynck, 1838; in-18, IV en 86 bladz.

—— Rubens' menschlievendheid, tooneelspel met zang in drie bedryven en zes tafereelen. Antwerpen. De Wever, 1840; in-12, II en 85 bladz.

—— De Lekkerbek zonder geld, vervlaemscht blyspel met zang, in één bedrijf (naer Scribe). Antwerpen, De Wever, 1840.

—— Antoon Van Dyck of de reis naer Italië, blyspel met zang in drie bedryven. Antwerpen, De Wever, 1841; in-12.

—— Philips-de-Goede en de Dronkaert, vaudeville in drie bedryven. Antwerpen, Oberts, 1845; in-8°.

Van Eeckhoven (B.). — De erfgenaem van Manchester, of een beroemd rechtsgeding, tooneelspel in drie bedryven, vrye navolging. Antwerpen, Van Ishoven, 1841; in-18.

—— De Hut in het Gebergte, blyspel met zang in één bedryf. Antwerpen, Peeters, 1851.

Van Kerckhoven (P. F.). — De gestrafte Wraek, drama in twee bedryven. Prys 50 centimen.

—— Jaloerschheid, volksdrama in twee bedryven. Antw., Peeters, 1851. Prys 75 centimen.

Van Peene (H.). — Keizer Karel en de Berchemsche Boer, blyspel met zang in twee bedryven. Gent, Hebbelynck, 1841; in-18.

—— Id. 2e druk. Gent, Hoste, 1850; in-12.

—— Everaerd en Suzanna, drama in drie bedryven. Gent, Dullé-Plus; in-12.

—— Jacob Van Artevelde, drama in vyf bedryven. Gent, Dullé-Plus, 1841; in-12.

—— Roosje zonder Doornen, drama in zes tafereelen. Gent, Dullé-Plus, 1842.

—— Van der Sniek, kluchtspel in éen bedryf. Gent, Dullé-Plus, 1842.

—— Klaes Kapoen, blyspel met zang in twee bedryven. Gent, Dullé-Plus, 1843.

—— Thyl Uilenspiegel, kluchtspel in éen bedryf. Gent, Dullé-Plus; in-12.

—— Siska Van Roosemael, blyspel met zang in twee bedryven. Antwerpen, Van Dieren en Ce, 1849.

—— Clotilde, drama in vyf bedryven (vertaling). Gent, Dulle-Plus, 1843; in-12.

—— De twee Echtscheidingen, vervlaemscht blyspel. Gent, Hoste; in-12.

—— Het Likteeken, drama in drie bedryven en een voorspel. Antwerpen, Van Dieren en Ce.

—— Een Man te trouwen, blyspel met zang in éen bedryf. Antwerpen, Buschmann.

—— Wit en Zwart, blyspel met zang in éen bedryf. Antw., Buschmann, 1845.

—— De Gek van 's Gravenhage, drama in vyf bedryven. Gent, Snoeck-Ducaju en zoon.

—— Brigitta, zangspel in drie bedryven. Gent, Snoeck-Ducaju en zoon, 1847.

—— Willem van Dampierre, drama in vyf bedryven. Gent, Hoste, 1850.

—— Jan de Vierde, historisch drama in vyf bedryven. Gent, Hebbelynck, 1848.

—— Een domme Vent, blyspel. Gent, Dullé-Plus, 1848; in-12.

—— Adam en Eva, blyspel met zang in éen bedryf. Gent, Hoste, 1850.

—— Het Portret, blyspel in éen bedryf en in verzen. Antw., Buschmann; in-8°.

—— Katarina, drama. Gent. Dullé-Plus, 1851.

—— De Profeet, Parodie, in vyf bedryven en acht tafereelen. Gent, Verhulst, 1850.

Verhoef (Th.). — Zedelyke en aengename tooneelstukjes voor prysuitdeelingen. Lier, Van In en C^{e}, 1851; in-12. Prys 80 centimen.

Volckerik (J. F). — Johanna van Vlaenderen, tooneelspel in vier bedryven, vrye navolging. Antwerpen, Van Ishoven, 1841; in-18.

Willems (L. C. A.). — Karel en Robrecht, vervlaemscht volksdrama met zang, in éen bedryf. Brussel, Marchal, 1848; in-12.

—— Een Harstogt, vervlaemscht blyspel met zang, in éen bedryf. Brussel, Marchal, 1848; in-12.

—— De Schaterlach, burger-drama in drie bedryven, vrye navolging. Brussel, Dehou, 1849. Prys 65 centimen.

—— De Eerepost, blyspel met zang, vry vertaeld. Brussel, Dehou, 1849. Prys 50 centimen.

Wouters (Jan Valentyn), in leven secretaris van het genootschap : *Voor Kunst en Wetenschap,* te Lier. — Willem Tell, treurspel in vyf bedryven. Lier, Van Rompay, 1838; in-8°, VIII en 57 bladz.

Zetternam (Eug.). — Margaretha van Constantinopelen. Antwerpen, Janssens-Jacobs, 1847; in-8°. Prys fr. 1-25.

DE GROOTE PALATYN, blyspel met zang, in drie bedryven. Brussel, Sacré.

DE WISSELBRIEF, blyspel in drie bedryven, door August Schrader, vertaeld door P***. — N^{r} 2 der uitlandsche Tooneelbibliotheek. Brussel en Gent, Muquardt, 1851.

DON FERDINANDO ALVARES VAN TOLEDO, hertog van Alba, of de wraek over het bondgenootschap der edelen, historisch drama, na het fransch van Bogaerts, door A. Knops. 1842; in-18.

FAUST, eene tragedie door Goethe, vertaeld door L. Vleeschouwer. Brussel, Delevigne en Callewaert, 1842; in-16, III en 224 bl.

HET UITHANGBERD, blyspel met zang van Oelenschlaeger, in het nederduitsch vertaeld, door Van den Hoven. — Nr 1 der uitlandsche Tooneelbibliotheek. Brussel, Muquardt, 1851.

MELANIE en Lucette. Rousselaere.

TOONEELBUNDEL door de heeren P. Van Duyse, P. Van Boeckel, Th. Van Ryswyck en Em. Rosseels. Antwerpen, De Wever, 1840; in-8°, 242 bladz.

TRIOMF der Eerbaerheid. Het nieuw Jelle en Mietje, of geschiedenis van Giljelmus Baron, en Mietje, eerbaer en deugdzaem weeskind, gevolgd van eene nieuwe leescomedie : de geweldige Deurwaerder, kluchtspel in 2 bedryven. Gent, 1843, in-32.

F. ROMANS, VERHALEN, NOVELLEN.

Blommaert (Ph.). — Iwein van Aelst (1128). Gent, Hebbelynck, 1842; in-16, 67 bladz.

Boone (Felix A.). — Myn eerste blik in de wereld. Gent, Wᵉ Gysdaele en zoon, 1847; in-8°, 124 bladz. Prys fr. 1-25.

Bogaerts (Felix). — De goede oude tyd in België. Antw., Buschmann, 1844.

Bòn (J.). — Verhalen, tafereelen, beschryvingen, vergelykingen, enz. Brussel, Polack-Duvivier, 1844; in-8°, 188 bladz.

Broeckaert (K.). — Jelle en Mietje, gentsche vryagie, 5ᵉ druk, vermeerderd met eene navolging in het bourgoensch, 1841; in-18, met platen. Gent, Hemelsoet, 105 bladz.

—— Id. Gevolgd van het Avondpartytje. Gent, Annoot-Braeckman, 1841; in-12, met houtsneêplaten van Brown naer Ad. Dillens.

—— De kleyne Roman van Jelle en Mietje, met de door den schryver nagelatene veranderingen en verbeteringen. Komt in eenen almanak voor 1837. Gent, Van der Haeghen-Hulin.

Clemens (C. H.). — Herinneringen en ontmoetingen. Nieuwe schetsen uit Noord-Braband, Limburg en België. 1840; in-8°.

Conscience (H.). — In 't Wonderjaer (1566), historische tafereelen uit de XVIe eeuw. Antwerpen, We Schoesetters, 1837; in-8°, 191 bladz., met 10 platen.

—— Id. 2e uitgave. Antwerpen, De Cort, 1841; in-8°.

—— Phantazy. Antwerpen, De Cort, 1837; in-8°, 194 bladz.

—— De Leeuw van Vlaenderen of de slag der Gulden Sporen. Antwerpen, De Cort, 1838; 3 deelen in-8°, 206, 194 en 190 bl.

—— Id. 2e uitgave. Antwerpen, De Cort, 1841; 3 deelen in-8°.

—— Id. 3e Id. Buschmann, 1848; 3 deelen in-12, 194, 186 en 181 bladz.

—— Id. 4e Id. Van Dieren en Ce, 1851; 2 deelen in-8°.

—— Hoe men Schilder wordt, eene ware geschiedenis van eenen schilder die nog leeft. Antwerpen, Buschmann, 1843; in-8°, 71 bladz., met 30 houtsneden.

—— Id. 2e uitgave. Antwerpen, Buschmann, 1845; in-12, 92 bladz., met 30 houtsneden.

—— Id. 3e Id. Id. 1847; in-12.

—— Wat eene Moeder lyden kan. Antwerpen, Buschmann, 1843; in-32. 50 houtsneden.

—— Id. 2e uitgave. Antwerpen, Buschmann, 1844; in-18, 69 bladz., 50 houtsneden.

—— Siska Van Roosemael, de ware geschiedenis van eene juffer die nog leeft. Antwerpen, Buschmann, 1844; in-12, 107 bladz., 35 houtsneden.

—— Id. 2e uitgave. Antwerpen, Buschmann, 1847; in-12, 105 blad., 35 houtsneden.

—— Geschiedenis van Graef Hugo van Craenhove, gevolgd van de geschiedenis van Abulfaragus. Antwerpen, Buschmann, 1845; in-4°, 118 bladz., 20 platen.

—— Avondstonden, Verhalen, Zedeschetsen en Zinnebeelden. Antwerpen, Buschmann, 1846; in-8°, 322 bladz.

—— Lambrecht Hensmans. Antwerpen, Buschmann, 1847; 2 deelen in-12, 102 en 102 bladz., 40 houtsneden.

—— Jacob Van Artevelde. Antwerpen, Buschmann, 1849; 3 deelen in-8°, XXIV en 234, 222 en 255 bladz.

—— De Loteling. Antwerpen, Buschmann, 1850; in-12, 150 bladz., 4 platen.

—— Id. 2° uitgave. Antwerpen, Buschmann, 1851; in-12, 150 bladz., 4 platen.

—— Baes Gansendonck. Antwerpen, Buschmann, 1850; in-12, 164 bladz., 4 platen.

—— Id. 2° uitgave. Id. Id. 1851; in-12, 164 bladz., 4 platen.

—— Houten Clara. Antwerpen, Van Dieren en C°, 1850; in-12, 138 bladz., 4 platen.

—— Blinde Rosa. Antwerpen, Van Dieren en C°, 1850; in-12, 65 bladz., 4 platen.

—— Rikke-tikke-tak. Antwerpen, Van Dieren en C°, 1851; in-12, 104 bladz., 4 platen.

—— De Arme Edelman. Antwerpen, Van Dieren en C°, 1851; in-12, 208 bladz., 4 platen.

Courtmans (J. B.). — Robert de Vries, historisch tafereel uit de XI° eeuw. Gent, Van Ryckegem, 1839; in-8°, 22 bladz.

De Clercq (J. L.). — De Kapel van den heyligen Naem, gevolgd door het geschiedkundig verhael der Communiebank, in de Predikheeren-kerk, te Gend. Gend, Van Ryckegem, 1840; in-12, 79 bladz.

—— Boudewyn en Avezoeta, of vryheidsliefde en godsdienst, geschiedkundig verhael uit de XIII° eeuw. Gent, Van Ryckegem, 1840; 2 deelen in-8°.

De Laet (J. A.). — Het huys van Wesenbeke. Antwerpen, Rysheuvels, 1842; in-8°, pl. VIII en 320 bladz.

—— Het Lot, eene schets van vlaemsche dorpzeden. Antw., Buschmann, 1846; in-8°, 61 bladz.

—— (Jozef Colveniers). — Tooververhalen naer het fransch van Perrault. Antwerpen, Rysheuvels, 1847; 1 deel in-12, 310 bl., met 12 groote houtsneêplaten door Gens. Prys fr. 1-25.

—— De Schildburgers, naer het hoogduitsch van Ludwig Tieck.

De Saint-Genois (Jules). — Bertrand van Rains, vertaeld door C. H. Van Boeckel. Gent, Hebbelynck, 1842; in-8°, 2 deelen, 296 en 288 bladz.

—— Anna, historisch tafereel uit de vlaemsche geschiedenis tydens Maria van Bourgonje (1477). Gent, Hoste, 1844; 2 deelen in-8° en gr. in-12, IX, 180 en 170 bladz.

—— De Grootboekhouder. Eene gentsche vertelling, met teekeningen van A. P. Sunaert. Gent, gebr. De Busscher, 1851; in-8°, 42 bladz.

De Vos (Th. H.). — Eerste liefde van Keizer Karel, naer het fransch van Jules de Saint-Genois. Audenaerde, Gommar De Vos; 1843; XI en 45 bladz.

De Vrieze (C. L.). — Het ongelukkige Huisgezin, of verschil tusschen een stil christelyk leven en de ongerustheden en wanorders der wereld. Naer het fransch. Deinze, De la Haye, 1843; in-24, 143 bladz.

Dobbelaere (Emile). — De Geheimen van Gent. Gent, Th. en D. Hemelsoet, 1850; 2 deelen in-12, elk van meer dan 100 bladz. Prys fr. 2-50.

Dumont (Ch.). — Romantische Verhalen. Antwerpen, Van Merlen en zoon, 1751; in-8°, 180 bladz. Prys fr. 1-50.

Duvillers (C.). — Den baron Penninck, of samenspraken waerin de vlaemsche zeden getrouwelyk worden afgeschetst. Volksboek. Gent, Snoeck-Ducaju en zoon, 1851; in-8°, 191 bl.

Ecrevisse. — De Teuten, eene zedenschets uit de XVIIIe eeuw. Brussel, Greuse, 1844; in-18.

—— De Drossaerd Clercq, eene omwerking der Teuten in de Limburger Kempen. Brussel, Greuse, 1846; 1 deel in-8°, 206 bl.

—— De Bokkenryders. Brussel, Greuse, 1845; in-12, 396 bl.

—— De Verwoesting van Maestricht. Antwerpen, Buschmann, 1845; 2 deelen in-8°. Prys 4 fr.

—— Egmont's einde, historisch romantisch verhael, bekroond met het vergulden eermetael; uitgegeven door de maetschappy van nederduitsche tael- en letteroefening : *Voor Moedertael en Vaderland*, te Deinze. Antwerpen, Buschmann, 1850; in-8°, 106 bladz.

Gerrits (Lodewyk). — De Zoon des Volks, geschiedkundige roman (1790). Antwerpen, Janssens, 1847; in-8°, 160 bladz.

Geirregat (Pieter). — Het Werkmansleven, een zedentafereel. Gent, Gysdaele, 1849. Prys 75 centimen.

—— Ridder Geeraerd, roman uit de middeleeuwen, en het Hellefeest, fantazy. Gent, Wᵉ Gysdale, 1848; in-12, VI en 240 bl.

Heuvelmans (P. J.). — De twee reizigers, geschiedkundige verhalen uit de XVIᵉ en XVIIᵉ eeuw. Turnhout, Glenisson.

—— Lotgevallen van eenen Turnhoutschen Jager in de XVIᵉ eeuw. Turnhout, Glenisson.

Michels (Eduard). — Hageroozen. Verhalen. Gent, Hebbelynck, 1847; in-8°, 214 bladz. Prys 1-50.

Ronsse (J.). Kapitein Blommaert of de Boschgeuzen te Audenaerde (1566-1572). Audenaerde, 1841; in-8°, IV en 325 bladz., pl.

—— Pedro en Blondina, verhael uit de XVIᵉ eeuw. Audenaerde, 1842; in-8°, II en 212 bladz.

—— Arnold van Schoorisse, episode uit den opstand der Gentenaers (1302-1385). Audenaerde, G. De Vos, 1845; 4 deelen in-12.

Rosseels (Em.). — Iets om te lachen; verzameling van geestige anekdoten en vertellingen. Een volksboek tot onderhoud op reis, aen tafel en in gezellige kringen. Antwerpen, Oberts.

Sleeckx. — Lucia; in-8°.

—— Kronyken der straten van Antwerpen. Antwerpen, Oberts, 1843; 3 deeltjes kl. in-8°, 147, 153 en 162 bladz.

—— Volksverhalen. Brussel, 1848; in-12.

—— In alle Standen. Verhalen, Karakters en Zedeschetsen. Bundeltje uit twee deelen samengesteld, waervan het eerste, uit 100 bladz. bestaende, inhoudt : De Baes uit het Roozelaerken; myne Buren; de voorzitter Breugels en Lucia. Het 2ᵉ, 195 bl. groot, behelst : Schurken en brave Lieden; twee Weduwen; de Herkenning. Brussel, Horta-De Laere, 1851.

Snieders, jʳ. — Burgerdeugd, een verhael uit vroegere dagen. Antwerpen, Van Dieren en Cᵉ, 1851; met 4 platen.

Straetman (J. B.). — Meester Jochem's lotgevallen en reistogt naer Gheel. Antwerpen.

Van Boeckel (H.). — Arnold van Rummen, of Loon en Luik in de XIVe eeuw. Gent, Gysdaele, 1847; 2 boekdeelen in-12.

Van Biesbrouck (Edward). — Elisa, gevolgd van eenige andere verhaeltjes. Thielt, Horta-De Laere, 1846. Prys 50 cent.

Van Doosselaere (I. L.). — Geregtigheid van Boudewyn Hapkin, graef van Vlaenderen. Gent, W^e Gysdaele en zoon, 1848.

Van Hoogeveen-Sterck (L.). — De Trappist, een verhael. Antwerpen, Oberts, 1843; in-8°, 173 bladz.

Van Kerckhoven (P. F.). — Daniel. Antwerpen, 1840; in-8°.

—— Ferdinand de Zeerover, marineschets met 25 houtsneden. Antwerpen, 1841; in-12.

—— Jack of een arm huisgezin. Antwerpen, Oberts, 1842; in-8°, 221 bladz.

—— De Koopmans-Klerk. Eene antwerpsche zedenschets. Antwerpen, Buschmann, 1843; in-8°, 10 platen.

—— Ziel en Lichaem, een roman. Antwerpen, Oberts, 1850; 2 deelen in-8°.

—— Voor 't Volk. Volksverhalen. Antwerpen, Van Ishoven, 1849; 2 deelen in-12. Prys 2 fr.

—— Wit en Zwart, een bundel verhalen. Antwerpen, Van Ishoven, 1851. Prys 2 fr.

—— Licht en Bruin. Antwerpen. Prys 2 fr.

—— Liefde, een roman in brieven. Antwerpen, Van Ishoven, 1851; in-8°, 154 bladz.

Vleeschauwer (L.). — Stukken en Brokken. Antwerpen, Rysheuvels, 1841; in-8°, 312 bladz. Prys 2 fr.

W[outers] (P. J.). — Jan Hyoens, een tafereel uit de geschiedenis der Gentenaren (1379). Gent, Van der Haeghe-Hulin, 16 bladz. in 2 kolonnen.

Zetternam (Eug.). — Rowna, eene fantastische legende. Antwerpen, Janssens-Jacobs, 1845; in-12, 93 bladz.

—— Bernhart de Laet, roman uit de middeleeuwen. Gent, Hoste, 1847; in-8°, 156 bladz.

—— Voor twee centen minder. Antwerpen, Buschmann, 1847. Prys 75 centimen.

—— Mynheer Luchtervelde. Waerheden uit onzen tyd, bekroond met het gouden eermetael in den wedstryd voor den zedenroman, uitgeschreven door de maetschappy van vlaemsche letteroefening : *De Tael is gansch het Volk,* te Gent. Met eene teekening van Ed. Dujardin. Antwerpen, Buschmann, 1848; in-8°, 200 bladz. Prys 2 franken.

—— Tantje Mortelmans, zeden-verhael. Gent, drukkery van de *Broedermin,* 1850; in-8°.

—— Simon Kokkermoes, historisch tafereel (1382); bekroond met het gouden eermetael in den letterkundigen pryskamp der stad Deynze. Antwerpen, Buschmann, 1850; in-8°, 67 bladz. Prys 50 centimen.

—— Eene zonderlinge Bedelares. Antwerpen, Van Dieren, 1851; in-4°, 84 bladz. Prys 75 centimen.

AENGENAEME Avondstonden. Verzameling van belangryke gebeurtenissen. Leuven, Van Linthout, 1837; in-12°.

BRUSSELAERKEN (Het klein grys), naer het fransch van Perou. Brussel, Greuse, 1846.

DE EERSTE reeks afleveringen van een werkje getiteld : *Zalig Nieuwjaer,* dat jaerlyks in drie reeksen 54 verschillende boekjes bevat, die over opvoeding, werkmansleven, godsdienst en samenleving handelen, 1847. Prys 2-70 's jaers.

DE CHRISTENE Volksplanting, geschiedenis van verscheydene fransche ballingen door eene schipbreuk in een onbewoond eyland geworpen. Brussel, Nat. Maets., 1839.

DE LAETSTE DAGEN en verwoesting van Pompeja, naer het engelsch van Bulwer, door H. Van Boeckel. Gent, Snoeck-Ducaju en zoon, 1846; in-12, 268 bladz.

DEN KLEYNEN TELEMACHUS of kortbegrip van de lotgevallen van Telemachus, zoon van Ulysses, met den franschen tekst er tegen over, door den abt Olinger. Brussel, Duprez-Parent; in-8°, 430 bl.

DEN KAPITEYN Robert of den Vader des huysgezins tot den Godsdienst wedergebragt doór de huyslyke voórbeélden. Nae het fransch. Leuven, Van Linthout, 1834; in-18. Prys 40 centimen.

DE LOTGEVALLEN van Robinson, uyt het hoogduytsch van Joachim-Hendrik Campe vertaeld. Gent, Snoeck-Ducaju en zoon, 1833; in-12, 252 bladz.

DE PENSÉE-BLOEM of den braeven Soldaet baenstrooper geworden. Uyt het fransch vertaeld doór eenen priester. Leuven, Van Linthout, 1836. Prys 40 centimen.

DE WEES van Mosko. Mechelen, Hanicq, 1844.

DE ZEGEPRAEL der kinderlyke liefde. Gent, Rousseau, vader, 1850; in-18, 168 bladz. Prys 60 centimen.

HET DAL van Almeria. Mechelen, Hanicq, 1844.

LEES-MUSEUM, verzameling van fraeije en aengename vertellingen van verschillende schryvers. Gent, gebr. De Busscher, 1846; 2 deelen gr. in-8°, in 2 kolonnen : het 1e deel van 112 en het 2e van 182 bladz. Prys fr. 1-50.

PAUL EN VIRGINIE, naer Bernardin de St-Pierre, door Pr. Van Duyse. Antw., Oberts, 1843; in-12, XIV en 165 bladz.

PROFETIE, gedrukt in 1544 en gedurende de omwenteling van 1791 in de oude abdy van Orval (Fransch-Luxemburg) gevonden, fransch en vlaemsch. Gent, Snoeck-Ducaju en zoon en Hoste, 1848. Prys 10 centimen.

ROSA of de kinderlyke heldin. Een leesboek voor de jeugd, uit het hoogduitsch door C. L. D[e] V[riese]. Gent, Gyselynck, 1842; in-8°, 72 bladz.

SCHETSEN uit de Nederlanden, uit het hoogduitsch van Louis Lax. Brussel, Beurmans; 3 deelen in-8°.

SIMON of de Reizende Koopman. Gent, Dujardin. Prys 50 c.

STICHTENDE en merkweerdige Gebeurtenissen getrokken uit de beste schryvers, met zedelyke bemerkingen over onderscheidene voorwerpen, door den abt Baudran. Brussel, Nat. Maets., 1839; in-18.

THOMAS MORUS, door de prinses van Craon, uit het fransch vertaeld door M. Leyder. Mechelen, Hanicq, 1839; 2 deelen in-18. Prys 2 franken.

VOLKSBOEKEN uitgegeven door F. A. Snellaert : 1. De heerlyke en vrolyke daden van Keizer Karel; met platen. Prys 1 frank.
2. De geschiedenis van den Ridder met de Zwane. Prys 50 c.
3. De geschiedenis van Fortunatus, zyne Borze en zyn Wenschhoedeken. Met platen. Gent, Gyselynck, 1846. Prys 75 cent.

WERKMANS NOODLOT. Eene geschiedenis uit den volksstand door J. J. L. Antwerpen, Janssens-Jacobs, 1846; in-8°, 150 bladz. Prys fr. 1-50.

ZEDELEER door voorbeelden geschetst en stichtelyke verhalen voor de jeugd, door den abt Baudran. 1e stukje, 2e verbeterde druk. Brussel, Sacré, 1839.

G. WELSPREKENDHEID.

Conscience (H.). — Aenspraek tot het vlaemsche volk gedaen op den vlaemschen schouwburg te Antwerpen, den 6 february 1839 (over de 24 artikels). Antwerpen, De Cort; in-8°, 12 bladz.

David (J.). — Redevoering uitgesproken by de opening van het Taelcongres in de promotiezael van de Gentsche Hoogeschool, den 23 october 1841. Gent, Hebbelynck, 1841; in-8°, 8 bladz.

Snellaert (F.-A.). — Aenspraek gedaen by de inhuldiging van Willems' gedenkstuk, op den Sint-Amandsheuvel, den 26 juny 1848. Gent, Annoot-Braeckman, 1848; in-8°.

—— Redevoering over de noodzakelykheid om met de lotgevallen van 's Lands tael- en letterkunde bekend te zyn, gehouden by het openen van den leergang over de geschiedenis der nederlandsche tael- en letterkunde, in het *Vlaemsch Gezelschap* te Gent, den 7 february 1849. Gent, 8 bladz. in-8°.

Van Swygenhoven (Karel), medic. doctor. — Redevoering uitgesproken in de derde vergadering van het nederduitsch tael- en letterkundig genootschap te Brussel. Brussel, 1842; in-8°.

Willems (J.F.). — Redevoering, uitgesproken by de opening van het vlaemsch feest, in de promotiezael van de gentsche Hoogeschool, den 24 october 1841. Gent, Hebbelynck, 1842; in-8°, 8 bladz.

—— Over den geest waerdoor de vlaemsche letterkunde zich moet onderscheiden; redevoering gehouden te Brussel den 11 february 1844. Gent, Gyselynck, 1844; in-8°.

VERZAMELING van Alleenspraken, ingezonden ten letter- en tooneelkundigen pryskamp der maetschappy : *Moedertael en Broedermin*, te Nevele. Gent; in-12, 71 bladz.

II. OUDE VLAEMSCHE LETTERKUNDE.

Blommaert (Ph.). — Theophilus, gedicht der XIVe eeuw, gevolgd door drie andere gedichten van hetzelfde tydvak. Gent, Duvivier. 1836; in-8°, 114 bladz.

—— Oudvlaemsche gedichten der XIIe, XIIIe en XIVe eeuwen. 1^e deel. Gent, Hebbelynck, 1838; in-8°, IV en 128 bladz., op twee colonnen.

—— Id. 2^e deel. Gent, Hebbelynck, 1841; 124 bladz. op twee colonnen.

—— Id., 3^e deel. Gent, Hebbelynck, 1851; in-8°; XVI en 158 bladz., op twee colonnen.

—— Het Beclach van joncheer Jan Van Hembyze, gedicht der XVIe eeuw. Gent, Van der Haeghen-Hulin, 1839; in-8°, VIII en 60 bladz.

(Uitgegeven door de *Vlaemsche Bibliophilen*).

—— Gedichten van Jacob Van Zevecote, voor de eerste mael verzameld uitgegeven. Gent, Hebbelynck, 1840; in-8°, XVI, 343 bladz.

—— Leven van St-Amand, patroon der Nederlanden, dichtwerk der XIVe eeuw, van Gillis de Wevel. Gent, Van der Haeghen-Hulin, 1842-43; 2 deelen in-8°, VIII, 194 en 245 bladz.

(Uitgegeven voor de maetschappy der *Vlaemsche Bibliophilen*).

—— Der Vrouwen heimelykheid. Gent, Annoot-Braeckman; III en 68 bladz.

(Uitgegeven door de *Vlaemsche Bibliophilen*).

Bormans (J. H.). — Leven van Sinte-Christina de Wonderbare, in oud-dietsche rijmen, naer een perkamenten handschrift uit de XIVe of XVe eeuw, met inleiding, aenteekeningen en andere byvoegsels; voor de eerste mael uitgegeven. Gent, Annoot-Braeckman, 1850; in-8°, LXXI, LII en 591 bladz., met facsimile.

—— Fragment d'un ancien roman du cycle de Charlemagne, en vers thyois (vieux flamand), avec une introduction et des notes. Bruxelles, Hayez; in-8°, 29 pag.

Ketele (Jules). — Het Spel van de vyf vroede ende van de vyf dwaeze Maegden. Gent, Annoot-Braeckman; in-8°, 54 bl.

(Uitgegeven door de *Vlaemsche Bibliophilen*).

Mertens (P.-H). — Een cluyte van Playerwater, tafelspel. Uitgegeven volgens een handschrift van de XVe eeuw uit de archiven der Academie van Antwerpen, voortkomende van Sint-Lucasgilde. 1838; in-8°, VIII en 32 bladz.

Van den Hove (V. H.). — De verbuiging der oud-, middel- en nieuw-nederduitsche sprake. Brief aen professor Bormans. Brussel en Gent, Muquardt, 1850; in-8°, II en 76 bladz.

Van de Putte (l'abbé). — Lois anciennes de la ville de Bruges, en vers flamands du XIVe siècle. Bruges, Van de Casteele-Werbrouck; in-8°, 64 bladz.

Van der Meersch. — De Boec van Catone, een dietsche leerdicht, uit het latyn, naer een handschrift van het einde der XIIIe eeuw. Gent, Annoot-Braeckman.

(Uitgegeven door de *Vlaemsche Bibliophilen*).

Willems (J. F.). — Reinaert de Vos. Episch fabeldicht van de XIIe en XIIIe eeuw, met aenmerkingen en ophelderingen. Gent, Gyselynck, 1836; in-8°, LVII en 352 bladz., met 11 platen.

—— Reinaert de Vos. Episch fabeldicht van de XIIe en XIIIe eeuw, met aenmerkingen en ophelderingen. 2^{e} uitgave. Gent, Gyselynck, 1850; in-8°, LVII en 404 bladz. Prys 8 fr.

(Uitgegeven door A. F. Snellaert, met een naberigt).

—— De eerste Bliscap van Maria, misteriespel van het jaer 1444, met eene inleiding over soortgelyke spelen, en met ophelderingen. Gent, Gyselynck, 1845; in-8°, 108 bladz.

—— Rymkronyk van Jan Van Heelu betreffende den slag van Woeringen, van het jaer 1288, uitgegeven met ophelderingen en aenteekeningen. Brussel, Hayez, 1836; in-4°, LXIX en 649 bl. Prys 12 fr.

—— De Brabantsche Yeesten, of rymkronyk van Braband, door Jan De Klerk, van Antwerpen. 1e deel. Brussel, Hayez, 1839; in-4°, LXIX en 904 bladz. — 2e deel. Brussel, Hayez, 1848; in-4°, XII en 780 bladz., platen en facsimile.

—— Elnonensia. Monuments de la langue romane et de la langue tudesque du IXe siècle, contenus dans un manuscrit de l'abbaye de St-Amand, conservé à la bibliothèque publique de Valenciennes, découverts par Hoffmann de Fallersleben, et publiés avec une traduction et des remarques. Gand, Gyselynck, 1837; in-4°, facsimile.

Id. 2e édit. Gand, Gyselynck, 1845; in-8°, 67 pages, facsimile.

—— Van den derden Edewaert, coninc van Engelant, rymkronyk geschreven omtrent het jaer 1347, door J. De Klerk, van Antwerpen, en uitgegeven met aenteekeningen. Gent, Gyselynck, 1840; in-8°, 84 bladz.

DRIE SPELEN VAN SINNE uit den tyd der reformatie. Uitgegeven door F.-A. Snellaert. Gent, Gyselynck, 1846; in-8°, 17 bladz.

EERTYDS, MAER EN TEGENWOORDIG. Kluchte door Jonkr Van den Brandt, uitgegeven door F.-A. Snellaert. Gent, Gyselynck, 1846; in-8°, 35 bladz.

KLAGT-SCHRIFT van Joan. Desid. Waelckens, pastor van Edelaere, of Audenaerde door de Geuzen ingenomen, anno MDLXXII. Audenaerde, Ronsse, 1836; in-8°, 51 bladz.

SPEL VAN SINNE, opgesteld door Pieter Huys, van Sint-Winox-Bergen, hetwelk den tweeden prys behaelde op het landjuweel te Gent, in 1539. Gent, Hebbelynck, 1851; in-8°, 19 bl.

I. POLITIEKE VLUGSCHRIFTEN EN PAMPHLETTEN.

Beeckman (B.). R. C. Priester, opsteller van verscheyde schriften. — Nieuwe Contributie ten profyte der geestelykheyd van België. Brugge, Alp. Bogaert, 1847; in-12, 56 bladz., met eene plaet.

Crahame (J. F.), vader. — Oogslag over Frankryk en de Nederlanden, en byzonder over de leste gebeurtenissen in de zelve landen. Brugge, De Moor, 1832; in-8°.

Kats (J.). — Antwoord op een naemloos lasterschrift tegen de meetings of volksvergaderingen in België. Brussel, Dehou, 1840; in-8°.

—— Volkshandboekje. Brussel, Maré et Dehou, 1842; in-8°.

Snellaert (F. A.). — Wael en Vlaming. Gent, Gyselynck, 1847; in-8°, 21 bladz. Prys 30 centimen.

Willems (J. F.). — Voorzeggingen van de heylige Hildegarde, omtrent de belgische omwenteling; in-8°.

AEN DE BELGEN, iets over de tegenwoordige staetkundige omstandigheden. Antwerpen, Rysheuvels; in-8°, 14 bladz.

AEN DE HEEREN Kiezers van het arrondissement Brussel. 1842.

AEN DE KIEZERS (vlaemsch en fransch). Antwerpen, Van Ishoven; in-8°, 16 bladz.

ANTWOORD van den boer van d'Eijermerkt aen zyne lieve stadsgenooten. Antwerpen, Van Ishoven; in-8°, 8 bladz.

BELGISCH CHRONYKJE of kort overzicht van de aerdige dingen die in onzen tyd zyn voorgevallen, opgedragen aen al de tegenwoordige en toekomende kiezers. Antwerpen, Heirstraeten, 1841; in-12, 48 bladz.

DE THIENDE; samenspraek tusschen Jan Hermans en Christiaen De Ridder. Brussel; in-4°, 4 bladz.

DEN VOLKSSTAND aen den Edeldom. Antw., Rysheuvels.

DE ZWARTE PARTY als politike mannen beschouwd. Antwerpen, Van Ishoven; in-8°, 80 bladz.

EEN WOORD van den boer van d'Eijermerkt over den volkstand en den edeldom. Antwerpen, W^e^ Schoesetters; in-8°, 8 bl.

EEN VLAEMSCH WOORD over de protestanten tegen een vlaemschen kandidaet. Gent, Gyselynck, 1847; in-8°, 7 bladz.

EENIGE WOORDEN aen eenen waren Belg, over de tegenwoordige staetsomstandigen. Leuven, Van Linthout; in-8°, 20 bl.

EUSTACHIUS OPEN-HART, door C. D. G. Antwerpen, Ratinckx, 1838; in-16, 170 bladz.

GEDENKSCHRIFT voor Belgenland en voorwerp van een verdedigingschrift, door L. F. De Robiano de Borsbeek, vertaeld uit het fransch door Mr A. P. St-Nicolaes, Rukaert-Van Beesen, 1832; in-8°, 134 bladz.

GEMEENZAME ONDERRIGTINGEN over de Kiezingen en over de plichten der Kiezers. Brussel, in-32, 48 bladz.

OPROEP aen de vlaemsche Kiezers. Gent, Snoeck-Ducaju en zoon, 1847; in-8°, 8 bladz.

SAMENSPRAEK tusschen eenen buytenpastoor en eenen baron, borgemeester van het dorp. Antwerpen, Rysheuvels; in-8°, 8 bl.

SAMENSPRAEK tusschen eenen ouden Buyten-Pastoor en zynen Onderpastoor. Antwerpen, Rysheuvels; in-8°, 8 bladz.

SAMENSPRAEK tusschen den Pastoor van het land en Mieke, zyne meyd. Antwerpen, Van Ishoven; in-8°, 7 bladz.

STAETKUNDIGE CATECHISMUS voor het belgisch Volk. Gent; in-8°, 35 bladz.

TEGENWOORDIG BELGIE (liberalen, katholyken en vlaemsche beweging). Gent, Snoeck-Ducaju en zoon, 1848; in-8°, 24 bladz.

WAT ZULLEN WY WORDEN? Gent, Hebbelynck, 1848; in-8°, 16 bladz.

WIE ZULLEN WY KIEZEN? Brief van den boer van d'Eijermerkt van Antwerpen, aen alle de boeren van Brabant en Vlaenderen. Antwerpen, Wᵉ Schoesetters; in-8°, 11 bladz.

ZAMENSPRAKEN der dooden over de rechten des volks gegrondvest op het natuerrecht van den mensch. Gent, Van Goethem, 1838; in-8°, 55 bladz.

GESCHIEDENIS.

A. AERDRYKSKUNDE.

Coppens (H.) en **Temmerman** (L. F. X.). — Korte schets der beschryving van België, ten gebruike der lagere scholen.

Jonglas (P.). — Aerdryks-geschiedkundige beschryving der stad Gent, voor de jeugd, met eene kaert. Gent, Snoeck-Ducaju en zoon, 1834; in-8°, 144 bladz.

Landrien (E. J.). — Kort begryp der algemeene Aerdrykskunde, met drie kaerten, ten gebruike der lagere scholen. Sint-Nikolaes, Landrien-Fovel, 1846; in-16.

Meerts. — Beknopte aerdrykskundige beschryving van het koningryk België, ten gebruike van lagere en middelbare scholen. Brussel, Maetschappy van de verspreiding der goede boeken; 1842, in-18.

Pietersz (I). — Aerdrykskundige lessen. Brussel, 1842; in-18, met 6 platen.

—— Aerdryks- en geschiedkundig leesboek voor gevorderde leerlingen. Mechelen, Kops-Suetens, 1843; in-8°, 282 bladz. Prys 1-50.

Rysheuvels (L.). — Handboek tot het leeren der Aerdrykskunde in de lagere scholen. Antwerpen, Rysheuvels; in-18, IX en 214 bladz.

Soudan (E.). — Aerdrykskundige beschryving van België. Gent, Snoeck-Ducaju en zoon; in-18, 16 bladz.

AERDRYKSKUNDE door den abt Gaultier, geheel hervormd en merkelyk verbeterd voor België en Holland, door A. Quetelet. Brussel, De Mat; in-12.

ATLAS of Reis rond de Wereld, een zeer aengenaem en nuttig werk. Gent, Snoeck-Ducaju.

BEKNOPTE AERDRYKSKUNDE, schoolboek voor de dorpscholen. Mechelen, Kops-Suetens, 1841; in-12.

BESCHRYVING van het koningryk België, naer J. J. F. Wap, ten gebruike der hoogste klassen in de lagere scholen, door J. B. Courtmans. Gent, Van der Meulen-Schoonlevens, 1843; in-12, 50 bladz.

NIEUWE ATLAS van het koningryk der Nederlanden, 1841; gr. in-4°. Prys 6 fr.

B. REIZEN EN LANDBESCHRYVINGEN.

Christiaensen (G. H. J.). — De lotgevallen van een krygsman, onder de regering van Napoleon; inhoudende : de veldtogten van Portugael, Oostenryk, Spagnien, Rusland, Saxen en Frankryk. Antwerpen, Van Ishoven, 1841; in-18, 110 bladz.

David (J.). — Van Weenen naer Linz, Ischl en Salzburg. Antwerpen, Buschmann, 1846; in-8°.

De Vrieze (C. L.). — Korte beschryving van de stad Jerusalem, benevens derzelver voorsteden. Verkrygbaer by alle boekhandelaren, 1847.

—— en **Van Duyse** (Pr). — Merkwaerdige Land- en Zeereizen; 2 deelen in-12.

Nolet de Brauwere van Steeland (J.). — Een reisje in het Noorden. Leuven, Van Linthout en Van den Zande, 1843; in-8°, 224 bladz.

Visschers (P.), priester. — Het liefdadig Roomen. Antw., Schoesetters, 1842; in-8°, XXI en 258 bladz.

—— Reis naer Loretten. Mechelen, Hanicq, 1848; in-12, 166 bladz.

ANNALEN van het genootschap tot voorplanting des geloofs. Mechelen, Hanicq; in-18.

JOURNAL ofte Dagregister van onze reyze naer de keyzerlyke stadt Weenen ten jare 1716. Gent, Annoot-Braeckman, 1850; in-8°, X en 102 bladz.

(Merkwaerdig voor het traktaet van Utrecht (1713) en zyne noodlottige gevolgen).

LANDBESCHRYVINGEN en Reisverhalen; eene reeks van echte volksboekjes, getrokken uit de hedendaegsche reis-geschiedenis. 3e deeltje, bevattende alles wat tot heden over Californië bekend is. 1849.

REIS naer Jerusalem en den berg Sinaï, in 1831, 1832 en 1833, door M. J. De Geramb, Trappist; uit het fransch vertaeld door P. Visschers, priester. Mechelen, Hanicq, 1838; in-12.

C. GEWYDE GESCHIEDENIS.

Bòn (J.). — Vlaemschen Pantheon, ten gebruike der kollegiën en scholen; gewyde geschiedenis. Brussel, by den schryver, 1844; in-8°, 96 bladz.

Doorenweerd (Barth.), R. K. priester. — Bybelsche verhaelen uyt het Oud Testament; een leésboek voór de jeugd. Brussel, Van der Borght, 1832; in-8°, 138 bladz.

(Uitgegeven door J. Van der Linden).

Gyseleers Thys. — Naspeuring der gevoelens van de schryvers der XVIe en XVIIe eeuw, nopens de oude geschrevene chronyken, legende der heyligen en hedendaegsche historien-fabelschryvers, extracten genomen uyt de aenteekeningen ofte noten. Mechelen, 1837; in-8°.

—— Naedere opzoeking der gevoelens van nog andere schryvers nopens de oude geschrevene chronyken, legenden der heyligen en hedendaegsche historien-fabelschryvers, dienende tot staving onzer voorafgaende Naspeuring van de gevoelens der schryvers van de XVIe en XVIIe eeuw, in druk uytgegeven ten jare 1837. Mechelen, 1838; in-12, 46 bladz.

Heinderscheidt. — Verhalen uit het Nieuw Testament, ingerigt tot een leesboek voor kinderen. Mechelen, Van Velsen-Van der Elst, 1844.

Van Nerum (P. F. J.). — Gewyde Geschiedenis. Gent, Hemelsoet, 1842.

GEWYDE GESCHIEDENIS, uit het Oude Testament, ten dienste der scholen. Lier, Van Rompay.

KERKELYKE GESCHIEDENIS; vermakelyke lezingen; vervolg en vervulling van den bybel der kindschheid. Doornyk, J. Casterman, 1850; in-18, 180 bladz.

KERN der Bybelsche Geschiedenis; een zeer schoon en nuttig leesboek voor scholen en huisgezinnen (gevolgd naer het hoogduitsch). Gent, Hemelsoet, 1842.

KEUS van christelyke geschiedenissen. Gent, gebr. Michiels.

KORT BEGRYP der gewyde Geschiedenis, uyt het fransch van A. M. D. G., ten gebruyke der vlaemsche jeugd. Kortryk, Jaspin, 1837; in-12.

KORT BEGRYP der Kerkelyke Geschiedenis, sedert de dood van den H. Petrus tot Leo XII, doór eenen priester. Rousselare, Van Hee, 1840; in-12, 380 bladz.

KORT BEGRYP der Heylige Geschiedenis (Oud Testament), van de schepping der wereld tot de geboorte van Christus, doór eenen priester. 4ⁿ druk; in-12.

—— Id. (Nieuw Testament) van de geboórte van Christus tot de dood van den H. Petrus. 4ⁿ druk. Rousselare, Van Hee, 1840; in-12.

KORT BEGRYP der Heylige Geschiedenis. Uit het fransch. 2ᵉ leesboek, door C. L. D. V. Gent, Gyselynck; in-12.

KORT BEGRYP der Kerkelyke Geschiedenis, van Christus geboorte tot onze dagen. 3ᵉ leesboek, door C. L. D. V. Gent, Gyselynck, 1842.

KORTBONDIGE GESCHIEDENIS van het Oud en Nieuw Testament, of Bybel der Kindschheid, vertaeld voor de kinderen van acht tot twaelf jaren, naer het fransch van den abt Martin de Noirlieu. Sᵗ-Nicolaes, Landrien.

VERHALEN uyt het Oud Testament, in 50 lessen verdeeld, ten gebruyke der katholyke scholen. Gent, Snoeck-Ducaju en zoon, 1832; in-8°, 90 bladz.

VERHALEN uit het Nieuw Testament. Lier, Van Rompay.

D. BYZONDERE EN ALGEMEENE GESCHIEDENIS.

Blommaert (Ph.). — Aloude geschiedenis der Belgen of Nederduitschers. Gent, Annoot-Braeckman, 1849; in-8°, VIII en 450 bladz.

—— Beroerten te Gent onder keizer Karel V, 1536-1540. Gent, Annoot-Braeckman, in-8°.

—— Het Beleg van Gent ten jare 965. Gent, Annoot-Braeckman; in-8°, VI en 39 bladz.

(Uitgegeven door de *Vlaemsche Bibliophilen*).

Conscience (H.). — Geschiedenis van België. Brussel, Jamar, 1844; in-8°, met platen.

Coomans, oudsten. — Geschiedenis van Belgiën, met 55 konstplaten, uytgevoerd door Joseph Coomans. Gent, Rousseau, 1836.

David (J.). — Vaderlandsche historie. 1° deel. Leuven, Van Linthout, 1842; in-12, XIV en 324 bladz.

—— Id. 2° deel. Leuven, Van Linthout, 1847; in-12, XV en 540 bladz.

De Deyn (L.). — Vaderlandsche Geschiedenis. — Bagynen. Eene verhandeling. Ninove, Avoux-Van der Eeckt, 1847; in-8°, 12 bladz.

Delin (J.). — Geschiedenis van Belgenland. Antwerpen, Heirstraeten; in-12, 230 bladz.

—— Id. 2° druk, Antwerpen, Heirstraeten, 1835; 268 bladz.

De Kempenare (Ph.). — Vlaemsche Kronyk of Dagregister van al hetgene gedenkweerdig voorgevallen is binnen de stad Gent, sedert den 15 july 1566 tot 15 juny 1585; onderhouden in 't latyn, overgezet door J. P. Van Male, pastor van Bovekerke, thans voor de eerste mael uitgegeven door Ph. Blommaert. Gent, Hebbelynck, 1839; in-8°, 375 bladz.

De Vrieze (E. L.). — Geschiedenis der Romeinen. Gent, Michiels, 1843; 2 vol. in-8°.

Ecrevisse. — Redevoering op Jakob Van Artevelde. Gent, 1846; in-8°.

Gailliard (J.). — Kronyk der stad Brugge. Brugge, De Moor, 1849.

Heylen (A.), kanonik. — Historische verhandeling over de Kempen, derzelver gesteltenis in vroegere eeuwen en ten tyde harer kloosters, het voordeel door deze gestichten aen den staet toegebragt, enz. Nieuwen druk, merkelyk verbeterd en vermeerderd. Turnhout, Brepols, 1837; in-8°, 237 bladz.

Heuvelmans (P. J.). — Kronyk der stad en vryheid Turnhout. Turnhout, Glenissen, 3 deelen in-12.

Kervyn de Lettenhove — Gedenckschriften van Mer Jan, heere van Dadizeele, dit es : een registre beghinnen maken in 't jaer duust vier honderd ende tachentig, aengaende Jan, heere van Dadiseele, riddere, enz. Brugge, Van de Casteele-Werbrouck, 1850; in-4°, IV en 198 bladz.

Kervyn de Volkaersbeke (Ph.). — Verslag van 't Magistraet van Gent, nopens de godsdienstige beroerten aldaer, loopende van den 30 juny 1566 tot den 30 april 1567; gevolgd door talryke bewysstukken uit het gentsch archief. Gent, Annoot-Braeckman; in-8°, XVI en 224 bladz.

(Uitgegeven door de *Vlaemsche Bibliophilen*).

Lambin (J. J.). — Verhael van den moord van eenige schepenen, raeden en andere inwooners der stad Ypre, gebeurd den 29 en 30 november 1303, enz. Ypre, 1831; in-8°, 72 bl.

—— Eeuwigduerende verbond, tusschen Jan den III, hertog van Brabant, en Lodewyk I, grave van Vlaenderen, enz. Ypre, Lambin en zoon; in-8°, III en 29 bladz.

—— Nalezingen of vervolg van de tydrekenkundige lyst van onuitgegevene handvesten, enz. Ypre, Lambin en zoon, 1832; in-8°, 54 bladz.

—— Nalezingen of vervolg van de (uitverkochte) lyst, behelzende de opgave van meer dan 160 originale charters en bescheeden, wegens de historie van Ypre; in-8°.

—— Beleg van Ypre, door de Engelschen en Gendtenaers, ten jaere 1383, en oorsprong van de feest gezegd den Tuindag. Met een verhael van de gebeurtenissen welke in Vlaenderen, omtrent dien tyd, plaets hebben gehad. Eerst in het licht gegeven onder den titel van Oorsprong van den Tuindag, door Adriaen Van Schrieck, heer van Rodorne; nu in den hedendaegschen styl overgebragt, en met geschiedkundige aenteekeningen verrykt. 2^{n} druk. Ypre, Lambin en zoon, 1833; in-8°, 138 bladz.

—— Merkweerdige gebeurtenissen, vooral in Vlaenderen en Brabant, en ook in de aengrenzende landstreken, van 1337 tot 1443; letterlyk gevolgd naer het oorspronkelyk onuitgegeven en titelloos handschrift van Olivier van Dixmude, verrykt met eene voorrede, met geschiedkundige aenteekeningen, eene lyst van de verouderde woorden en eene alphabetische tafel. Ypre, Lambin en zoon, 1835; in-4°, VII en 206 bladz.

—— Dits de Cronike ende genealogie van den prinsen ende graven van den foreeste van Buc, dat heet Vlaenderen, van 863 tot 1436, gevolgd naer het oorspronkelyk handschrift van Jan van Dixmude. Ypre, Lambin, 1839; in-8°, XXXV en 393 bladz.

Landrien (E. J.). — Leerboek der Geschiedenis van België, van de vroegste tyden tot onze dagen. St-Nicolaes, Landrien-Fovel, 1846; in-16, 126 bladz.

—— Id. 2^e uitgave. St-Nicolaes, Landrien-Fovel, 1849.

Lansens (P.). — Geschiedenis van Vlaenderen, gevolgd van eene afzonderlyke verhandeling zoo over den oosprong als de benaming onzer steden, parochiën en gemeenten. Thourout, Delplace, 1837; in-12, VIII en 344 bladz.

—— Alouden staet van Vlaenderen, voor en gedurende het leenroerig bestier, gevolgd door eene beknopte etymologische en geschiedkundige beschryving der steden, en van een groot deel der parochiën, gelegen in het oud graefschap van dien naem. Brugge, De Moor, 1841; in-8°, 217 bladz.

—— Geschiedenis van Thourout en Wynendale. Brugge, De Moor, 1845; in-8°.

—— Kort taelkundig onderzoek naer de bevolkers van West- en Oost-Vlaenderen. Dixmude, 1850; in-8°.

Lameere (J. B.). — Beschryf van oud en nieuw Loven, gevolgd van den lyst der Primussen van de oude Universiteyt. Loven, Peeters en Lameere; in-16, 180 bladz.

Mertens (P. H.) en **Torfs** (K. L.). — Geschiedenis van Antwerpen sedert de stichting der stad tot onze tyden. Antw., 1845-51; in-8°. Zes deelen, met talryke platen, zyn tot dus verre verschenen.

(Uitgegeven door de Rederykkamer *de Olyftak*).

Moulaert (C. D.), Predikheer. — Het groot Beggyn-hof van Gent. Gent, 1850; in-18, XV en 143 bladz.

Schayes (A. G. B). — Dagboek der Gentsche Collatie, bevattende een nauwkeurig verhael van de gebeurtenissen te Gent, en elders in Vlaenderen voorgevallen, van de jaren 1446 tot 1511. Gent, Hebbelynck, 1842; in-8°, 557 bladz.

Serrure (C. P.). — Dagverhael van den oproer te Antwerpen, in 1659. Gent, Van der Haeghen-Hulin, 1839; in-8°, XIX en 48 bladz.

(Uitgegeven door de *Vlaemsche Bibliophilen*).

Somerhausen (H.). — Geschiedenis van België, van de vroegste tyden tot op den onzen. Leer- en leesboek voor school- en huisgebruik, in samenspraken. Brussel, 1846; 2 deelen in-8°, 431 en 383 bladz.

Stecher (J.). — Onpartydige Volkshistorie der belgische Grondwet. Gent, Wᵉ Bivort-Crowie, 1851; in-8°, 205 bladz. Prys 1-50.

—— (Lieven Everwyn). — De eerste fransche Revolutie. 1ᵉ deel. Uitgaef der *Broedermin*. Gent, Snoeck-Ducaju en zoon, 1849; in-8°.

Steyaert (J. J.). — Beschryving der stad Gent, of geschiedkundig overzigt van die stad en hare bewooners, de merkwaerdige gebouwen, gestichten en maetschappyen, de beroemde Gentenaren, enz. Gent, Annoot-Braeckman, 1838; in-12, 407 bladz.

—— Beknopte Geschiedenis van Gent of verkorte historische beschouwing van die stad. Gent, 1847; in-12, 108 bladz.

—— Geschiedkundig onderzoek of proef van medewerking ter herstelling van de oude en echte namen der straten, openbare plaetsen, enz., der stad Gent, voor zoo verre zy kunnen worden afgeleid van de grondgesteldheid der streek, alwaer die straten, enz., gelegen zyn; gevolgd van eene alphab. naemlyst van al de straten, enz., met de beknopte opgave waerom zy zoo genoemd worden : immers in zoo verre die verklaring mogelyk is. Gent, Van der Haegen-Hulin.

Ternest (C. L.). — Geschiedenis van België en Kern der Geschiedenis van België, ten dienste der scholen. Gent, Tytgat, 1846.

Torfs (K. L.). — Historische schets der Watervloeden in België en Holland. Antwerpen, Van Mol, 1850; in-8°, 100 bladz. Prys 1-50.

Van Duyse (Pr.). — Belegering van Dendermonde, door Lodewyk XIV, historisch tafereel. Gent, Annoot-Braeckman, 1842; in-8°, 30 bladz., met eene plaet.

Van der Meersch (D. J.). — Geschiedkundige aenteekeningen omtrent eenige oudheden ontdekt op het grondgebied der stad Ronsse, in den zomer van 1836. Audenaerde, gebr. Bevernage, 1837; in-8°, 33 bladz.; met eene gesteendrukte plaet.

—— 's Graven raedkamer van Vlaenderen onder een geschiedkundig oogpunt beschouwd. Gent, Gyselynck, 1838; in-8°.

Van der Meulen (J. B.). — Willem den Koppigen, ingedrongen koning der Nederlanden, aenleyding gevende tot den opstand der Belgen in 1830; met een omstandig verhael van de

vier roemweêrdige dagen, groote voórvallen en gevolgen. Brussel, Van der Borght en zoon, 1833; 2 deelen in-8°.

Van den Steene (H.), priester. — Verhalen uit de Geschiedenis van België, voorgegaen van een zeer kort begryp der algemeene geschiedenis. 8° leesboek, ten gebruike van roomsch-catholyke scholen. St-Nicolaes, Edom en De Cock, 1846. Prys 1 fr.

Van Migen (E.). — Beknopte Geschiedenis van België. Gent, Hemelsoet, 1844.

Verachter (Ferd.). — Albrecht Durer in de Nederlanden. Antwerpen, De la Croix, 1840; in-8°, 86 bladz. en 2 platen.

Visschers (P.). — Geschiedkundige inlichting over het Norbertynsch collegie en de voornaemste bibliotheken te Roomen, voorgedragen aen de eerw. religieuzen der abdy van Tongerloo, ter gelegenheid hunner plegtige wederintrede in het sticht den 1 july 1840. Antwerpen, W^e Schoesetters, 1841; in-8°.

BALLING (De), of Waer verhael van het ballingschap, de onheilen, ontsnapping en redding van den eerweerden heer Joannes De Beay en eenige andere geestelyken van België. Gent, Rousseau.

BESTORMING (De) van het Kasteel van Antwerpen. Antw., De Hert, 1833; in-8°, 28 bladz.

BESCHRYVING van het Kasteel van Antwerpen, aenhaelende deszelfs aenleg, opbouwing en meer andere merkweêrdigheden tot den dag van heden, enz. Antwerpen, Philippeville, 1831; in-8°, 43 bladz.

CHRONYCKE van Antwerpen, sedert het jaer 1500 tot 1575; gevolgd van eene beschryving van de historie en het landt van Brabant, sedert het jaer 51 vóór J. C. tot 1565 na J. C.; volgens een onuitgegeven handschrift van de XVIe eeuw, met fac-simile van het HS. Antwerpen, Van Dieren en C^o, 1843; in-8°, 300 bl.

CRONYKE van den lande ende graefscepe van Vlaenderen, gemaect door Nic. Despars, van de jaeren 405 tot 1492; voor de eerste mael in het licht gegeven door J. De Jonghe. Brugge, 1837-1840; 4 deelen in-8°.

DYSTORIE van Saladine. Gent, Annoot-Braeckman; in-8°. (Uitgegeven door de *Vlaemsche Bibliophilen*).

FURIE (De), of Lier op den 14 october 1595 door den vyand

verrast en door de burgers van Antwerpen en Mechelen hernomen. Het verhael dier gebeurtenis is de burgery dier steden opgedragen door den rustenden sekretaris van Lier, G. J. Avontroodt. Lier, Van In, 1840; in-8°, 48 bladz.

GEDENKWEERDIGE TYDSTIPPEN en doorlugtige gebeurtenissen van de algemeyne geschiedenissen der Nederlanden, sedert de overwinning van Cesar tot op dezen tegenwoordigen tyd, waerin de laetste staets-omwenteling der belgische provinciën zeer nauwkeurig verhandeld is; met een overzigt van alle Nederlanders die op ieder tydstip in konsten en wetenschappen uytgemunt hebben. Kortryk, Gambart de Courval, 1831; 2 deelen in-8°, XXXVI, 439 en 444 bladz.

GESCHIEDENIS VAN BELGIEN, door J. J. De Smet; naer het fransch, door Ch. V. D. Gent, Van Ryckegem-Hoovaere (1837).

GESCHIEDENIS VAN BELGIE, naer het fransch van H. G. Moke, door H. Van de Voorde. Gent, Lebroquy en Massart, 1841; in-8°.

GESCHIEDENIS VAN VLAENDEREN, van het jaer 1566 tot de vrede van Munster, door J. P. Van Male, pastor van Vladsloo, thans voor de eerste mael uitgegeven door J. Van de Putte, regent by het bisschoppelyk collegie te Brugge. Brugge, Van de Casteele-Werbrouck, 1843; in-8°, XVI en 324 bladz.

GESCHIEDKUNDIGE ONDERZOEKINGEN op de aloude aenstelling van den Voogd en van de Schepenen en Raeden der stad Ypre, enz. Ypre, Lambin en zoon; in-4°. Prys 60 centimen.

GESCHIEDENIS der Graven van Vlaenderen, behelzende het byzonderste dat er gedurende hunne regering in de beyde Vlaenderen is voorgevallen. Brugge, Van Hoorebeke-De Vlieghere, 1851; 4 deelen in-8° van 450 bladz. ieder. Prys 9 fr.

GESCHIEDENIS VAN BELGIE, sedert de eerste tyden tot onze dagen, ten gebruike der opvoedings-gestichten; verrykt met eene kaert van België. Doornik, Casterman, 1849; in-18, 246 bladz. Prys fr. 1-25.

HISTORISCHEN OOGSLAG over de oorzaek en omstandigheden der onrechtveerdige lyfstraf van den vaderlandminnaer Anneessens, schandelyk onthoofd binnen Brussel den 19 september 1719, in den ouderdom van 70 jaren. Brussel, Neirinckx, 1835; in-12, 180 bladz.

HISTORISCHE VERHALEN. Lier, Van Rompay.

MILITAIRE JAERBOEKEN der Belgen, vertaeld uit het fransch (van Colin de Plancy), door A. Neut. Brussel, Dubois, 1839; 2 deelen in-8°.

MYTHOLOGIE of fabelkunde der Grieken en Romeynen, met platen (door F. A. Spyers). Gent, Van Renterghem, 1834; in-12, 35 bladz.

OORSPRONG DER NEDERLANDERS, door C. V. D. E. Brussel, Dumont, 1832; in-12, 24 bladz.

VERHAEL der onheilen welke ontstonden uit de ramp van mei 1842, te Hamburg, enz.

E. LITTERARISCHE GESCHIEDENIS.

1. Algemeene Geschiedenis der Litteratuer.

Blommaert (Ph.). — Beknopte geschiedenis der kamers van Rhetorica te Gent. Gent, Gyselynck, 1838; in-8°, 72 bladz.

—— Geschiedenis der Rederykkamer *de Fonteine*, te Gent (gesticht den 9 december 1448). Gent, Gyselynck, 1847.

Dautzenberg (J. M.). — Wilkomgruss dem Duitsch-Vlämischen Sangerbund. Welkomgroet den Vlaemsch-Duitschen Zangverbond in Gent, 26 juny 1847. Brussel, Delevigne en Callewaert, 1847.

De Cloet (J. J.). — Essai sur les langues française et flamande. Tirlemont, De Wilde; in-12. Prys 20 centimen.

Franquinet (G. D). — Verhandeling over de Gotische Litteratuer. Leuven, Ickx en Geets, 1846; in-8°, 119 bladz.

—— Noordsche Litteratuer. Verhandeling over de Volu-Spä, met mythologische en taelkundige noten, voorafgegaen van eene inleiding over de Edda van Sœmund den Wyzen. Antwerpen, Buschmann, 1846; in-8°, 130 bladz.

Snellaert (F. A.). — Verhandeling over de nederlandsche dichtkunst in België, sedert hare eerste opkomst tot aen de dood van Albert en Isabelle. Brussel, Hayez, 1838; in-4°, 288 bladz.

—— Over de kamers van Rhetorika te Kortryk. Gent, Gyselynck, 1839; in-8°, 41 bladz., 2 blazoenen.

—— Taelcongres en vlaemsche feest, gehouden te Gent den 23 en 24 october 1841. Gent, Hoste, 1841; in-8°, 80 bladz. Prys 1 frank.

—— De Goudbloem van St-Nikolaes, hoofdkamer van 't land van Waes. Gent, Gyselynck, 1846; in-8°, 22 bladz.

—— Kort begrip eener geschiedenis der nederduitsche Letterkunde. Antwerpen, Buschmann, 1849; in-8°, II en 160 bladz.

—— Schets eener geschiedenis der nederlandsche Letterkunde. 2^e uitgave. Gent, Hoste, 1850; in-12, VI en 230 bladz. Prys 2 fr.

Van Groeneveldt (M.). — Verslag over den toestand en de werkzaemheden van het tael- en letterlievend genootschap : *Met Tyd en Vlyt,* gedurende het afgeloopen akademisch schooljaer 1849-50, gedaen in vergadering van 10 november 1849. Leuven, Van Linthout en C^e, 1851; in-12, 30 bladz.

Van der Meersch (D. J.). — Kronyk der Rederykkamers van Audenarde, van de vroegste tyden af tot omtrent de jaren 1830. Gent, Gyselynck, 1844; in-8°, 170 bladz.

Willems (J. F.). — Berigten wegens de Boekprinters van Antwerpen,, ten jare 1442, enz. Gent, Gyselynck, 1844; in-8°, VI en 61 bladz.

ALGEMEEN VERSLAG over den toestand van het letterkundig genootschap : *De Dageraed,* te Turnhout.

DICHT- EN PROZASTUKKEN, voorgelezen by de openbare zitting van de antwerpsche Rederykkamer : *de Olyftak,* den 9 april 1848. Antwerpen, Van Isboven, 1848; in-8°, 35 bladz.

DUITSCH-VLAEMSCH ZANGVERBOND. — Eerste verjaringsfeest gevierd te Gent, van 26 tot 30 juny. Gent, gebr. De Busscher, 1847; in-8°.

HANDELINGEN van het nederlandsch Congres, gehouden te Gent den 26-29 augusty 1849. Gent, 1850; in-8°.

HET ZILVEREN JUBELFEEST van Mevr. Daenens, geboren Diana Robyn, gevierd door de koninklyke maetschappy van Rhetorika, *de Fonteinisten,* te Gent, op den 8^en van grasmaend 1844. Gent, Snoeck-Ducaju en zoon; in-8°, 48 bladz.

JAERFEEST van het tael- en letterlievend genootschap : *Met Tyd en Vlyt,* te Leuven, plegtig gevierd den 23 october 1842. Leuven, Van Linthout; in-8°, 56 bladz.

LETTERVRUCHTEN van het genootschap : *Met Tyd en Vlyt,* te Leuven. 2^e deel. Proza. Antwerpen, Buschmann, 1847; in-8°, 340 bladz.

NEDERDUITSCH TAEL- *en* LETTERKUNDIG GENOOTSCHAP te Brussel. — Verslag der algemeene vergadering van het genootschappelyk jaer 1847-48. Brussel, Greuze, 1848.

VERSLAG over den toestand der maetschappy van letterkunde te Gent, onder kenspreuk : *De Tael is gansch het Volk,* gedurende de bestuerjaren 1840-51. Gent, Van der Haeghen-Hulin; in-8°.

VERZAMELING van Uitgalmingen (*déclamations*), zamengesteld uit 120 keurige stukjes; zoo deftige (*tragiques*) als boertige (*comiques*). Marcke (by Kortryk), Van Caster, 1846; in-8°.

VERZAMELING der verdienstelyke Dicht- en Prozastukken, die in den tooneel- en letterkundigen pryskamp, door de maetschappy van Rhetorica te Thielt, op den 20 mei 1850 uitgeschreven, ter mededinging zyn ingezonden. Thielt, Horta-De Laere en Van de Graveele, 1850; in-8°.

WETTEN der koninglyke maetschappy : *De Roos,* te Leuven. Leuven, Van Linthout en C^e^, 1850.

ZESVOUDIGE KUNSTPRYSKAMP, gehouden op 5 mei 1850, door het Rhetorica te Watou, onder zinspreuk : *Nuttig en Aengenaem.* Gent, gebr. De Busscher, 1851; in-12.

2. Levensbeschryvingen.

Bataille (F. J.). — Dierick Martens of de Taelzuil van Aelst en Alde van het Nederland. Gent, Bivort-Crowie. Prys 50 cent.

Blommaert (Ph.). — Leven en wandel van Keizer Karel-den-Grooten, beschreven door Einhard. Antwerpen, Buschmann, 1849; in-8°.

Commun (J. F.). — Levensbeschryving van M. den kanonik Triest. gevolgd door eenen staet van alle de gestichten die hy opgeregt heeft. Gend, Van Ryckegem-Hovaere, 1836; in-8°, 56 bl.

—— Historisch bewys over het leven van den heyligen en roemweerdigen Bonifacius, geboren te Brussel, gewezen bisschop van Lausanne, belyder der H. Kerk, en overleden in het klooster Terkameren in het jaer 1260; alsook over den geest en zeden der XIIIe eeuw. Brussel, Van der Borght, 1837; in-12, 200 bladz.

David, kanonik. — Geschiedenis van S. Albertus van Leuven, bisschop van Luik. Leuven, Van Linthout en Van den Zande, 1844; in-12.

—— 2^e^ uitgave. Antw., Van Dieren, 1845; in-12, 239 bladz

Jaspin (Karel). — Op het graf van Leo Augustinus Beernaert, lid der maetschappy van Rhetorica : *De Kruisbroeders,* te Kortryk, enz. Kortryk, Jaspin, 1848; in-8°, 8 bladz.

Kesteloot (J. L.). — Petrus Stephanus Kock. Gent, Hebbelynck; in-8°.

—— Hulde aan de nagedachtenis van Mr Anton Reinhart Falck, vrij gevolgd naar het fransch van den heer A. Quetelet, bestendigen geheimschrijver der brusselsche academie. Gent, Dujardin, 1844; in-8°, 106 bladz. Met portret.

Kesteloot-De Man (P. J.). — Feestviering ter eere van professor J. L. Kesteloot, gehouden te Gent den 18 april 1846. Nieupoort, De Cuyper, 1846; in-8°, 59 bladz.

Schellinck (Th). — Een Engel in den hemel, of leven en dood van H. M. Louise-Marie, koningin der Belgen. Gent, We Van der Schelden, 1850; in-8°, 185 bladz.

Schouterden (H. H.). — Levens der heiligen met onderwyzingen op de verschillende feesten. Hasselt, Millis, 1840.

Snellaert (F. A.). — Korte levensschets van Jan Frans Willems. Gent, Gyselynck, 1847; in-8°, 46 bladz. Met portret.

Steyaert (J. J.). — Levensschets van den heer J. Van Crombrugghe, in zyn leven burgemeester der stad Gent, enz. Gent, Snoeck-Ducaju en zoon, 1844; in-8°, 125 bladz.

Van Duyse (Pr.). — Simon Stevin, naer Voorduin's bekroond werk, met eenige dichtstukken. Brussel, Van Dale, 1846; in-8°, XXVIII en 78 bladz.

Van Grimberghen (M.). — Historische levensbeschryving van P. P. Rubens, ridder, enz., verrykt met vele gewigtige byzonderheden welke by geene andere schryvers tot heden toe te vinden zyn geweest, nevens eene nauwkeurige opgave zyner schilderyen, enz., uitgegeven in den jare 1774. Nieuwe vermeerderde uitgaef, met aenteekeningen, verbeteringen, enz. Antwerpen, De Cort, 1840; in-8°, XIX en 516 bladz. Met portret en de teekening van zyn standbeeld.

Van Ryswyck (Jan). — Lykrede op koning Willem II. Antw., 1849; in-8°, 10 bladz.

Visschers (P.). — De H. Franciscus van Assisi; beschry-

ving der merkweerdigste oudheden dier stad. Brussel, Wᵉ Van der Borght, 1842; in-12, V en 161 bladz.

—— Levensschets van den H. Franciscus de Sales, bisschop en vorst van Geneve. Mechelen, Hanicq; in-12, 124 bladz.

—— Levensschets van den H. Lambertus, bisschop van Maestricht, martelaer en beschermheiligen van Luik, apostel der Nederlanden, met geschiedkundige aenteekeningen. Mechelen, Hanicq; in-8°, 144 bladz.

—— Hulde aen de nagedachtenis van A. L. Zilgens. Antw., Wᵉ Schoesetters, 1850; in-8°, 15 bladz.

BEKROONDE STUKKEN door de antwerpsche Rederykkamer *de Olyftak*, ter gelegenheid van de plegtige inhuldiging van het standbeeld van P. P. Rubens, den 15 augusty 1840. Antwerpen, Jacobs, zoon; in-8°, 60 bladz.

BEKROONDE WERKEN op Simon Stevin, gevolgd door eene naemlyst der groote mannen van Brugge. Brugge, De Moor, 1846; in-8°, IV en 66 bladz.

(Uitgegeven door de maetschappy van tooneel- en letterkunde, met kenspreuk : *Yver en Broedermin*).

DICHT- EN PROZASTUKKEN, uitgesproken by de plegtige inhuldiging van het gedenkteeken, ter eere van den vermaerden dichter en historieschryver, den heer J. F. Willems, te Bouchout, op zondag 4 juny 1848. Antwerpen, Van Ishoven, 1848; in-8°.

GEDENKZUIL aen J. F. Willems toegewyd; behelzende de redevoeringen, by het inwyden van Willems' gedenkteeken uitgesproken, de gedichten by die gelegenheid vervaerdigd, de lyst der inteekenaren en twee platen. Gent, Annoot-Braeckman, 1848; in-8°, 45 bladz.

HULDE aen de nagedachtenis van Karel Lodewyk Ledeganck, vervattende de vlaemsche redevoeringen en gedichten op Ledeganck's graf uitgesproken. Gent, gebr. Michiels, 1847; in-8°, 16 bladz.

KORTEN INHOUD van het leven des H. Alphonsus Maria de Liguori, stichter der vergadering des allerheiligsten Verlossers, nevens eene beschryving zyner heiligverklaring te Roomen, eene achtdaegsche oefening. Mechelen, Hanicq, 1839; in-8°.

LEVEN van de heylige Joanna van Valois, koningin van Vrankryk. Rousselare, Van Hee, 1840; in-18.

LEVEN (Het), de krygsbedryven en de noodlottige dood van Zyne Koninglyke Hoogheid Ferdinand Philips, hertog van Orleans, met deszelfs lykplegtigheden, door H. Z.; versierd met het portret van den heer Brown, professor aen de Antwerpsche Academie. Antwerpen, W^{e} Delacroix. Prys 75 centimen.

LEVENS (De) en daden van Gods heiligen, in het hoogduitsch uitgegeven door P. M. A. Hugues. Mechelen, 1844; 12 deelen in-8°.

LEVEN van Z. H. M. J. de Broglie, 19e bisschop van Gent, bevattende eene beknopte geschiedenis der religie in Vlaenderen van 1807 tot 1821. Gent, Rousseau, 1844; in-18.

LEVEN van den H. Vincentius à Paulo, stichter van het Broederschap der Zending en van de Zusters van Liefde; uit het fransch van Collet, priester der zending, door P. D. Cracco; met afbeelding. Doornik, Casterman, 1850; in-8°, 288 bladz.

LEVEN (Het) van Philippus den Stouten, hertoch van Bourgonien, ende van Margareta van Male, gravinne van Vlaenderen. Gent. 1851; in-8°, IV en 267 bladz.

(Uitgegeven door de maetschappy der *Vlaemsche Bibliophilen*).

LEVENSBESCHRYVING van Leopoldus, I^{en} koning der Belgen. Brussel, Cauvin, 1836; in-12, 226 bladz.

LEVENSBESCHRYVING van Andreas Dunn, een iersch katholyke. Brussel, Belgische Evangelische Maetschappy, 1839; in-8°, 84 bladz.

LEVENSBESCHRYVING van den Zadelmaker van Montaigu, of de kracht der Waerheyd, uyt het fransch vertaeld (1838). Brussel, Belgische Evangelische Maetschappy; 34 bladz.

LEVENSSCHETS van J. F. Van de Velde, bisschop van Gent. Gent, Van Ryckeghem, 1838.

LEVENSSCHETS van de HH. Lambertus en Willebrordus. Mechelen, Hanicq.

LEVENSSCHETSEN van deugdzame jongelingen, door C. Carron, priester, uit het fransch vertaeld door J. F. D. W. Brussel, Nationale Maetschappy ter verspreiding van goede boeken. Prys 80 centimen.

MARIA STUART, met eene aenteekening nopens haer portret en het gedenkstuk van hare twee staetsdamen, Barbara Monbray en Elisabeth Curle, in St-Andrieskerk, te Antwerpen; in-8°.

F. DAGBLADEN.

AELST.	Het Verbond van Aelst. *Koophandel, Nyverheid, Landbouw.* Zondagblad.
	Aenkondigingsblad.
	Den Aelstenaer. Zondagblad.
	De Denderbode. Zondagblad.
ANTWERPEN	Het Handelsblad. Zesmael ter week.
	Provinciael Antwerpsch Nieuwsblad. Zesmael ter week.
	Antwerpenaer.
	Postryder van Antwerpen. Driemael ter week.
AUDENAERDE	De Gazette van Audenaerde. Zondagblad.
	Het Zondagblad van Audenaerde.
BRUGGE.	Gazette van Brugge en der provincie West-Vlaenderen, voor Staetkunde, Koophandel en Letterkunde. *Onafhangkelykheid. Onpartydigheid.* Driemael ter week.
	Den Standaerd van Vlaenderen. Driemael ter week.
	Het Burgerwelzyn. *Eendragt maekt magt. Vaderland en Godsdienst.* Driemael ter week.
	Het Liefdeblad. *Met moed en lust, maekt het bekend.* Zondagblad.
	Het Brugsche Vrye. Tweemael ter week
BRUSSEL.	De Vlaemsche Stem. Zevenmael ter week.
DENDERMONDE . . .	De Onpartydige. Zondagblad.
	Gazet van Dendermonde. Zondagblad.

DIEST	De Weergalm van Diest, Nieuws- en Aenkondigingsblad. *Waerheyd, Vryheyd, Onpartydigheyd.* Tweemael ter week. De Demerbode.
DIXMUDE	Het Boterkuipje. Een Donderdagblad voor Aenkondigingen, Tydverdryf en algemeene Belangen. *Met een graentje zout.* De Boterkooper van Dixmude. Donderdagblad voor Nieuwstydingen, Annoncen en Marktpryzen. *Zonder zout.* Weekblad van Dixmude. Zondagblad.
EECLOO	De Eecloonaer. Weekblad aen Staetkunde, Landbouw, Handel, Wetenschappen, Letterkunde en Beschaving toegewyd. *Volksgeluk door Volksbeschaving. Geene Maetschappy zonder orde.* Zondagblad.
GEERAERDSBERGEN.	Gazette van Geeraerdsbergen. Zondagblad. Geeraerdsbergenaer. Zondagblad.
GENT	De Broedermin. *Het regt is de Souverein der Wereld. Zalig zyn de Zachtmoedigen, want zy zullen de aerde bezitten.* Zesmael ter week. De Gazette van Gent. Driemael ter week. Den Gentschen Mercurius. Driemael ter week. Den Vaderlander. Driemael ter week. Den Vlaming. Driemael ter week. Artevelde, den Burger Demokraet. — Volksblad. *Den duersten pand is 't Vaderland. Goed en bloed met heldenmoed.* Tweemael ter week. De Akkerbouw. Zondagblad. De Zondagbode.

GHEEL.	De Pachter.
LEUVEN.	Het Lovensch Nieuws.
	Annoncenblad.
	Den Belg, Weekblad voor Loven en het arrondissement. *Vorst, Grondwet, Godsdienst, Vaderland.* Donderdagblad.
LIER.	Advertentieblad. Tweemael ter week.
LOKEREN	Gazette van Lokeren. Zondagblad.
MECHELEN.	Algemeen Aenkondigingsblad.
	De Dylbode.
NIEUPOORT	De Bode der Stad en Haven van Nieupoort. *Elk het zyne.* Donderdagblad.
ROUSSELAERE. . . .	De Landbouwer. Advertentie-Weekblad van Rousselaere en deszelfs arrondissement. *Onpartydigheid.* Dingsdagblad.
SINT-NICOLAES . . .	Gazette van 't Land van Waes.
SINT-TRUIDEN. . . .	Eendragt der provincie Limburg. Zondagblad.
THIELT	De Thieltenaer. *Volksgeluk. Vrede.* Tweemael ter week.
THIENEN.	Thiens Nieuws- en Aenkondigingsblad.
THOURHOUT	Thouroutsch Blad. Zondagblad.
TONGEREN.	De Limburger.
TURNHOUT	De Kempenaer. Driemael ter week.
	Algemeen Nieuwsblad der stad en arrondissement van Turnhout. Zondagblad.
VEURNE.	Gazette van Veurne. Tweemael ter week.
	Veurnambacht. Landbouwkundig weekblad.
	Advertentieblad der stad Veurne.

WAEREGEM. . . . . | GAZETTE VAN WAEREGHEM. *Eendragt, Gematigheid, Waerheid en Godsdienst.* Zondagblad.

G. TYDSCHRIFTEN EN ALMANAKKEN.

Blommaert (Ph.). — Nederduitsche Letteroefeningen. Gent, 1834; in-8°, 320 bladz.

De Jonghe (J.). — De Vlaemsche Biekorf, boek van onderwys, nut en vermaek. Brugge, De Moor, 1842; in-8°.

Dodd (G. J.). — De Moedertael, tydschrift. Brussel, Greuze, 1849; in-8°.

(Wordt nog voortgezet).

Kats (J.). — Volkshandboekje, almanak voor het jaer 1843. Brussel, Marré en Dehou; in-18, 48 bladz.

Snellaert (F. A.). — Kunst- en Letterblad. Gent, Hebbelynck, 1840-43; in-4°, 4 boekdeelen.

Van Biesbrouck (Ed.), onderwyzer te Langemarck, by Yperen. — De Schoolkronyk, tydschrift ter bevordering van onderwys en opvoeding, 1847.

(Heeft opgehouden te bestaen).

Van Boeckel (C. H.). — Vlaemsche Volksalmanak. 1e jaergang, 1845. Gent, Snoeck-Ducaju en zoon; in-12, 304 bladz.

—— Id. 2e jaergang. Gent, Snoeck-Ducaju en zoon, 1846.

—— Id. 3e jaergang. Gent, Dullé-Plus, 1847; in-12, 198 bl. Prys 1 fr.

—— Id. 4e jaergang. Gent, We Gysdaele en zoon, 1848.

Van Kerkchoven (J.). — De Vlaemsche Rederyker. Antwerpen, Van Ishoven, 1844-51; in-8°.

Willems (J. F.). — Belgisch Museum voor de nederduitsche tael- en letterkunde in de geschiedenis des vaderlands. Gent, Gyselynck, 1836-46; in-8°, 10 deelen compleet. Prys 80 fr.

Wolf (J.). — Wodana, Museum voor nederduitsche Oudheidskunde. Gent, Annoot-Braeckman, 1843-51; in-8°.

(De derde en laetste aflevering zal eerstdaegs uitkomen).

—— Grootmoederken, archiven voor nederduitsche sagen, sprookjes, volksliederen, enz. Gent, Annoot-Braeckman; in-8°.

(Zelfde werk als 't voorgaende, min het oudheidkundige gedeelte).

—— en **Vleeschauwer** (L.). — De Broederhand, tydschrift voor hoogduitsche, nederduitsche en noordsche letterkunde; 1847.

AUDENAERDSCHE MENGELINGEN, uitgegeven door L. Van Lerberghe, archivarius, en J. Ronsse, advocat, onder medewerking van den heer J. Ketele, eer-archivarius. Audenarde, Gommar De Vos, 1845-51; 4 deelen in-8°.

BYDRAGEN van het nederduitsch tael- en letterkundig genootschap te Brussel (1° aflevering, houdende 136 bladz.). Brussel, Dodd, uitgever, 1849.

BYDRAGEN voor letteren, kunsten en wetenschappen; vier jaergangen, 1836-39. Gent, Van der Haeghen-Hulin.

(Uitgegeven door de maetschappy van vlaemsche letteroefening : *De Tael is gansch het Volk*).

DOBBELEN, koddigen en vermakelyken Almanach voor het jaer 1842. Gent, Van de Vyver, 1842; in-12, 41 bladz.

EENDRAGT (De), veertiendaegsch tydschrift voor letteren, kunsten en wetenschappen. Gent, Michiels, 1846-51; in-4°, 5 boekd.

(Uitgegeven door F. Rens, met medewerking der byzonderste vlaemsche schryvers).

GENTSCHE JONGENS (De), koddigen Almanak voor 1847, door eene maetschappy vieze letterkundigen. 1° jaer. Gent, Jacqmain. Prys 25 centimen.

JAERBOEKJE van de stad en arrondissement Turnhout, voor 1848. Turnhout, Brepols en Dierickx, zoon.

KEUS van Dicht- en Prozastukken. Turnhout.

KUNSTLIEFDE'S bydragen. Brugge, Bogaert-Dumortier, 1842; in-12.

LANTEERN (De), vlaemsche Nieuwjaers-Almanak voor 1850 en 1851. Gent, Hebbelynck en Hoste. Prys 10 centimen. Met karikatuerplaten.

LANDBOUWERS-ALMANAK voor België. Brussel, Desprez-Parent, 1850. Prys 25 centimen en als Plakalmanak 10 centimen.

MASKARADE (De) van 1850. Gent, Dullé-Plus. Prys 10 cent. Met karikatuerplaten.

MIDDELAER (De), of Bydragen ter bevordering van tael, onderwys en geschiedenis. 1840-42; drie boekd. in-8°.

MUZENALBUM. Letterkundig Jaerboekje voor 1843-1848. Antw., Van Dieren; 8 deelen in-12. Prys 1 fr. het deel.

(Uitgegeven door Th. Van Ryswyck).

NEDERDUITSCH MAGAZYN, of maendblad van vaderlandsche en uitheemsche legenden, verbreiding van algemeene kundigheden, uitgegeven door een letterkundig en wetenschappelyk genootschap, onder het opzigt van den abt Olinger. Brussel, 1835-36-37. 3 jaergangen; gr. 8°, met platen.

NOORDSTAR (De) voor 1842, 3 jaren; in-8°, met 12 platen.

(Dit tydschrift, waerin bydragen voorkomen van de heeren Conscience, Van Kerckhoven, De Laet, Terbruggen en anderen, verscheen maendelyks).

PACHTER JAN. Belgische Almanak voor 1847, met houtsneden. Antwerpen, Van Aarsen en C°. Prys 25 centimen.

SCHOOL- EN LETTERBODE (De), of bydragen ter bevordering van onderwys, letterkunde en geschiedenis. St-Truiden, 1844-51; in-8°.

TAELVERBOND (Het); letterkundig tydschrift onder het bestuer van Henderik Peeters (1851). Antwerpen, 1846-51; in-8°,

UYLENSPIEGEL, zondagblad. Brussel, P. A. Parys; in-4°.

(Heeft opgehouden te verschynen).

VAN ALLES WAT, Almanak voor 1847, 2e jaergang. Antw. Prys 50 centimen.

VLAEMSCHE STEM (De), tydschrift ter bevordering van de vlaemsche stem, onder het bestuer van Van de Velde, Ecrevisse en Sleeckx. Brussel, Greuze, 1846; in-8°.

(Heeft opgehouden te bestaen).

VOLKSVRIEND (Den); tydschrift. Brugge, Moke-De Smet, jaerlyks 384 bladz. Prys 4 fr.

VRYZINNIGEN VOLKSALMANAK voor het jaer 1846, uitgeven door J. B. Mac Benac. Antwerpen, Neuckens; in-12.

WEGWYZER der stad Gent en provincialen Almanach van Oost-Vlaenderen. Gent, Van der Haeghen-Hulin.

(De oudste Wegwyzer van België; hy heeft reeds zyn 82e jaer bereikt).

WEGWYZER in de provincie West-Vlaenderen en byzonderlyk in de stad en het arrondissement van Kortryk voor 1844. Kortryk, Blanchet, 1843; in-18.

WEVERSALMANAK voor het jaer O. H. J. C. 1839, uitgegeven door de Vaderlandsche Lynmaetschappy. Brussel, 1839.

II. VLAEMSCHE BEWEGING.

Buelens. — Vlaemsche tael- en letterminnende Protestant. Antwerpen, Janssens, 1842; in-8°, 32 bladz.

De Decker (P.). — Du pétitionnement en faveur de la langue flamande. Brussel, 1840; in-8°, 48 bladz.

De Jonghe (J.). — Iets over de volksbeschaving, en een woord over de vlaemsche tael. Brugge, De Moor, 1835, in-8°, 36 bladz.

Gerrits (Lodewyk). — Aen het vlaemsche Volk. Op last der Rederykkamer : *De Olyftak*. Antwerpen, Janssens, 1850; in-8°, 21 bladz.

Goethals (Louis). — Quelques réflexions sur le pétitionnement en faveur de la langue flamande. Bruxelles, 1841; in-8°.

Snellaert (F. A.). — Iets over den toestand onzer Tael- en Letterkunde. Gent, Gyselynck, 1840; in-8°, 21 bladz.

Van Kerckhoven (P. F.). — De Vlaemsche Beweging. Een woord aen het publiek en aen de vlaemsche schryvers. Antwerpen, Van Ishoven, 1847; in-8°.

Zetternam (E.). — Iets over vlaemsche beschaving. Antwerpen, Janssens, 1849; in-8°.

—— Het bestuer en de natie. Antwerpen, 1850; in-8°.

BUNDEL inhoudende alle vlaemsche en fransche schriften die ter verdediging der vlaemsche tael verschenen zyn en nog verschynen zullen. Antwerpen, Jacobs-Janssens, 1844.

COMITEITEN ter verheerlyking der vlaemsche tael. — Verzameling der stukken uitgegeven ter inrigting van een algemeen petitionnement tot het terugeischen der vlaemsche taelregten, 1849-50. Brussel, Dehou; 24 bladz. in-4°.

LANDSTAEL van België. Gent, Snoeck-Ducaju en zoon, 1834.

PROVINCIALE RAED van Antwerpen (1850). Beraedslaging over de noodzakelykheid van het ambtelyk gebruik der nederduitsche tael in de vlaemsche provinciën. Antwerpen, Buschmann; in-8°, 16 bladz.

(Uitgegeven door de maetschappy ter bevordering der nederduitsche tael- en letterkunde, met zinspreuk : *Voor Tael en Kunst,* te Antwerpen).

VERKLARING van Grondbeginselen door de verdedigers der nederduitsche volksregten aen hunne landgenooten. Gent, Gyselynck, 1847; in-8°, 8 bladz. Mede vertaeld in 't fransch onder den titel : Déclaration de principes faite à leurs compatriotes par les défenseurs des droits politiques des populations flamandes. Gand, Gyselynck; in-8°.

VLAEMSCHE BEWEGING (De), getrokken uit : *België in zyne betrekkingen tot Frankryk en Duitschland,* door Gustaf Höfken. vertaeld door J. C. Van Thielen. Brussel, 16 bladz.

VLAEMSCHE TAEL. Samenspraeken tusschen den minister van oorlog, den generael Vandersmissen en den minister van binnenlandsche zaeken, door Yx.... L. M. Antwerpen, Janssens; in-8°, 16 bladz.

WAEREN BELG, of verzameling van stukken, uitgegeéven door de brusselsche maetschappy *Vaderlandsliefde,* 1e deel, 1e afl. Brussel, Polack-Duvivier, 1841; in-8°.

SCHOOL- EN LEESBOEKEN.

—

Bòn (J.). — Handleiding voor het onderwys in het lezen, bepaeldelyk ingerigt om aen kinderen in korten tyd het lezen te leeren, ten gebruike der kollegiën en scholen, 2e uitgaef. Brussel, 1844; in-12°.

Courtmans (J. B.). — Handleiding voor het aenvankelyk onderwys in de nederduitsche tael. Gent, Hemelsoet, 1846; in-12.

—— Handleiding tot den nederduitschen Styl, met toegepaste oefeningen. Gent, in-12.

De Flinne-Mabille. — Agrégé de la Grammaire flamande. Tournay, 1837.

De Jonghe (J.). — Handboek der nederduitsche tael- en letterkunde, ten dienste der gestichten van middelbaer onderwys. Brugge, 1847; in-8°, 186 bladz.

De Vrieze (B.). — De deugdzame Kinderen. Gent, Hemelsoet, 1842; in-12.

—— Het gelukkig Huisgezin, naer het fransch. Deynze, Delahaye, 1843; in-16, 145 bladz.

Mussely-Boudewyn (J.). — Stichtelyke en aengenaeme tyd-kortingen voor de jonge lieden, dienstig voor leesboek in de scholen. Kortryk, Beyaert-Feys, 1838; in-12.

—— Doelmatig Abeboek, of eerste spel- en leeslessen. Kortryk, Mussely-Boudewyn, 1846. Prys fr. 1-20 het dozyn.

—— De Kindervriend, of zedelyke en aengename verhalen voor kinderen, 2e leesboek. Kortryk, Mussely-Boudewyn, 1846. Prys fr. 2-50 het dozyn.

—— Verkorte nederduitsche Spraekkunst. Kortryk, Mussely-Boudewyn, 1846. Prys fr. 3 het dozyn.

—— Nederduitsche Spraekknnst, 2 deelen. Kortryk, Mussely-Boudewyn, 1846. Prys 1e deel fr. 7-20; 2e deel fr. 5-40 het dozyn.

Olinger, abt. — De vlaemsche Kindervriend, leesboek in prosa en poëzy, ten gebruike der scholen. Hasselt, Melis, 1841; in-8°, 226 bladz.

Pietersz (J.). — Praktisch Rekenboek, ten gebruike der lagere en middelbare scholen in België; 5 boekjes in-16.

—— Zes leesboekjes om zonder spellen te leeren lezen. Mechelen, Hanicq, 1838.

—— Leerwyze om aen kinderen het lezen zonder spellen te leeren. Mechelen, Hanicq, 1838; in-8°, 84 bladz.

—— Raedgevingen en onderrigtingen voor lagere schoolonderwyzers. Mechelen, Hanicq, 1838; in-8°, 106 bl. Prys fr. 1-50.

—— Oefeningen in het kunstmatig of natuerlyk lezen, ten gebruike der hoogste klassen eener lagere school. Mechelen, Van Velsen-Van der Elst, 1840. 2e druk, 116 bladz.

—— Eerste leesboek voor de middelste klasse. 2e uitgave. Mechelen, Hanicq, 1841, 84 bladz.

—— Tweede leesboek voor de middelste klasse. Mechelen, Kops-Suetens, 1844; 3e druk, 90 bladz.

—— Eerste leesboek voor de hoogste klasse eener lagere school, in dicht en ondicht. Mechelen, We Kops-Suetens, 1842.

—— Welmoed, of de verdienstelyke Onderwyzer, een beknopt handboek voor schoolleeraers. 2e druk. Hasselt, Milis, 1843; in-8°, 222 bladz. Prys fr. 1-80.

—— Natuer- en Kunstboek voor jonge lieden, die de school verlaten hebben en zich nog verder wenschen te oefenen. Mechelen, Hanicq, 1843; in-12, VII en 422 bladz.

Somerhausen. — Nuttig en aengenaem leesboek voor beginnenden en meergevorderden. Brussel.

Van den Driessche. — Keus van letterkundige prozastukken. Brussel, Nat. Maets., 1840. Prys fr. 1-50.

—— De geest van Fr. de Sales. Mechelen, Hanicq, 1840; 2 vol. in-18.

Van den Steene (J. B.). — Handboek voor onderwyzers, bevattende eene leerwyze over al de voornaemste takken van het lager onderwys, en inzonderlyk over het leeren lezen zonder spellen, enz. St-Nicolaes, Edom, 1843; in-8°, 228 bladz.

—— A-B-boek, en 1e tot 5e leesboek ten gebruike van roomsch katholyke scholen. St-Nikolaes, Edom; 6 deeltjes in-18.

—— Vyfde en zesde leesboek voor roomsch katholyke scholen. St-Nikolaes, Edom; 2 deeltjes in-16.

Van Neste (A.). — Beknopte vlaemsche Spraekkunst. Oostende, Ellebout, 1847; in-12.

Van Nerum (P. J. F.). — Leesboek n° 1 tot 4; 4 boekjes. Gent, Hemelsoet, 1842; in-12.

Visschers (P.). — Vlaemschen en franschen Woordenboek, ten gebruyke der schoolen en opvoedingshuyzen. Loven, Van Linthout en Van den Zande, 1836; in-8°.

Willequet (R.) — Vlaemsche Encyclopie, ten gebruike der lagere scholen. Gent, Snoeck-Ducaju, 1840; in-12, 119 bl.

—— en **Courtmans** (J. B.). — Oefeningen in het lezen. Gent, Annoot-Braeckman, 1840; 4 boekjes.

Zilgens (A.), onderwyzer te Antwerpen. — Verzameling van Mengelstoffen. Antwerpen, W° Heirstraeten; in-12 (8° uitg.).

ANTONIUS EN MAURITIUS, uit het fransch vertaeld van De Jussieu, door L. P. Loven, Van Linthout en Van den Zande, 1834; in-18. Prys 75 centimen.

(Een werk hetwelk den eerprys bekomen heeft voor het best geschikte boek om aen de gevangenen ter lezing gegeven te worden).

DEUGDZAME REIZIGER (De), een leesboek voor de jeugd, door C. L. D. V. Gent, Tytgat, 1842; in-16.

EERSTE LEESBOEK, ingerigt om aen kinders de letteren te leeren, enz. Nieuwe uitgave. Mechelen, Hanicq, 1838, 13 bladz.

EERSTE OEFENINGEN in het lezen, door F. L., onderwyzer. Gent, Hemelsoet, 1848.

EERSTE OEFENINGEN in het lezen, 1e en 2e afdeeling. Lier, Van Rompay.

EERSTEN SPELBOEK, of A B C, ten gebruyke van katholyke scholen. Rousselaere, Van Hee, 1840; in-16, 8 bladz.

FRANSCH LEESBOEKSKEN voor eerstbeginnenden. Lier, Van Rompay.

FRANSCH LEES- EN VERTAELBOEK voor eerstbeginnenden. Lier, Van Rompay.

FRANSCHE OEFENINGEN met de noodige spraekkunstige regels, ten dienste der lagere scholen. 1° stukje : bevattende oefeningen over het zelfstandige naemwoord, het lidwoord en het byvoegelyk naemwoord. Turnhout, Glenissen en Van Genechten; in-8°, 160 bladz.

Id. 2° stukje : bevattende oefeningen over de voornaemwoorden en werkwoorden. Turnhout, Glenissen en Van Genechten; in-8°, 224 bladz.

FRANSCHE SPRAEKKUNST, ten dienste der scholen. Eerste stuksken. Brussel, Van der Borght, 1833; in-8°.

GEHEIMSCHRYVER (De) van eenieder, of gebruikelyke Briefwisseling, bevattende de grondbeginselen van den brievenstyl, enz. Brussel, 1851; in-18, 194 bladz. Prys 50 centimen.

GESCHIEDENIS VAN JOSEPH. Rousselaere, 1839.

GRONDREGELS en Pligten der Vaders en Moeders, uyt het fransch vertaeld van den abbé Arvisinet. Rousselaere, Van Hee, 1840; in-24.

INLEYDING tot de byzonderste wetenschappen; inhoudende : 1° kortbondige spraekkunst, 2° oeffeningen in de spelkonst, 3° grondstellingen der leézing, 4° kortbondig verhael van d'heylige historie, 5° de vier regels der cyferkunst, 6° 't nieuw stelsel der gewigten en maeten, 7° kort begryp der aerdbeschryving, 8° voornaemsten inhoud der belgische historie. Brussel, Rampelbergh.

(Dit werkjen is in het fransch en in het vlaemsch).

JULIUS LANDSBERG, of de gevolgen van het liegen. Rousselaere, Van Hee, 1840.

KEUR van Dichtstukken voor de jeugd. Brussel, De Mat, 1839.

KEUS van fabelen in 't fransch en in 't vlaemsch, met zedelyke leeringen en aenteekeningen uyt de natuerlyke historie, tot onderwys en vermaek der jongheyd; met plaeten. Brussel, Rampelbergh; in-12, 104 bladz.

KLEINE NEDERDUITSCHE SPRAEKKUNST, voorgesteld in vragen en antwoorden, ten dienste der scholen, door J. V. B. Yperen, Lafontaine, 1846; in-8°, 80 bladz.

KLEINE GEDICHTEN, ten gebruike der scholen van België. Mechelen, Wᵉ Kops-Suetens; in-12, 80 bladz.

L'ÉCRIVAIN PUBLIC en français et en flamand. contenant des modèles de lettres, d'actes, de contrats et pétitions sur toutes sortes de sujets, avec des instructions sur l'art épistolaire, les lettres de change et les actes sous seing-privé, 2e édit. Bruxelles, Rampelbergh, 1833.

LEESBOEK voor de jeugd. 2 deeltjes. Proza en Dichtstukjes. Mechelen, Van Velsen-Van der Elst, 1840; in-12, 148 bladz.

LEESBOEKSKEN voor de scholen n° I, II en III.

LEESBOEK van de voornaemste regels der nederduitsche versificatie en Dichtkunst. Turnhout, Glenissen en Van Genechten, 1840; in-8°, XVI en 184 bladz.

LETTERKUNDIGE Mengelstoffen, ten gebruike der scholen. Leuven, Van Linthout en Van den Zande, 1839.

LEYDSMAN (Den) der jonge lieden in hunne eerste jaeren, overgesteld uyt het fransch. Rousselaere, Van Hee, 1840; in-18.

LOTGEVALLEN van het huisgezin Erlau, uit het fransch vertaeld door B. De Vrieze.

MENGELWERKJES, getrokken uit het leesboek van J. Wolff. Lier, Van Rompay.

NIEUWE KEUS van stichtende en vermakelyke vertellingen, ten gebruike van roomsch-katholyke scholen. Mechelen, Hanicq, 1841; in-32.

PRENTEBOEKJE voor bewaerscholen (Beschryving in versjes, naer kinderlyk begrip opgesteld, van zestien plaetjes). Gent, Hemelsoet, 1850. Prys 40 centimen.

PRAKTISCH REKENBOEK, ten gebruike der lagere scholen in België, door J. P. (uit het fransch vertaeld). Brussel, Duprez-Parent, 1841.

REGELEN om wel te leéven. Rousselaere, Van Hee, 1840.

REKENKUNDIGE VERMAKELYKHEDEN voor kinderen. Gent, Hemelsoet; in-18, 46 bladz.

ROZA of de Kinderlyke Heldin, een leesboek voor de jeugd, door C. L. D. V. Gent, Gyselynck, 1842; in-8°, 76 bladz.

THEOPHILUS of den Jongen Kluyzenaer, nae de fransche uytgaeve. Loven, Van Linthout en Van den Zande, 1836. Prys 40 centimen.

THEORETISCH EN PRAKTISCH REKENBOEK, I en II, ten gebruike der lagere en middelbare scholen, door J. Pietersz en A. Mauvy, professor (uit het fransch vertaeld). 1e stuk, 2e druk. Brussel, Deprez-Parent, 1840; in-16, 108 bladz.

TOONKUNDIGE GRONDREGELS. 1e en 2e stukje. Gent, Tytgat, 1847. Prys 60 centimen.

TWEEDEN SPELBOEK, ten gebruyke van de catholyke scholen. Rousselaere, Van Hee, 1840.

TWEE GODVREEZENDE KINDEREN (De), of Mathilde, het zwitsersch Weesje en de onbekende Theresia. Vlaemsch leesboek ten gebruike der roomsch-katholyke jeugd. Gent, Van Renterghem.

UITWERKINGEN der Kinderlyke Liefde. Lier, Van Rompay.

VERLOREN KIND (Het) en de Kapel in het Bosch. Lier, Van Rompay.

VERNIEUWING des Doopsels en des Vormsels. Rousselaere, Van Hee, 1840; in-18.

VLAEMSCHEN A-B-BOEK, tot gebruyk der eerstbeginnende leerlingen, door J. V. D. L. Tweeden druk, veél verbeterd. Brussel, 1832; in-8°. N° 1 en 2, 12 en 16 bladz.

VRIEND DER JEUGD (Den), of zedige vertellingen, geschikt tot opvoeding en vermaek der kinderen. Kortryk, Jaspin, 1836.

VRIEND DER KINDEREN (Den), door mynheer den abt..... Uyt het fransch vertaeld, geheel op nieuw bewerkt en verbeterd. Derden druk, A. M. D. G. Mechelen, Hanicq, 1832; in-12.

ZEDIGE VERTELLINGEN en Gedichten voor de jeugd. Gent, Snoeck-Ducaju en zoon, 1831; in-8°, 80 bladz.

ZEDIGE LESSEN voor de schooljeugd. Lier, Van Rompay.

NAEMLYST.